

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΑΡΧΗ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΚΑΙ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ
ΣΤΗΝ ΑΝΩΤΑΤΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

ΕΤΗΣΙΑ
ΕΚΘΕΣΗ
ΤΗΣ Α.ΔΙ.Π.
2013 - 2014

ΙΟΥΛΙΟΣ 2014

**ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ Α.ΔΙ.Π.
2013- 2014**

**ΑΘΗΝΑ
ΙΟΥΛΙΟΣ 2014**

Η παρούσα Έκθεση αφορά τα πεπραγμένα της Ολομέλειας της Α.ΔΙ.Π. μέχρι 08-06-2014, η σύνθεση της οποίας παρατίθεται στη συνέχεια. Μετά την 08-06-2014, έγινε μετάπτωση της Ολομέλειας σε Συμβούλιο

ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ ΤΗΣ Α.ΔΙ.Π. (έως 08-06-2014)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Ευάγγελος Κουφουδάκης-Πετρούσης
Ομ. Καθηγητής Πανεπιστημίου Indiana-Purdue, ΗΠΑ

ΜΕΛΗ

Ιωάννης Βλάχος
Καθηγητή Τ.Ε.Ι. Κρήτης

Ιωάννης Γεροθανάσης
Καθηγητής Πανεπιστημίου Ιωαννίνων

Μαρία Λαζαρίδου
Καθηγήτρια Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης

Κωνσταντίνος Μέμος
Καθηγητής Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου

Κλεομένης Οικονόμου
Καθηγητής Τ.Ε.Ι. Αθήνας

Πέτρος Σολδάτος
Καθηγητής Γεωπονικού Πανεπιστημίου Αθηνών

Γεώργιος Σταμέλος
Καθηγητής Πανεπιστημίου Πάτρας

Στυλιανός Σταματόπουλος
Καθηγητής Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης

Βασίλειος Τσιάντος
Καθηγητής Τ.Ε.Ι. Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης

Παντελής Υψηλάντης
Καθηγητής Τ.Ε.Ι. Θεσσαλίας

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ Α.ΔΙ.Π. (από 08-06-2014)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Ευάγγελος Κουφουδάκης-Πετρούσης
Ομ. Καθηγητής Πανεπιστημίου Indiana-Purdue, ΗΠΑ

ΜΕΛΗ

Ιωάννης Γεροθανάσης
Καθηγητής Πανεπιστημίου Ιωαννίνων

Πρόδρομος Γιαννάς
Καθηγητής Τ.Ε.Ι. Πειραιά

Ιωάννης Καπόλος
Καθηγητής Τ.Ε.Ι. Πελοποννήσου

Εμμανουήλ Κούκιος
Καθηγητής Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου

Μαρία Λαζαρίδου
Καθηγήτρια Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης

Δημήτριος Νίαρχος
Ερευνητής Α' Εθνικού Κέντρου Έρευνας Φυσικών Επιστημών «Δημόκριτος»

Κλεομένης Οικονόμου
Καθηγητής Τ.Ε.Ι. Αθήνας

Γεώργιος Σταμέλος
Καθηγητής Πανεπιστημίου Πάτρας

Στυλιανός Σταματόπουλος
Καθηγητής Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης

Βασίλειος Τσιάντος
Καθηγητής Τ.Ε.Ι. Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης

Ευθύμιος Τσιώνας
Καθηγητής Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών

**ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ
ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ (30/6/2014)**

Δρ Νικόλαος Γεωργιάδης

Βασιλική Γκίνη

Αθανάσιος Γουδόσης

Δήμητρα Δαργενίδου

Βασιλική Κυριακούση

Δρ Θεόδωρος Κωστής

Ιωάννα Λεράκη

Μαρία Παπαντωνίου

Θεώνη Πετροπούλου

Παναγιώτης Τίκος

Γεωργία Τσάκη

Αικατερίνη Τσαλίκη

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ	10
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	11
 ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ	
ΑΝΩΤΑΤΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ.....	12
 1. 1 Η Ανώτατη Εκπαίδευση στην Ελλάδα.....	13
1.1.1 Ο Φοιτητικός Πληθυσμός της Ανώτατης Εκπαίδευσης στην Ελλάδα.....	13
1.1.2 Χρηματοδότηση της Ανώτατης Εκπαίδευσης στην Ελλάδα.....	24
1.1.3 Ο Ευρωπαϊκός Χώρος Ανώτατης Εκπαίδευσης (ΕΧΑΕ) και η Ελλάδα (Διαδικασία της Μπολόνια)	29
 1.2 Η Πορεία Εφαρμογής των Διαδικασιών Διασφάλισης Ποιότητας στην Ανώτατη Εκπαίδευση στην Ελλάδα.....	32
1.2.1 Εσωτερική Αξιολόγηση Τμημάτων	34
1.2.2 Εξωτερική Αξιολόγηση Τμημάτων.....	35
1.2.3 Αξιολόγηση Ιδρυμάτων Ανώτατης Εκπαίδευσης	36
1.2.4 Πιστοποίηση Προγραμμάτων Σπουδών.....	38
 ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ	
ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ Α.ΔΙ.Π. 2013 &2014.....	46
 2.1 Εξωτερική Αξιολόγηση Ακαδημαϊκών Μονάδων 2013 & 2014	47
2.1.1 Μεθοδολογική Προσέγγιση	47
2.1.2 Παρουσίαση Αποτελεσμάτων	56
 2.2 Αξιολόγηση της Διαδικασίας Αξιολόγησης της Α.ΔΙ.Π.	68
2.2.1 Αξιολόγηση της διαδικασίας αξιολόγησης της ΑΔΙΠ από τους Εξωτερικούς Αξιολογητές	68
2.2.2 Αξιολόγηση της διαδικασίας Αξιολόγησης από τα Αξιολογηθέντα Τμήματα	74

2.3 Συμπεράσματα.....	81
-----------------------	----

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ

ΔΙΟΙΚΗΣΗ & ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΗΣ Α.ΔΙ.Π. 2013-2014.....	89
---	----

3.1 Διοίκηση της Α.ΔΙ.Π.	90
3.1.1 Ανώτατο Συλλογικό Όργανο Διοίκησης.....	90
3.1.2 Διοικητικό-Τεχνικό-Επιστημονικό Προσωπικό.....	93
3.2 Χρηματοδότηση	94
3.2.1 Πρόγραμμα ΕΣΠΑ της Α.ΔΙ.Π.	94
3.2.2 Τακτικός Προϋπολογισμός	94
3.3 Ενημέρωση – Εκπαίδευση - Δημοσιεύσεις.....	96
3.3.1 Συμμετοχή της Α.ΔΙ.Π. σε Συνέδρια και Συναντήσεις στο Εξωτερικό	96
3.3.2 Παρουσιάσεις της Α.ΔΙ.Π. σε Ημερίδες και Συναντήσεις στο Εσωτερικό	96
3.4 Ενταξη ΤΗΣ Α.ΔΙ.Π. στην Ε.Ν.Ο.Α.	100
3.5 Υποστηρικτικές δράσεις Α.ΔΙ.Π. στα ΑΕΙ	101

ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟ - ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ..... 102

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1.....	103
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2	380
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3	573
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 4	576
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 5	578

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

Πίνακας 1:	Διαχρονική εξέλιξη φοιτητικού πληθυσμού στην ΕΕ-27 (2001 - 2010)	14
Πίνακας 2:	Ποσοστό συμμετοχής στην Εκπαίδευση της ηλικιακής ομάδας 20-29 ετών από το 1995-2011.....	16
Πίνακας 3:	Ποσοστό συμμετοχής Πληθυσμού στην Ανώτατη Εκπαίδευση 2012, Στόχος της Ευρώπης για το 2020 και εθνικός στόχος.....	17
Πίνακας 4:	Πληρωμένες Δημόσιες Δαπάνες για την εκπαίδευση την περίοδο 2005-2013 (προϋπολογισμός για το 2014).....	24
Πίνακας 5:	Δαπάνες Γενικής Κυβέρνησης για την εκπαίδευση, το 2011 (% του ΑΕΠ) στις χώρες ΕΕ-27	25
Πίνακας 6:	Δαπάνες Γενικής Κυβέρνησης για την Ανώτατη Εκπαίδευση (% του ΑΕΠ) και κατά κεφαλήν ΑΕΠ (\$ ΗΠΑ), για το έτος 2011 και 2012.....	27
Πίνακας 7:	Χρηματοδότηση Ανώτατης Εκπαίδευσης το 2012 και το 2013 (ποσοστό του ΑΕΠ) από τον Τακτικό Προϋπολογισμό	28
Πίνακας 8:	Επίδοση της Ελλάδας ως προς του 9 δείκτες της Διαδικασίας της Μπολόνια το έτος 2010/11	30
Πίνακας 9:	Περιγραφή βαθμολογίας επίδοσης χωρών στον «Δείκτη 4:Στάδιο Ανάπτυξης της Εξωτερικής Αξιολόγησης» της Διαδικασίας της Μπολόνια.....	31
Πίνακας 10:	Διαχρονική Εξέλιξη Εσωτερικής Αξιολόγησης Τμημάτων.....	34
Πίνακας 11:	Διαχρονική Εξέλιξη Εξωτερικής Αξιολόγησης Ακαδημαϊκών Μονάδων ανά Επιστημονικό πεδίο	35
Πίνακας 12:	Περιγραφή Ποιοτικών Χαρακτηριστικών Εξωτερικής Αξιολόγησης	52
Πίνακας 13:	Επιστημονικά Πεδία	55
Πίνακας 14:	Σύνθεση Προσωπικού της Α.ΔΙ.Π. βάσει υπηρεσίας προέλευσης.....	93
Πίνακας 15:	Τακτικός Προϋπολογισμός της Α.ΔΙ.Π. για τα έτη 2013 & 2014 (Ιανουάριος-Μάιος)	95
Πίνακας 16:	Συμμετοχή σε Συνέδρια και Συναντήσεις στο Εξωτερικό.....	97
Πίνακας 17:	Παρουσιάσεις της Α.ΔΙ.Π. σε Ημερίδες- Συναντήσεις στο Εσωτερικό	99
Διάγραμμα 1:	Προβλεπόμενες μεταβολές στον πληθυσμό για την ηλικιακή μονάδα 18-34 ετών μεταξύ των ετών 2010, 2015, 2020 και 2025 για την Ελλάδα και την ΕΕ-27.....	15
Διάγραμμα 2:	Φοιτητικός πληθυσμός στην Ανώτατη Εκπαίδευση ως % επί του πληθυσμού της ηλικιακής ομάδας 18-39 ετών	18
Διάγραμμα 3:	Σύγκριση φοιτητικού πληθυσμού της ΕΕ-27 και της Ελλάδας.....	20
Διάγραμμα 4:	Κατανομή του φοιτητικού πληθυσμού της Ελλάδας και της ΕΕ-27 ανά πεδίο σπουδών και ανά επίπεδο σπουδών στην Ανώτατη Εκπαίδευση για το 2010.....	21
Διάγραμμα 5:	Σύγκριση Ελλάδας και Μ.Ο ΕΕ-27 ανά πεδίο σπουδών για το έτος 2010	22
Διάγραμμα 6:	Επίδοση της Ελλάδας για το έτος 2010 στο σύνολο της Δεικτών της ΚΑΝΕ-ΓΣΕΕ (2013).....	23
Διάγραμμα 7:	Ποσοστιαία μείωση των δημοσίων δαπανών για την Ανώτατη και την ενήλικη εκπαίδευση κατά το 2012 και το 2011 σε σχέση με το προηγούμενο έτος (σε σταθερές τιμές 2010).....	26
Διάγραμμα 8:	Διαχρονική Εξέλιξη Εσωτερικής Αξιολόγησης Τμημάτων	34

Διάγραμμα 9: Διαχρονική Εξέλιξη Εξωτερικής Αξιολόγησης Ακαδημαϊκών Μονάδων ανά Επιστημονικό πεδίο	35
Διάγραμμα 10: Εξειδίκευση Γενικών Κριτηρίων Πιστοποίησης.....	41
Διάγραμμα 11: Αναλογία φοιτητών/Διδακτικού προσωπικού στα Πανεπιστήμια ανά Επιστημονικό πεδίο	57
Διάγραμμα 12: Αναλογία φοιτητών/Διοικητικού-Τεχνικού προσωπικού στα Πανεπιστήμια ανά Επιστημονικό πεδίο	58
Διάγραμμα 13: Αναλογία φοιτητών/Διδακτικού προσωπικού στα ΤΕΙ ανά Επιστημονικό πεδίο.....	59
Διάγραμμα 14: Αναλογία φοιτητών/Διοικητικού-Τεχνικού προσωπικού στα ΤΕΙ ανά Επιστημονικό πεδίο.....	60
Διάγραμμα 15: Αναλογία φοιτητών/Διδακτικού προσωπικού στο Σύνολο της Ανώτατης Εκπαίδευσης ανά Επιστημονικό πεδίο	61
Διάγραμμα 16: Αναλογία φοιτητών/ Διοικητικού-Τεχνικού προσωπικού στο Σύνολο της Ανώτατης Εκπαίδευσης ανά Επιστημονικό πεδίο	62
Διάγραμμα 17: Αναλογία συνόλου φοιτητών και Διδακτικού προσωπικού στα Πανεπιστήμια και ΤΕΙ της χώρας.....	62
Διάγραμμα 18: Κατανομή Μελών ΔΕΠ/ΕΠ στα Πανεπιστήμια ανά Επιστημονικό πεδίο	63
Διάγραμμα 19: Κατανομή Μελών ΔΕΠ/ΕΠ στα ΤΕΙ ανά Επιστημονικό πεδίο	63
Διάγραμμα 20: Κατανομή Μελών ΔΕΠ/ΕΠ στο Σύνολο Ανώτατης Εκπαίδευσης ανά Επιστημονικό πεδίο.....	63
Διάγραμμα 21: Ποιοτικά χαρακτηριστικά Προγραμμάτων Σπουδών ανά Επιστημονικό πεδίο	64
Διάγραμμα 22: Ποιοτικά χαρακτηριστικά Διδασκαλίας ανά Επιστημονικό πεδίο.....	65
Διάγραμμα 23: Ποιοτικά χαρακτηριστικά Έρευνας ανά Επιστημονικό πεδίο	66
Διάγραμμα 24: Ποιοτικά χαρακτηριστικά Υποδομών ανά Επιστημονικό πεδίο	67
Διάγραμμα 25: Αξιολόγηση διάρκειας επίσκεψης και χρόνου σύνταξης έκθεσης εξωτερικής αξιολόγησης από τους εξωτερικούς αξιολογητές.....	69
Διάγραμμα 26: Αξιολόγηση διάρκειας επιτόπιας επίσκεψης εξωτερικής αξιολόγησης ανά Περιφέρεια	70
Διάγραμμα 27: Αξιολόγηση Εσωτερικής Έκθεσης Αξιολόγησης του Τμήματος ως προς το περιεχόμενο (αλφαβητικά ανά Ίδρυμα)	71
Διάγραμμα 28: Αξιολόγηση ανταπόκρισης Τμήματος κατά τη διάρκεια της επιτόπιας επίσκεψης της ΕΕΑ (ανά Ίδρυμα αλφαβητικά).....	72
Διάγραμμα 29: Αξιολόγηση των χαρακτηριστικών της διαδικασίας αξιολόγησης.....	73
Διάγραμμα 30: Επιθυμία συνέχειας της συνεργασίας με την Α.ΔΙ.Π. με τη συμμετοχή ξανά σε εξωτερική αξιολόγηση.....	74
Διάγραμμα 31: Εκτίμηση αξιολογηθέντων Τμημάτων αν καλύφθηκαν πλήρως τα θέματα που αφορούν στην λειτουργία του Τμήματος από την επιτροπή αξιολόγησης.....	75
Διάγραμμα 32: Εκτίμηση επάρκειας διάρκειας χρόνου επίσκεψης της Επιτροπής Εξωτερικών Εμπειρογνομόνων στο Τμήμα	75
Διάγραμμα 33: Αξιολόγηση της χρησιμότητας και δυνατότητας αξιοποίησης των συμπερασμάτων της Έκθεσης Εξωτερικής Αξιολόγησης από τα Τμήματα	76
Διάγραμμα 34: Ποιά σημεία της διαδικασίας αξιολόγησης χρήζουν βελτίωσης	77
Διάγραμμα 35: Εκτίμηση σημαντικότητας σημείων διαδικασίας Εξωτερικής Αξιολόγησης από τους Προέδρους των Τμημάτων	79

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η παρούσα Ετήσια Έκθεση της Αρχής Διασφάλισης και Πιστοποίησης της Ποιότητας στην Ανώτατη Εκπαίδευση (Α.ΔΙ.Π.) αναφέρεται στα πεπραγμένα της Α.ΔΙ.Π. κατά το δεύτερο εξάμηνο του έτους 2013 και το πρώτο εξάμηνο του 2014.

Η Έκθεση αυτή αποτελεί ορόσημο για την Τριτοβάθμια Εκπαίδευση, καθώς είναι η πρώτη φορά που γίνεται η επεξεργασία και η παρουσίαση του μεγαλύτερου μέρους των στοιχείων από τις εξωτερικές αξιολογήσεις των Τμημάτων της Ανώτατης Εκπαίδευσης. Τα αναφερόμενα στην Έκθεση σε συνδυασμό με την ανάλυση των Ιδρυματικών Εκθέσεων των Α.Ε.Ι. της χώρας, που αναμένεται να παραληφθούν στο αμέσως προσεχές διάστημα από την Α.ΔΙ.Π., θα οδηγήσει στη συνολική Έκθεση αποτύπωσης της ποιότητας της Ανώτατης Εκπαίδευσης στην Ελλάδα.

Η παρούσα είναι αποτέλεσμα μιας συλλογικής προσπάθειας, υπό την επιστημονική καθοδήγηση της Αναπλ. Καθηγήτριας κ. Παρασκευής Μπουφούνου και την ενεργό συμμετοχή των στελεχών της Α.ΔΙ.Π. κκ. Θ. Πετροπούλου, Ι. Λεράκη, Δ. Δαργενίδου, Κ. Τσαλίκη, Β. Κυριακούση και Γ. Τσάκνη.

Η Έκθεση υποβάλλεται στη Βουλή των Ελλήνων σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 67 του Ν. 4009/2011.

Καθηγητής Ευάγγελος Κουφουδάκης

Πρόεδρος της Α.ΔΙ.Π.

Ιούλιος 2014

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η παρούσα Έκθεση 2013-2014 διαρθρώνεται σε τέσσερα Μέρη ως εξής:

Στο **Πρώτο Μέρος** της Έκθεσης δίδεται μία συνοπτική περιγραφή των βασικών παραγόντων που διαμορφώνουν το περιβάλλον της Ανώτατης Εκπαίδευσης στην Ελλάδα, παρουσιάζοντας:

- γενικά χαρακτηριστικά της Ανώτατης Εκπαίδευσης στη χώρα μας σε σχέση με τα αντίστοιχα της Ευρώπης των 27 Μελών (ΕΕ-27), με ειδική αναφορά στη Συνθήκη της Μπολόνια και
- την εξελικτική πορεία υλοποίησης των διαδικασιών ποιότητας στην Ελλάδα από την Α.ΔΙ.Π.

Στο **Δεύτερο Μέρος** της Έκθεσης παρουσιάζεται η αποτύπωση των αποτελεσμάτων των Εξωτερικών Αξιολογήσεων Ακαδημαϊκών Μονάδων κατά την περίοδο αναφοράς της Έκθεσης, καθώς ήταν το μεγαλύτερο έργο που έχει υλοποιήσει η Α.ΔΙ.Π. από την ίδρυσή της εντός ενός έτους, δεδομένου ότι αξιολογήθηκαν από Εξωτερικούς Αξιολογητές 214 Τμήματα, ήτοι στην περίοδο αυτή πραγματοποιήθηκε το 52% του συνόλου των αξιολογήσεων, διαδικασίας που είχε αρχίσει από το 2008. Το Μέρος αυτό διαρθρώνεται ως εξής:

- Στην αρχή γίνεται περιγραφή της μεθοδολογικής προσέγγισης που χρησιμοποιήθηκε και ακολουθεί η παρουσίαση των ποσοτικών και ποιοτικών χαρακτηριστικών σε επίπεδο χώρας και σε επίπεδο Ιδρύματος.
- Στη συνέχεια παρουσιάζεται η αξιολόγηση της διαδικασίας που ακολούθησε η Α.ΔΙ.Π. για τη διενέργεια των ως άνω Εξωτερικών Αξιολογήσεων, τόσο από τους Εξωτερικούς Αξιολογητές, όσο και από τα αξιολογηθέντα Τμήματα.

Στο **Τρίτο Μέρος** της Έκθεσης περιγράφονται τα λειτουργικά και οργανωτικά θέματα της Α.ΔΙ.Π. σχετικά με τη Διοίκηση και το Προσωπικό της, τη Χρηματοδότησή της και την επιμόρφωση/εξειδίκευση των στελεχών της σε σχετικά θέματα, καθώς και την ενημέρωση/εκπαίδευση που με τη σειρά τους αυτά προσέφεραν στους συμμετέχοντες στη διαδικασία διασφάλισης της ποιότητας στην Ανώτατη Εκπαίδευση στην Ελλάδα, μέσω παρουσιάσεων σε Ημερίδες και Συνέδρια.

Στο **Τέταρτο Μέρος** της Έκθεσης παρατίθενται τα Παραρτήματα.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

ΑΝΩΤΑΤΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Στόχος του Πρώτου Μέρους της Έκθεσης είναι να δώσει μια συνοπτική περιγραφή των βασικών παραγόντων που διαμορφώνουν το περιβάλλον της Ανώτατης Εκπαίδευσης στην Ελλάδα. Έτσι, διενεργείται μία συνοπτική παρουσίαση:

1. γενικών χαρακτηριστικών της Ανώτατης Εκπαίδευσης της Ελλάδας σε σχέση με τα αντίστοιχα της Ευρώπης των 27 Μελών (ΕΕ-27) με ειδική αναφορά και στη Συνθήκη της Μπολόνια
2. της εξελικτικής πορείας υλοποίησης των διαδικασιών ποιότητας στην Ελλάδα από την Α.ΔΙ.Π.

1. 1 Η ΑΝΩΤΑΤΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

1.1.1 Ο Φοιτητικός Πληθυσμός της Ανώτατης Εκπαίδευσης στην Ελλάδα

Στην ενότητα αυτή γίνεται μια συνοπτική παρουσίαση της εικόνας του φοιτητικού πληθυσμού της Ανώτατης Εκπαίδευσης στην Ελλάδα με βάση τους εξής άξονες:

Α) Δημογραφικά Στοιχεία (πληθυσμιακή εξέλιξη, σύνθεση κατά ηλικία και φύλο)

Β) Επίπεδο Σπουδών Ανώτατης Εκπαίδευσης (ISCED 5A, ISCED 5B, ISCED 6)¹

Γ) Επιστημονικά Πεδία Σπουδών

Για τον σκοπό αυτό χρησιμοποιήθηκαν κυρίως τα στοιχεία, όπως αποτυπώνονται στη Μελέτη της ΚΑΝΕΠ-ΓΣΕΕ (2013) «2012-2013 Τα Βασικά Μεγέθη της Εκπαίδευσης: Η Ελληνική Τριτοβάθμια Εκπαίδευση», καθώς είναι τα πλέον πρόσφατα δημοσιευμένα στατιστικά στοιχεία σε σχέση με τις ευρέως διεθνώς χρησιμοποιούμενες πηγές (Eurostat: Key Data on Education, OECD: Education at a Glance, EC: Eurydice, Europe 2020 Target: Tertiary Education Attainment), σύμφωνα με όσα προκύπτουν και από τις αντίστοιχες αναφορές.

Α) Δημογραφικά Στοιχεία

Η διαχρονική εξέλιξη του φοιτητικού πληθυσμού στην Ελλάδα την περίοδο 2001-2010 σε σχέση με τις χώρες της ΕΕ-27 παρουσιάζεται στον **Πίνακα 1** που ακολουθεί. Από αυτόν τον πίνακα καθίσταται εμφανές ότι από τα **κράτη-μέλη με το υψηλότερο ποσοστό φοιτητικού πληθυσμού ως προς το συνολικό μαθητικό/φοιτητικό πληθυσμό τους, η Ελλάδα κατέχει την 1^η θέση (29,4%).**

¹ Σημειώνεται ότι τα εν λόγω στοιχεία αναφέρονται σε χρονική περίοδο που δεν έχει ολοκληρωθεί η διαδικασία εναρμόνισης του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων με το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων.

Πίνακας 1: Διαχρονική εξέλιξη φοιτητικού πληθυσμού στην ΕΕ-27 (2001 - 2010)

Κράτη-μέλη	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010		Μεταβολή περιόδου 2001-2010
										Πληθυσμός ISCED 5-6 της ΕΕ	% επί του πληθυσμού ISCED 0-6 της χώρας	
ΕΕ (27 χώρες)	16.517.324	17.139.303	17.761.762	18.232.921	18.530.167	18.782.520	18.884.191	19.037.163	19.470.362	19.846.588	18,4%	20,2% ▲
Ελλάδα	478.205	529.233	561.457	597.007	646.587	653.003	602.858	637.623	:	641.844	29,4%	34,2% ▲
Σλοβενία	91.494	99.214	101.458	104.396	112.228	114.794	115.944	115.445	114.391	114.873	26,9%	25,6% ▲
Λιθουανία	135.923	148.788	167.606	182.656	195.405	198.868	199.855	204.767	210.744	201.373	25,9%	48,2% ▲
Πολωνία	1.774.985	1.906.268	1.983.360	2.044.298	2.118.081	2.145.687	2.146.926	2.165.980	2.149.998	2.148.676	24,5%	21,1% ▲
Λετονία	102.783	110.500	118.944	127.656	130.706	131.125	129.497	127.760	125.360	112.567	24,5%	9,5% ▲
Εσθονία	57.778	60.648	63.625	65.659	67.760	68.287	68.767	68.168	68.399	68.985	23,4%	19,4% ▲
Ρουμανία	533.152	582.221	643.911	685.718	738.806	834.969	928.175	1.056.622	1.098.188	999.523	22,7%	87,5% ▲
Βουλγαρία	247.006	228.394	230.513	228.468	237.909	243.464	258.692	264.463	274.247	287.086	21,8%	16,2% ▲
Φινλανδία	279.628	283.805	291.664	299.888	305.996	308.966	309.163	309.648	296.691	303.554	21,7%	8,6% ▲
Σλοβακία	143.909	152.182	158.089	164.667	181.419	197.943	217.952	229.477	234.997	234.526	20,3%	63,0% ▲
Τσεχία	260.044	284.485	287.001	318.858	336.307	337.405	362.630	392.540	416.847	437.354	20,3%	68,2% ▲
Αυστρία	264.669	223.735	229.802	238.522	244.410	253.139	260.975	284.791	308.150	350.190	20,3%	32,3% ▲
Ισπανία	1.833.527	1.832.760	1.840.607	1.839.903	1.809.353	1.789.254	1.777.498	1.781.019	1.800.834	1.878.973	19,4%	2,5% ▲
Κύπρος	11.934	13.927	18.272	20.849	20.078	20.587	22.227	25.688	30.986	32.233	18,7%	170,1% ▲
Σουηδία	358.020	382.851	414.657	429.623	426.723	422.614	413.710	406.879	422.580	455.025	18,5%	27,1% ▲
Ουγγαρία	330.549	354.386	390.453	422.177	436.012	438.702	431.572	413.715	397.679	388.950	18,2%	17,7% ▲
Ιταλία	1.812.325	1.854.200	1.913.352	1.986.497	2.014.998	2.029.023	2.033.642	2.013.856	2.011.713	1.980.399	17,6%	9,3% ▲
Ην. Βασίλειο	2.067.349	2.240.680	2.287.833	2.247.441	2.287.541	2.336.111	2.362.815	2.329.494	2.415.222	2.479.199	17,5%	19,9% ▲
Ολλανδία	504.042	516.769	526.767	543.396	564.983	579.622	590.121	602.286	618.502	650.905	17,0%	29,1% ▲
Δανία	190.791	195.266	201.746	217.130	232.255	228.893	232.194	230.707	234.574	240.536	16,8%	26,1% ▲
Ιρλανδία	166.600	176.296	181.557	188.315	186.561	186.045	190.349	178.518	182.609	194.009	16,7%	16,5% ▲
Πορτογαλία	387.703	396.602	400.831	395.063	380.937	367.312	366.729	376.917	373.002	383.627	15,9%	-1,1% ▼
Γερμανία	2.083.945	2.159.708	2.242.397	2.330.457	2.268.741	2.289.465	2.278.897	2.245.138	2.438.600	2.555.559	15,7%	22,6% ▲
Βέλγιο	359.265	366.982	374.688	386.110	389.547	394.427	393.687	401.652	425.219	445.309	15,4%	24,0% ▲
Γαλλία	2.031.743	2.029.179	2.119.149	2.160.300	2.187.383	2.201.201	2.179.505	2.164.538	2.172.855	2.245.097	15,1%	10,5% ▲
Μάλτα	7.422	7.259	8.946	7.867	9.441	8.922	9.811	9.472	10.352	10.840	12,9%	46,1% ▲
Λουξεμβούργο	2.533	2.965	3.077	:	:	2.692	:	:	0	5.376	5,3%	112,2% ▲

Πηγή δεδομένων: Eurostat – UOE

Επεξεργασία: ΚΑΝΕΠ/ΓΣΕΕ

Η κατάταξη των κρατών μελών έγινε με φθίνουσα σειρά επί του πληθυσμού του 2010.

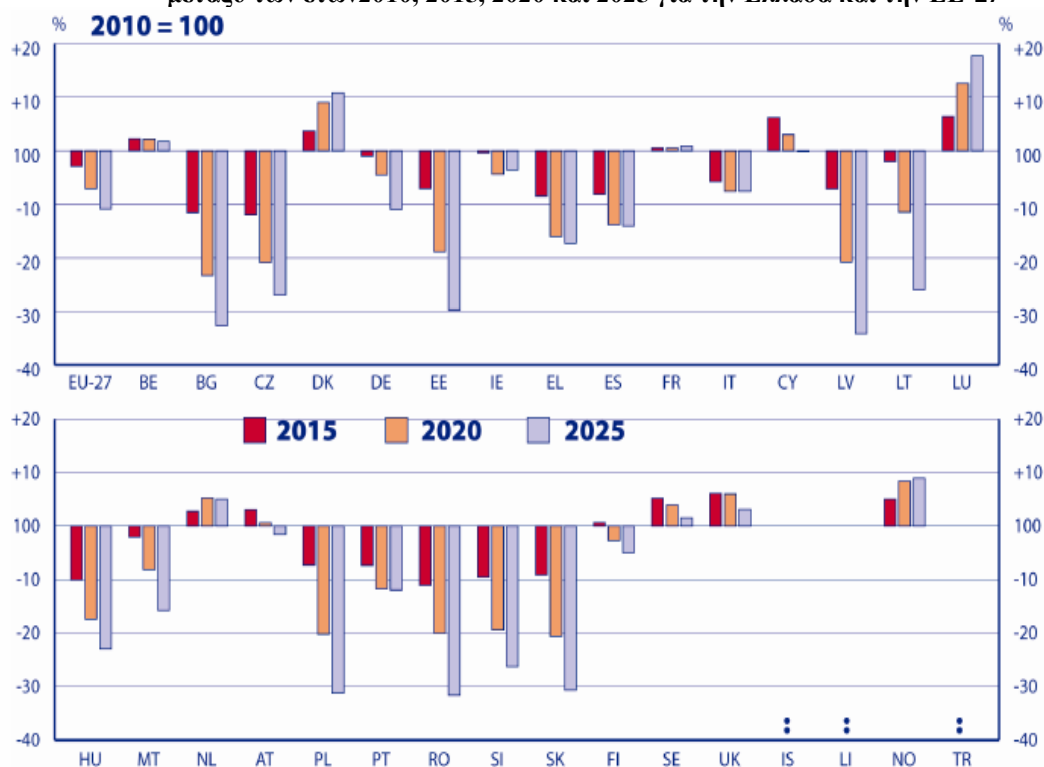
Στο μαθητικό/φοιτητικό πληθυσμό της Γερμανίας δεν περιλαμβάνεται ο φοιτητικός πληθυσμός του επιπέδου ISCED 6.

: Δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία

Πηγή: Eurostat – UOE - Επεξεργασία: ΚΑΝΕΠ/ΓΣΕΕ

Το παρακάτω **Διάγραμμα 1** περιγράφει το **προβλεπόμενο ποσοστό μεταβολής** στην ομάδα πληθυσμού ηλικίας **18-34 ετών** από το **2010** έως το **2025**, βάσει του Eurydice (2011) της EC. Σύμφωνα με τις εν λόγω προβλέψεις, η δημογραφική μείωση στη συγκεκριμένη ηλικιακή ομάδα θα επηρεάσει σημαντικά χώρες στην Κεντρική, Ανατολική και Νότια Ευρώπη. Κατά μέσο όρο, η μείωση θα φθάσει περίπου σε ποσοστό 20% στις συγκεκριμένες χώρες. Για τη χώρα μας, τα προβλεπόμενα ποσοστά μείωσης κατά τα έτη 2015, 2020 και 2025 είναι 8,5%, 16% και 17,3% αντίστοιχα. Όπως σημειώνεται στο Eurydice (2011), η μείωση των επιπέδων παρακολούθησης σπουδών Ανώτατης Εκπαίδευσης σε διεθνές επίπεδο (τα αντίστοιχα στοιχεία δείχνουν ότι ο αριθμός αποφοίτων ΑΕΙ των ΗΠΑ, Καναδά, Ιαπωνίας, Κορέας και Αυστραλίας υπερτερεί εκείνου της Ευρώπης) μπορεί να είναι ανασταλτικός παράγοντας της ανταγωνιστικότητας, καθώς μειώνει τη δυνατότητα της Ευρώπης να δημιουργεί «έξυπνη ανάπτυξη» (smart growth).

Διάγραμμα 1: Προβλεπόμενες μεταβολές στον πληθυσμό για την ηλικιακή μονάδα 18-34 ετών μεταξύ των ετών 2010, 2015, 2020 και 2025 για την Ελλάδα και την ΕΕ-27

2010 = 100%	EU-27	BE	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	IT	CY	LV	LT	LU
2015	-2.9	2.2	-11.6	-11.9	3.7	-1.0	-7.0	-0.4	-8.5	-8.2	0.5	-5.7	6.3	-7.1	-2.0	6.4
2020	-7.0	2.2	-23.2	-20.9	9.0	-4.5	-18.8	-4.4	-16.0	-13.8	0.5	-7.6	3.0	-20.8	-11.5	12.6
2025	-10.9	1.7	-32.7	-26.9	10.9	-10.9	-29.8	-3.5	-17.3	-14.0	0.9	-7.6	-0.1	-34.2	-26.0	17.8
2010 = 100%	HU	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	UK	IS	LI	NO	TR
2015	-10.1	-2.1	2.8	3.1	-7.3	-7.3	-11.0	-9.5	-9.1	0.7	5.2	6.1	:	:	5.0	:
2020	-17.3	-8.1	5.3	0.7	-20.2	-11.7	-20.0	-19.4	-20.5	-2.7	4.0	6.0	:	:	8.4	:
2025	-22.9	-15.7	5.0	-1.6	-31.2	-12.0	-31.6	-26.3	-30.6	-5.0	1.5	3.1	:	:	9.0	:

Πηγή: Eurydice/Εκσυγχρονισμός της Ανώτατης Εκπαίδευσης στην Ευρώπη, Χρηματοδότηση και Κοινωνική Διάσταση, 2011/ σελ 34

Στον Πίνακα 2, που ακολουθεί, παρουσιάζεται η διαχρονική εξέλιξη (1995-2011) της συμμετοχής στην εκπαίδευση ατόμων ηλικίας 20-29 ετών σε ποσοστά, τόσο στην Ελλάδα όσο και σε επιλεγμένο δείγμα χωρών του βορρά και του νότου της Ε.Ε. βάσει του OECD (2013) «Education at a Glance», από όπου προκύπτει ότι η Ελλάδα από το 2000 και μετά είναι πάνω από το Μέσο Όρο.

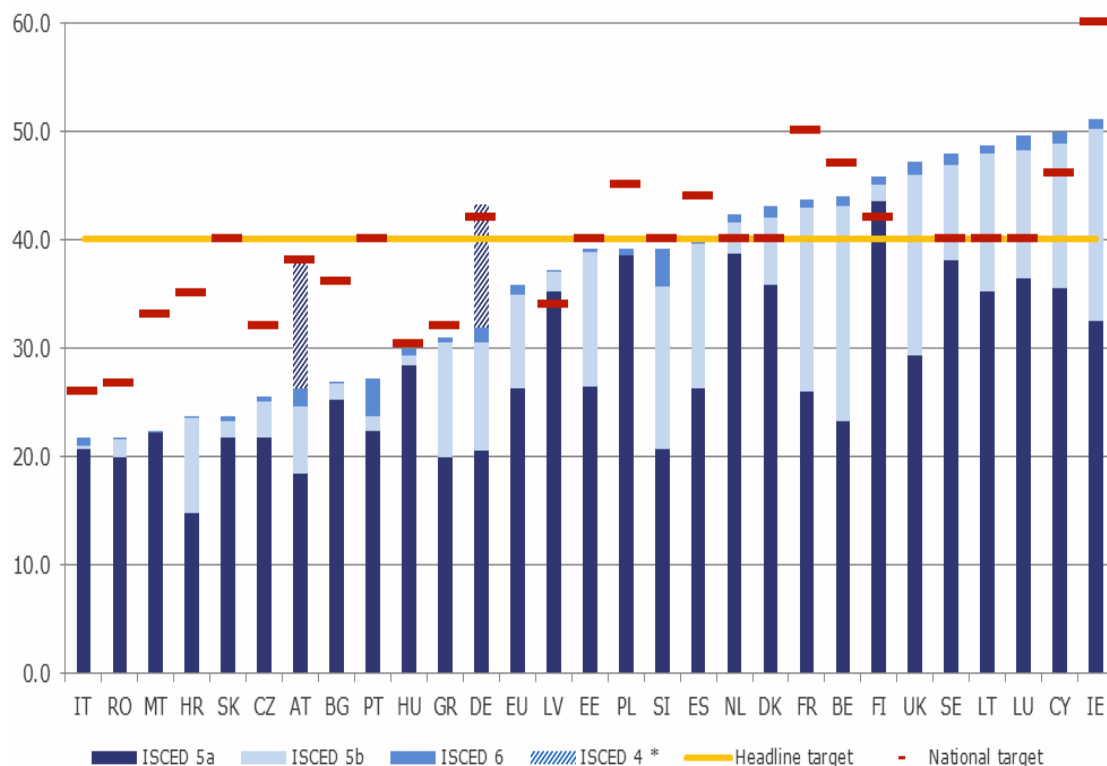
Πίνακας 2: Ποσοστό συμμετοχής στην Εκπαίδευση της ηλικιακής ομάδας 20-29 ετών από το 1995-2011

Ποσοστά συμμετοχής στην Εκπαίδευση (1995-2011)													
	Ποσοστό φοιτητών στην ηλικιακή ομάδα 20-29 χρονών												
	1995	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Δανία	30	35	36	36	36	36	38	38	38	37	37	38	41
Φινλανδία	28	38	39	40	40	41	43	43	43	43	41	42	42
Ελλάδα	13	16	22	25	26	28	24	32	27	29	m	40	40
Ιρλανδία	14	16	18	19	19	23	21	20	21	18	19	21	21
Ιταλία	m	17	17	18	20	20	20	20	21	21	21	21	21
Ολλανδία	21	22	23	23	25	26	26	27	28	29	29	30	35
Νορβηγία	25	28	26	26	29	29	29	30	30	29	29	29	30
Πορτογαλία	22	22	22	22	23	23	22	21	21	23	24	24	24
Ισπανία	21	24	23	23	22	22	22	22	22	21	22	24	26
Σουηδία	22	33	33	34	34	36	36	36	35	33	34	36	37
EU21 average	19	22	22	23	24	25	25	26	25	25	27	27	29

Πηγή: OECD(2013) Education at a Glance

Σύμφωνα με την Eurydice (2011), το 35% των θέσεων στην ευρωπαϊκή αγορά εργασίας το 2020 θα απαιτεί κατοχή πτυχίου ανώτατης εκπαίδευσης (σε σχέση με το 26% που ήταν το 2010).

Στα πλαίσια της στρατηγικής για την Ευρώπη για το **2020**, ο στόχος που έχει τεθεί είναι το ποσοστό των ατόμων **ηλικίας 30-34 ετών** που θα έχουν ολοκληρώσει την ανώτατη εκπαίδευση να φθάσει τουλάχιστον στο **40%**. Μεταξύ των χωρών της ΕΕ-27, το Βέλγιο, η Δανία, η Εσθονία, η Φινλανδία, η Γαλλία, η Ιρλανδία, το Λουξεμβούργο, οι Κάτω Χώρες, η Ισπανία, η Σουηδία και το Ηνωμένο Βασίλειο πληρούν ή υπερβαίνουν το όριο του 40% που έθεσε η Ευρωπαϊκή Ένωση. Στον **Πίνακα 3**, που ακολουθεί, παρουσιάζονται τα ποσοστά αποφοίτησης του έτους 2012 και οι στόχοι του 2020 ανά επίπεδο Ανώτατης Εκπαίδευσης για τις χώρες της Ε.Ε..

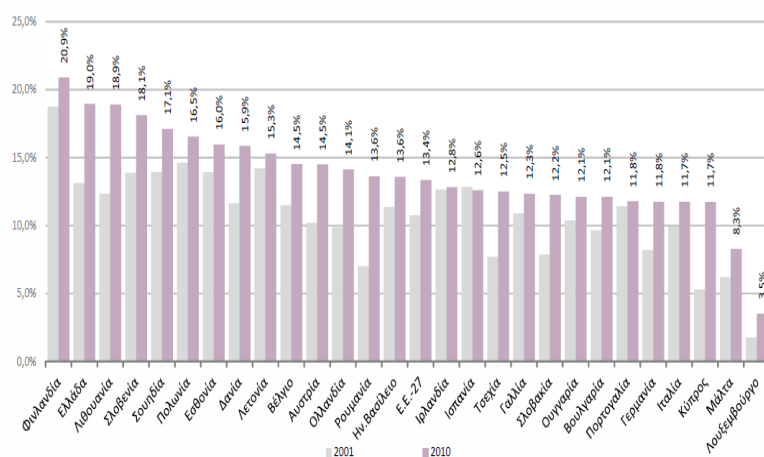
Πίνακας 3: Ποσοστό συμμετοχής Πληθυσμού στην Ανώτατη Εκπαίδευση 2012, Στόχος της Ευρώπης για το 2020 και εθνικός στόχος

Πηγή: Eurostat (Labour Force Survey), Europe 2020 Target: Tertiary Education Attainment

Στο **Διάγραμμα 2**, που ακολουθεί, αποτυπώνεται ο **φοιτητικός πληθυσμός της Ανώτατης Εκπαίδευσης ως ποσοστό επί του πληθυσμού της ηλικιακής ομάδας 18-39 ετών συνολικά και κατά φύλο**, στις χώρες της ΕΕ-27. Όπως προκύπτει από το (α) στοιχείο του Διαγράμματος, η **Ελλάδα κατέχει την 1η θέση** με το φοιτητικό της πληθυσμό να αντιστοιχεί στο **19%** των ατόμων ηλικίας από 18 ετών έως και 39 ετών, υπερéχοντας της αντίστοιχης μέσης τιμής της ΕΕ-27 (13,4%) κατά 5,6 ποσοστιαίες μονάδες. Αλλά εάν συνεχίσει η μεγάλη αύξηση των εισαγόμενων στα Τμήματα των ΑΕΙ, ιδιαίτερα με τις ελλείψεις προσωπικού και υποδομών, θα προκαλέσει υποβάθμιση της ποιότητας των σπουδών ή και αδυναμία διεξαγωγής της εκπαιδευτικής διαδικασίας.

Διάγραμμα 2: Φοιτητικός πληθυσμός στην Ανώτατη Εκπαίδευση ως % επί του πληθυσμού της ηλικιακής ομάδας 18-39 ετών

α) Σύγκριση χωρών ΕΕ- 27 στα έτη 2001 & 2010

Πηγή: Eurostat – UOE Επεξεργασία: ΚΑΝΕΠ/ΤΣΕΕ

β) Σύγκριση Ελλάδας με Μ.Ο. ΕΕ-27

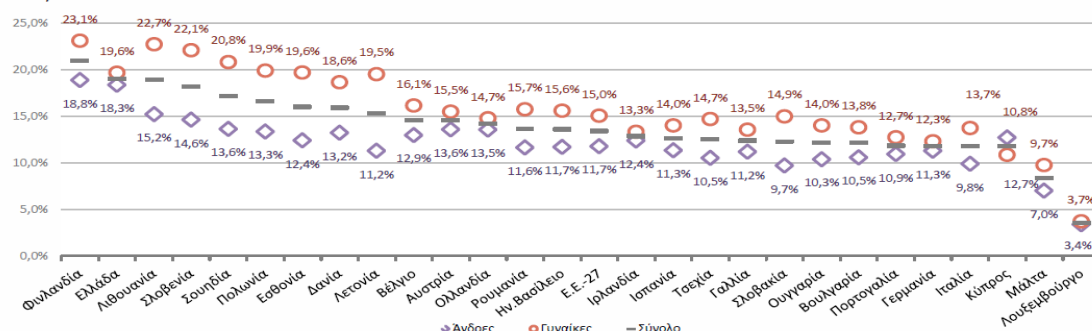

Ποσοστό συμμετοχής ατόμων 18-39 ετών στην τριτοβάθμια εκπαίδευση

Ελλάδα ○ Μέση τιμή ΕΕ-27 — Μέγιστη & Ελάχιστη τιμή

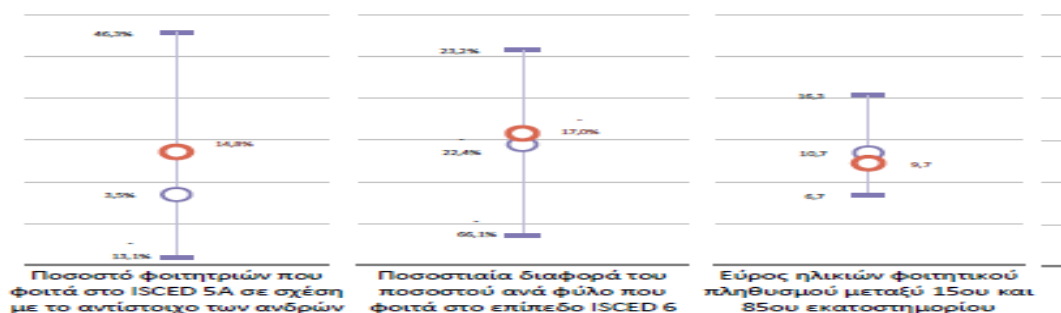
Πηγή: Eurostat – UOE Επεξεργασία: ΚΑΝΕΠ/ΤΣΕΕ

γ) Σύγκριση χωρών ΕΕ-27 κατά φύλο το έτος 2010

Πηγή: Eurostat – UOE Επεξεργασία: ΚΑΝΕΠ/ΤΣΕΕ

δ) Σύγκριση Ελλάδας με Μ.Ο. ΕΕ-27 κατά φύλο το έτος 2010

Πηγή: Eurostat – UOE Επεξεργασία: ΚΑΝΕΠ/ΤΣΕΕ

Β) Επίπεδα Σπουδών Ανώτατης Εκπαίδευσης

Στο **Διάγραμμα 3**, που ακολουθεί, παρουσιάζεται η κατανομή του συνολικού φοιτητικού πληθυσμού της ΕΕ-27 στα 3 επίπεδα σπουδών σύμφωνα με τη διεθνή ταξινόμηση της UNESCO (ISCED1997) ως εξής²:

- ISCED 5A: επίπεδο θεωρητικής κατεύθυνσης,
- ISCED 5B: επίπεδο πρακτικής κατεύθυνσης και
- ISCED 6: επίπεδο προηγμένης έρευνας

Στην Ελλάδα η διάκριση των προγραμμάτων ανά επίπεδο ISCED γίνεται ως εξής:

- ISCED 5A: Πτυχίο και Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης (Master) των ΑΕΙ (Πανεπιστήμια, Πολυτεχνεία, Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο), Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης (Master) των ΑΤΕΙ
- ISCED 5B: Πτυχίο των ΑΤΕΙ και των Σχολών Ανώτερης Επαγγελματικής Εκπαίδευσης³
- ISCED 6: Διδακτορικό Δίπλωμα (Doctorate) των ΑΕΙ (Πανεπιστήμια, Πολυτεχνεία, Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο)

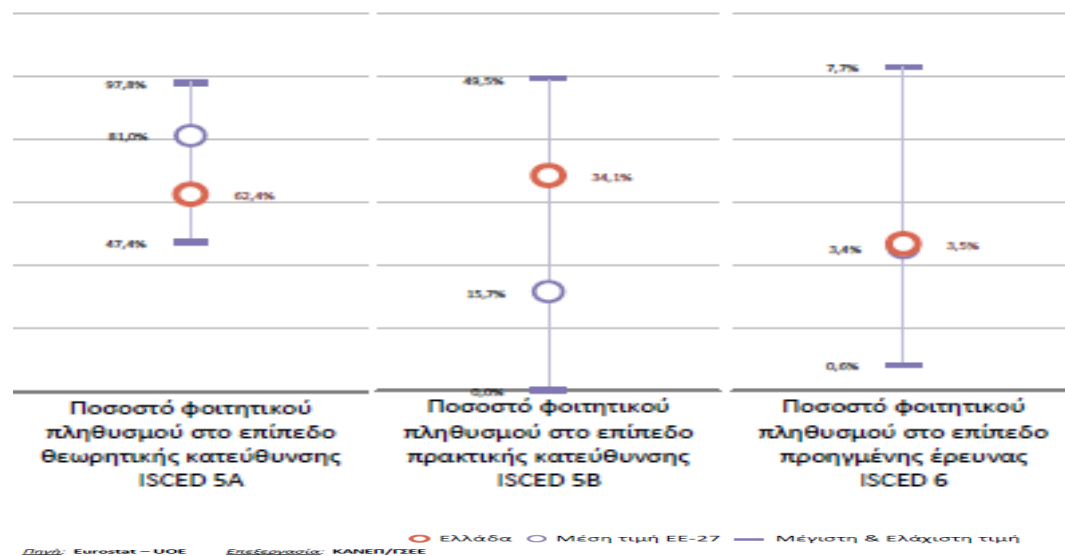
Στο ίδιο Διάγραμμα παρουσιάζεται και η σύνθεση του φοιτητικού πληθυσμού της ΕΕ-27 σε κάθε επίπεδο σπουδών.

² Σημειώνεται ότι τα εν λόγω στοιχεία αναφέρονται σε χρονική περίοδο που δεν έχει ολοκληρωθεί η διαδικασία εναρμόνισης του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων με το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων.

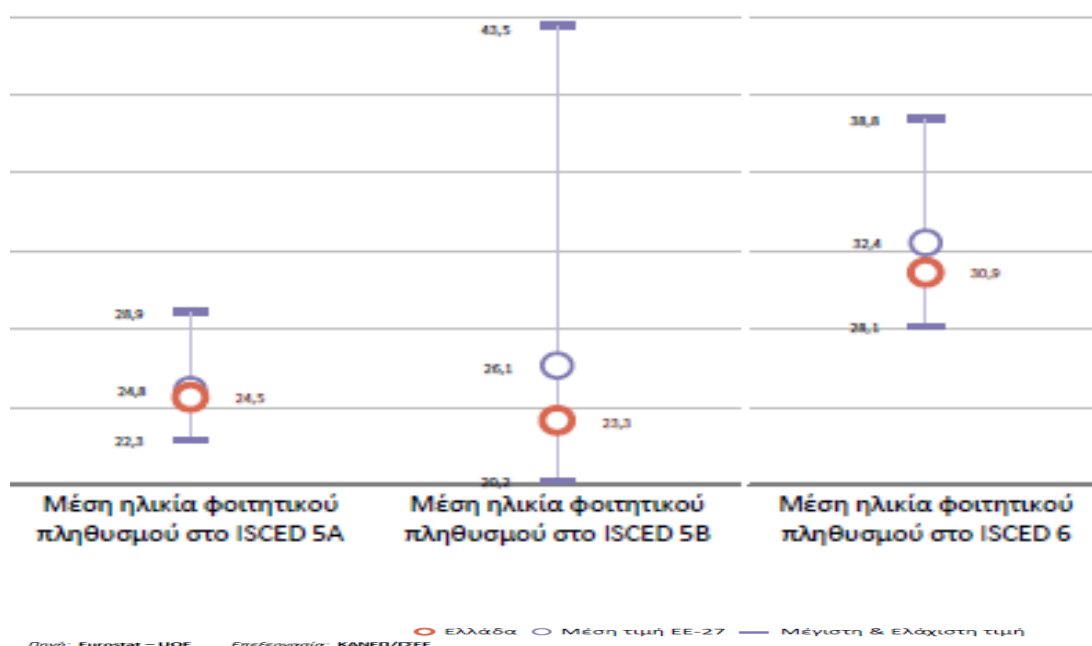
³ Οι «Σχολές Ανώτερης Επαγγελματικής Εκπαίδευσης» δεν ανήκουν στην Ανώτατη Εκπαίδευση και δεν αποτελούν αντικείμενο του έργου της Α.ΔΙ.Π.

Διάγραμμα 3: Σύγκριση φοιτητικού πληθυσμού της ΕΕ-27 και της Ελλάδας

α) Σύγκριση ποσοστού φοιτητικού πληθυσμού Ελλάδας με τον Μ.Ο. ΕΕ-27 ανά επίπεδο σπουδών για το έτος 2010

β) Σύγκριση μέσης ηλικίας φοιτητικού πληθυσμού Ελλάδας με τον Μ.Ο. ΕΕ-27 ανά επίπεδο σπουδών για το έτος 2010

Πηγή: Eurostat – ΥΟΕ - Επεξεργασία: ΚΑΝΕΠ/ΓΣΕΕ

Γ) Επιστημονικά Πεδία Σπουδών

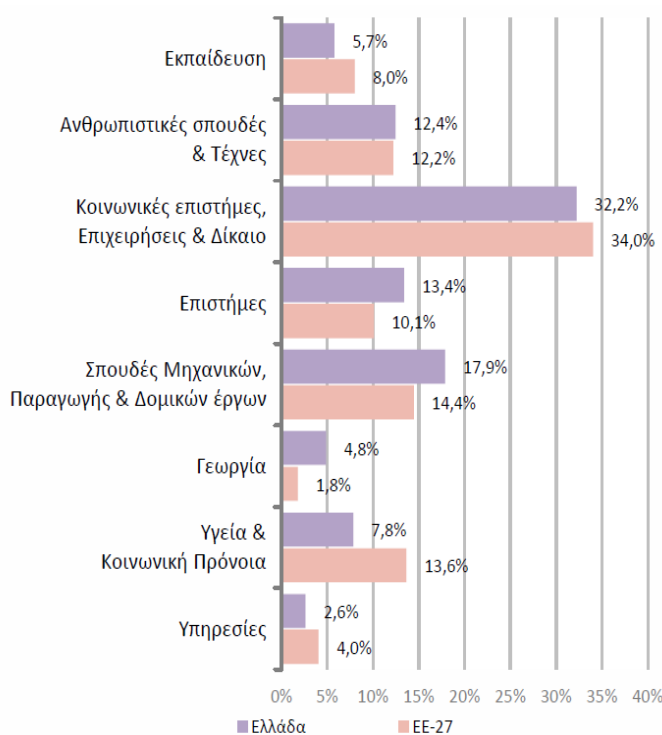
Στο Διάγραμμα 4, που ακολουθεί, αποτυπώνεται η συγκριτική κατανομή του φοιτητικού πληθυσμού της ΕΕ-27 συμπεριλαμβανομένης της Ελλάδας για το 2010 στα οκτώ (8) πεδία σπουδών της UNESCO, συγκεντρωτικά και ανά επίπεδο σπουδών

στην Ανώτατη Εκπαίδευση. Από το (α) του εν λόγω Διαγράμματος προκύπτει ότι η Ελλάδα **υπερτερούσε** της ΕΕ-27 σε **4 από τα 8 πεδία σπουδών**:

- «Σπουδές Μηχανικών, Παραγωγής & Δομικών Έργων» κατά 3,4 ποσοστιαίες μονάδες
- «Επιστήμες» (Βιοεπιστήμες, Φυσικές Επιστήμες, Μαθηματικά & Στατιστική, Πληροφορική) κατά 3,3 ποσοστιαίες μονάδες
- «Γεωργία» κατά 3,1 ποσοστιαίες μονάδες και
- «Ανθρωπιστικές Σπουδές & Τέχνες» οριακά κατά 0,2 ποσοστιαίες μονάδες

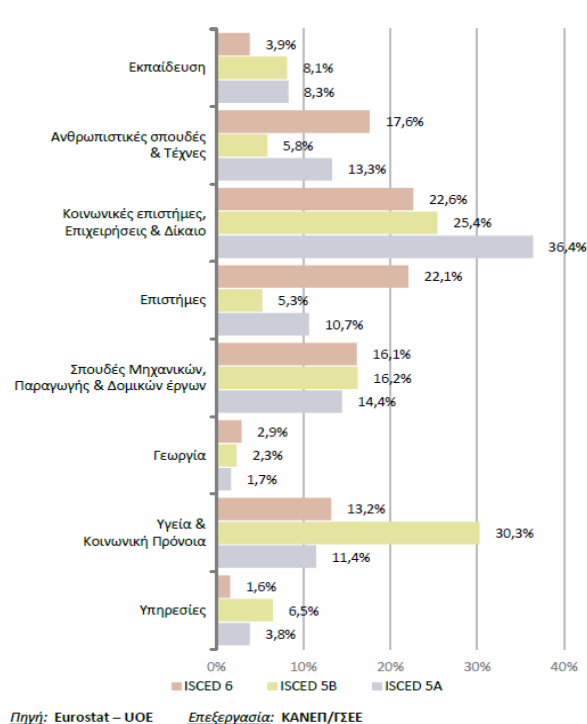
Διάγραμμα 4: Κατανομή του φοιτητικού πληθυσμού της Ελλάδας και της ΕΕ-27 ανά πεδίο σπουδών και ανά επίπεδο σπουδών στην Ανώτατη Εκπαίδευση για το 2010

α) Συγκριτική συνολική κατανομή Ελλάδας και ΕΕ-27 ανά πεδίο σπουδών

Πηγή: Eurostat – UOE - Επεξεργασία: ΚΑΝΕΠ/ΓΣΕΕ

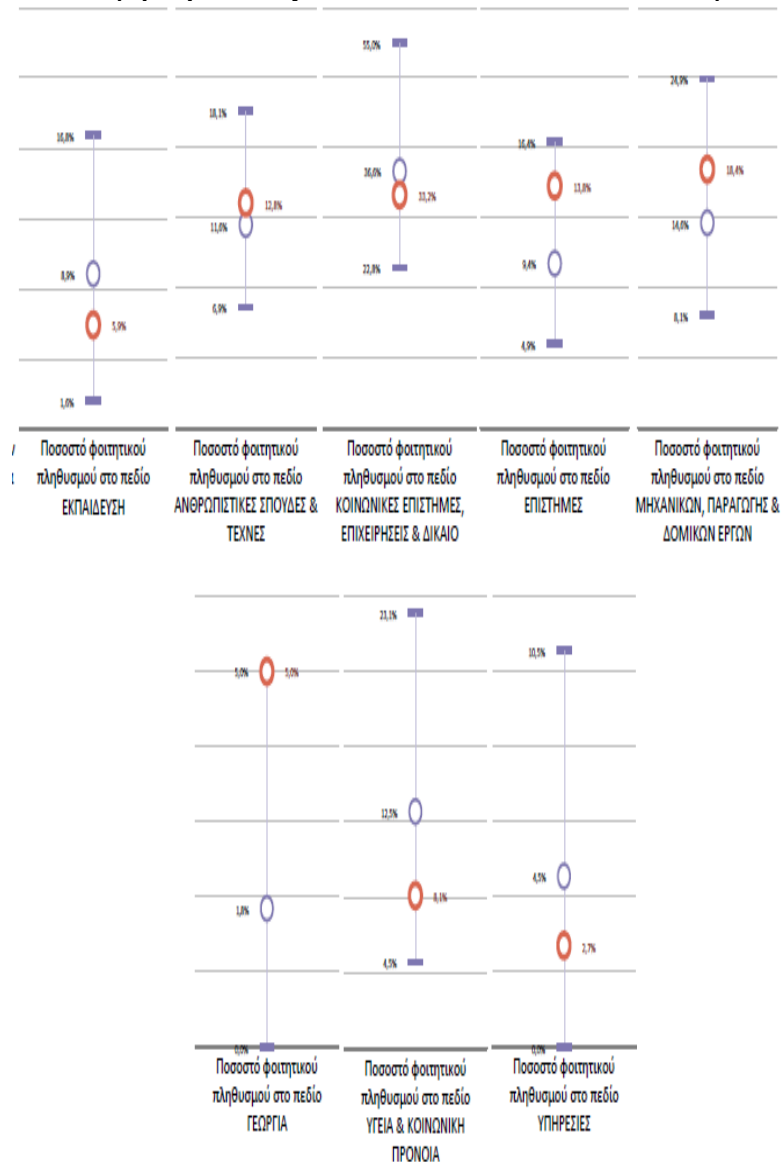
β) Κατανομή ΕΕ-27 ανά πεδίο και επίπεδο σπουδών Ανώτατης Εκπαίδευσης

Πηγή: Eurostat – UOE Επεξεργασία: ΚΑΝΕΠ/ΓΣΕΕ

Το **Διάγραμμα 5**, που ακολουθεί, παρουσιάζει τη σύγκριση της Ελλάδας και του Μέσου Όρου της Ε.Ε. σε ό,τι αφορά την κατανομή φοιτητών για κάθε ένα από τα ως άνω πεδία σπουδών στις χώρες της ΕΕ-27 το 2010.

Διάγραμμα 5: Σύγκριση Ελλάδας και Μ.Ο ΕΕ-27 ανά πεδίο σπουδών για το έτος 2010

○ Ελλάδα ○ Μέση τιμή ΕΕ-27 — Μέγιστη & Ελάχιστη τιμή

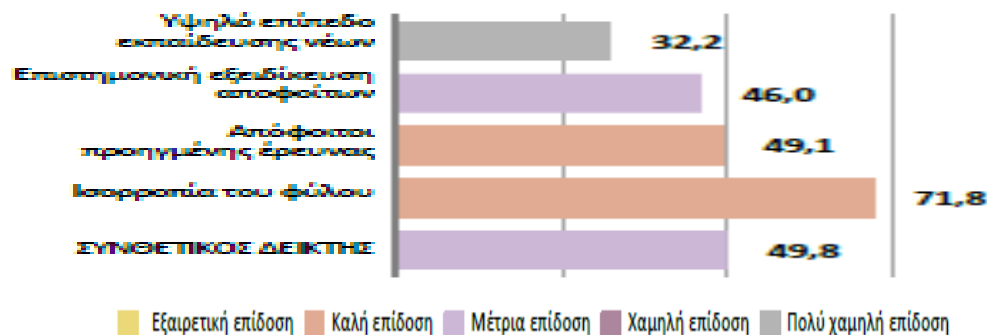
Πηγή: Eurostat – UOE

Επεξεργασία: ΚΑΝΕΠ/ΓΣΕΕ

Πηγή: Eurostat – UOE - Επεξεργασία: ΚΑΝΕΠ/ΓΣΕΕ

Τέλος, στο **Διάγραμμα 6**, που ακολουθεί, παρουσιάζεται η επίδοση της Ελλάδας για το 2010, στο σύνολο των Δεικτών Εκπαίδευσης της Μελέτης της ΚΑΝΕΠ-ΓΣΕΕ (2013).

Διάγραμμα 6: Επίδοση της Ελλάδας για το έτος 2010 στο σύνολο της Δεικτών της ΚΑΝΕ-ΓΣΕΕ (2013)

Οι υποδείκτες που αποτυπώνονται στα γραφήματα είναι στην κανονικοποιημένη τους μορφή με εύρος τιμών 0-100. Ο οριζόντιος άξονας (X) έχει σταθερή κλίμακα για όλα τα κράτη-μέλη με ελάχιστη τιμή 0 και μέγιστη τιμή 100.

Η χρωματική απόχρωση των ράβδων αντιστοιχεί στο χαρακτηρισμό της επίδοσης των κρατών-μελών σε κάθε έναν από τους τέσσερις υποδείκτες, καθώς και στο συνθετικό δείκτη των εκπαιδευτικών αποτελεσμάτων της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Η επίδοση διακρίνεται σε πέντε κατηγορίες με τον εξής τρόπο: (1) οι χώρες με εξαιρετικές επιδόσεις έχουν τιμή του δείκτη/υποδείκτη υψηλότερη του 135% ή περισσότερο της μέσης τιμής της ΕΕ-27, (2) οι χώρες με καλές επιδόσεις έχουν τιμή του δείκτη/υποδείκτη μεταξύ του 135% και του 115% της μέσης τιμής της ΕΕ-27, (3) οι χώρες με μέτριες επιδόσεις έχουν τιμή του δείκτη/υποδείκτη μεταξύ του 115% και του 85% της μέσης τιμής της ΕΕ-27, (4) οι χώρες με χαμηλές επιδόσεις έχουν τιμή του δείκτη/υποδείκτη μεταξύ του 85% και του 65% της μέσης τιμής της ΕΕ-27 και (5) οι χώρες με πολύ χαμηλές επιδόσεις έχουν τιμή του δείκτη/υποδείκτη μικρότερη του 65% της μέσης τιμής της ΕΕ-27.

Επεξεργασία: ΚΑΝΕΠ/ΓΣΕΕ

Πηγή: Eurostat – ΟΕΕ - Επεξεργασία: ΚΑΝΕΠ/ΓΣΕΕ

1.1.2 Χρηματοδότηση της Ανώτατης Εκπαίδευσης στην Ελλάδα

Στον **Πίνακα 4**, που ακολουθεί, παρουσιάζεται η διαχρονική εξέλιξη των πληρωμένων Δημοσίων Δαπανών για την Εκπαίδευση στην Ελλάδα, όπως εμφανίζεται στη σχετική έκδοση της ΚΑΝΕΠ-ΓΣΕΕ (2013) για τα βασικά μεγέθη της Ανώτατης Εκπαίδευσης στην Ελλάδα, την περίοδο 2012-13.

Πίνακας 4: Πληρωμένες Δημόσιες Δαπάνες για την εκπαίδευση την περίοδο 2005-2013 (προϋπολογισμός για το 2014)

Πληρωμένες Δημόσιες Δαπάνες	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013 έτος και 30/09/2013	2014 προϋπολογισμός
Για Εκπαίδευση	6.344 εκ. €	6.645 εκ. €	7.034 εκ. €	7.702 εκ. €	7.623 εκ. €	7.026 εκ. €	6.340 εκ. €	5.800 εκ. €	5.524 εκ. €	5.090 εκ. €
Ως % ετήσιου ΑΕΠ	3,19 %	3,12 %	3,16 %	3,30 %	3,30 %	3,16 %	3,04 %	2,99 %	3,02 %	2,78 %
Ετήσια μεταβολή		7,4%	4,5%	4,7%	-0,9%	-3,9%	-6,1%	-7,1%	-5,6%	0,1%
Ως % ΑΕΠ του 2008					3,30%	3,04%	2,74%	2,51%	2,39%	2,20%

Πηγή: Υπουργείο Οικονομικών- Κρατικού Προϋπολογισμού 2007-2014 – Πληρωμένες Δημόσιες Δαπάνες

Με βάση τη μελέτη της Ευρωπαϊκής Στατιστικής Υπηρεσίας (Eurostat 2013), οι συνολικές δημόσιες δαπάνες για την εκπαίδευση στην **Ελλάδα το 2011 (4,08%)** ήταν αρκετά κάτω από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο (**ΕΕ-27 5,34%** και στην Ευρωζώνη **5,02%**). Το ίδιο έτος όμως, οι δημόσιες δαπάνες για την Ανώτατη Εκπαίδευση βρίσκονταν στο 0,91% του ΑΕΠ, υψηλότερες από το μέσο όρο της ΕΕ-27 (0,86%) και της Ευρωζώνης (0,83%). Οι δημόσιες δαπάνες ανά επίπεδο εκπαίδευσης και ανά χώρα συνοψίζονται στον **Πίνακα 5**.

Πίνακας 5: Δαπάνες Γενικής Κυβέρνησης για την εκπαίδευση, το 2011 (% του ΑΕΠ) στις χώρες ΕΕ-27

	Συνολική εκπαίδευση	Προσχολική και πρωτοβάθμια εκπαίδευση	Δευτεροβάθμια εκπαίδευση	Μετα - δευτεροβάθμια μη τριτοβάθμια εκπαίδευση	Τριτοβάθμια εκπαίδευση
EU-27	5.34	1.69	1.99	0.13	0.86
EA-17	5.02	1.53	1.98	0.04	0.83
BE	6.18	-	-	-	-
BG	3.63	0.71	1.78	-	0.84
CZ	4.89	0.55	2.73	0.00	0.86
DK	7.79	3.93	1.72	-	1.51
DE	4.26	1.09	1.65	0.07	0.91
EE	6.48	2.23	1.75	0.28	1.60
IE	5.25	1.98	1.87	0.08	1.03
EL	4.08	1.33	1.57	-	0.91
ES (groups 2010)	4.74	1.83	1.70	0.00	0.96
FR	6.05	1.70	2.39	0.04	0.79
IT	4.24	1.55	1.87	0.08	0.38
CY	7.18	2.38	2.52	0.01	1.14
LV	5.73	1.94	1.76	-	0.94
LT	5.82	0.89	2.54	0.09	1.00
LU	5.09	1.95	1.68	0.05	0.32
HU	5.18	1.50	1.69	0.04	1.00
MT	5.82	1.36	2.41	0.09	1.09
NL	5.77	1.97	2.23	-	1.24
AT	5.56	1.48	2.51	0.02	0.81
PL	5.56	1.82	1.54	0.00	1.57
PT	6.35	1.85	2.54	0.00	0.93
RO	4.13	1.31	1.58	0.02	0.87
SI	6.67	2.35	2.43	-	1.20
SK	4.04	-	-	-	-
FI	6.38	1.30	2.87	0.00	1.79
SE	6.79	3.91	1.25	0.02	1.31
UK	6.51	1.94	2.28	0.68	0.69
IS	7.85	3.30	2.34	0.01	1.75
NO	5.55	2.29	1.12	0.02	1.42
CH	6.06	-	-	-	-

Πηγή: Eurostat (2013)

Σημείωση: EU-27: Ευρωπαϊκή Ένωση, EA-17: Ευρωζώνη, BE: Βέλγιο, BG: Βουλγαρία, CZ: Τσεχία, DK: Δανία, DE: Γερμανία, EE: Εσθονία, IE: Ιρλανδία, EL: Ελλάδα, ES: Ισπανία, FR: Γαλλία, IT: Ιταλία, CY: Κύπρος, LV: Λετονία, LT: Λιθουανία, LU: Λουξεμβούργο, HU: Ουγγαρία, MT: Μάλτα, NL: Ολλανδία, AT: Αυστρία, PL: Πολωνία, PT: Πορτογαλία, RO: Ρουμανία, SI: Σλοβενία, SK: Σλοβακία, FI: Φινλανδία, SE: Σουηδία, UK: Ην. Βασίλειο, IS: Ισλανδία, NO: Νορβηγία, CH: Ελβετία.

Όπως αναφέρεται στη μελέτη της Eurydice (2013), η οποία αποτελεί το δίκτυο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής που παρέχει πληροφορίες και αναλύσεις σχετικά με τα εκπαιδευτικά συστήματα και πολιτικές, «μετά από το ξέσπασμα της οικονομικής κρίσης, περίπου οι μισές Ευρωπαϊκές χώρες μείωσαν τον προϋπολογισμό τους που διατίθεται για την εκπαίδευση, κατά το 2011 και το 2012». Σύμφωνα λοιπόν με τη μελέτη αυτή, κατά το 2012 «η πιο μεγάλη μείωση των εκπαιδευτικών δαπανών πραγματοποιήθηκε στις περιπτώσεις της Κύπρου, της Ελλάδας, της Λετονίας, της Λιθουανίας και του Ην. Βασιλείου».

Το πρώτο μέρος του Διαγράμματος 7, που ακολουθεί, παρουσιάζει τη μείωση των κρατικών δαπανών κατά το έτος 2011 σε σχέση με το 2010 (σε σταθερές τιμές 2010). Το δεύτερο μέρος του διαγράμματος παρουσιάζει τη μείωση των κρατικών δαπανών κατά το έτος 2012 σε σχέση με το 2011 (σε σταθερές τιμές 2010). Ειδικότερα για την Ελλάδα, η μείωση των δαπανών για την Ανώτατη Εκπαίδευση το 2012 φτάνει το 25% (σε σταθερές τιμές 2010).

Διάγραμμα 7: Ποσοστιαία μείωση των δημοσίων δαπανών για την Ανώτατη και την ενήλικη εκπαίδευση κατά το 2012 και το 2011 σε σχέση με το προηγούμενο έτος (σε σταθερές τιμές 2010)

	BE fr	BE de	BE nl	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	IT	CY	LV	LT	LU	HU	MT
2011-2010	3.3	-0.4	0.7	4.5	-5.5	0.7	-	-2.5	-7.4	-	-	-0.2	-6.9	1.7	0.2	-8.7	-	-	-0.2
2012-2011	-2.1	5.1	-0.8	0.5	-7.3	-2.0	-	2.8	-7.3	-25.0	-	0.0	-2.3	-30.8	-11.9	-29.8	-	-	10.6
	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	UK-ENG	UK-WLS	UK-NIR	UK-SCT		HR	IS	TR	LI	NO
2011-2010	-	1.0	-2.1	-	-1.7	-	-13.3	4.5	-2.4	5.7	-	-9.2	-0.2		2.1	-5.4	9.6	-	4.2
2012-2011	-	-1.6	-3.1	-	1.0	-	4.7	-2.5	-	-3.6	4.5	-	-		-3.4	3.8	10.5	-	2.8

Πηγή: Eurydice – Funding of Education in Europe 2000-2012: The Impact of the Economic Crisis (2013)

Με δεδομένη λοιπόν τη μείωση των δημοσίων δαπανών για την Ανώτατη Εκπαίδευση κατά 25% το 2012 σε σχέση με το 2011, προκύπτει ότι οι δαπάνες για την Ανώτατη Εκπαίδευση από 0,91% του ΑΕΠ το 2011, μειώθηκαν σε 0,73% του ΑΕΠ το 2012.

Ο Πίνακας 6 συνοψίζει τις δαπάνες για την Ανώτατη Εκπαίδευση σε χώρες της Ε.Ε. κατά τα έτη 2011 και 2012, ως ποσοστό του ΑΕΠ, και το κατά κεφαλήν ΑΕΠ, για τις χώρες για τις οποίες υπήρχαν διαθέσιμα στοιχεία.

Πίνακας 6: Δαπάνες Γενικής Κυβέρνησης για την Ανώτατη Εκπαίδευση (% του ΑΕΠ) και κατά κεφαλήν ΑΕΠ (\$ ΗΠΑ), για το έτος 2011 και 2012**ΕΤΟΣ 2011**

	Κατάταξη	Κατά Κεφαλήν ΑΕΠ		Κατάταξη	Δημόσιες Δαπάνες για Τριτοβάθμια Εκπαίδευση
1	Νορβηγία	98664,4	1	Φινλανδία	1,79%
2	Δανία	60010,5	2	Ισλανδία	1,75%
3	Αυστρία	49687,5	3	Εσθονία	1,60%
4	Φινλανδία	48813,8	4	Πολωνία	1,57%
5	Ιρλανδία	48356,0	5	Δανία	1,51%
6	Γαλλία	44034,4	6	Νορβηγία	1,42%
7	Ισλανδία	43136,3	7	Κύπρος	1,14%
8	Ην. Βασίλειο	38758,6	8	Μάλτα	1,09%
9	Ιταλία	36227,3	9	Ιρλανδία	1,03%
10	Κύπρος	29021,3	10	Λιθουανία	1,00%
11	Ελλάδα	25474,3	11	Λετονία	0,94%
12	Μάλτα	21923,6	12	Ελλάδα	0,91%
13	Τσεχία	20616,0	13	Ρουμανία	0,87%
14	Εσθονία	16560,9	14	Τσεχία	0,86%
15	Λιθουανία	14146,0	15	Βουλγαρία	0,84%
16	Λετονία	13728,0	16	Αυστρία	0,81%
17	Πολωνία	13340,8	17	Γαλλία	0,79%
18	Ρουμανία	8539,6	18	Ην. Βασίλειο	0,69%
19	Βουλγαρία	7311,8	19	Ιταλία	0,38%

ΕΤΟΣ 2012

	Κατάταξη	Κατά Κεφαλήν ΑΕΠ		Κατάταξη	Δημόσιες Δαπάνες για Τριτοβάθμια Εκπαίδευση
1	Νορβηγία	99461,6	1	Ισλανδία	1,79%
2	Δανία	56202,2	2	Φινλανδία	1,75%
3	Αυστρία	47083,0	3	Εσθονία	1,59%
4	Φινλανδία	46098,3	4	Πολωνία	1,49%
5	Ιρλανδία	45888,3	5	Δανία	1,49%
6	Ισλανδία	41739,2	6	Νορβηγία	1,42%
7	Γαλλία	41140,7	7	Μάλτα	1,20%
8	Ην. Βασίλειο	38588,8	8	Ιρλανδία	0,95%
9	Ιταλία	33115,0	9	Ρουμανία	0,88%
10	Κύπρος	26389,1	10	Βουλγαρία	0,84%
11	Ελλάδα	22055,4	11	Κύπρος	0,81%
12	Μάλτα	20852,4	12	Τσεχία	0,81%
13	Τσεχία	18579,3	13	Αυστρία	0,79%
14	Εσθονία	16319,8	14	Γαλλία	0,79%
15	Λιθουανία	14018,4	15	Λετονία	0,78%
16	Λετονία	13899,9	16	Ελλάδα	0,73% (0,56%)*
17	Πολωνία	12537,9	17	Λιθουανία	0,68%
18	Ρουμανία	7934,9	18	Ην. Βασίλειο	0,66%
19	Βουλγαρία	7033,4	19	Ιταλία	0,38%

Πηγή: Eurostat – UOE - Επεξεργασία: ΚΑΝΕΠ/ΓΣΕΕ

Σημείωση: *Στην περίπτωση της Ελλάδας, η παρένθεση στις δημόσιες δαπάνες για την Ανώτατη Εκπαίδευση αφορά στις δαπάνες του Τακτικού Προϋπολογισμού για το έτος 2013.

Το 2012 η Ελλάδα ήταν τέταρτη από το τέλος όσον αφορά τις δημόσιες δαπάνες για την Ανώτατη Εκπαίδευση. Όπως παρουσιάζεται στον **Πίνακα 7** που ακολουθεί, με βάση το **2013** οι δαπάνες του Τακτικού Προϋπολογισμού για την Ανώτατη Εκπαίδευση (πανεπιστημιακός και τεχνολογικός τομέας) ήταν **€0,9 δις**, αρκετά μειωμένες σε σχέση τόσο με το 2012 (1,22 δις ευρώ) όσο και με το 2011 (1,63 δις ευρώ). Για το 2013, οι δημόσιες δαπάνες για την ανώτατη εκπαίδευση ανέρχονται στο 0,56% του ΑΕΠ.

Πίνακας 7: Χρηματοδότηση Ανώτατης Εκπαίδευσης το 2012 και το 2013 (ποσοστό του ΑΕΠ) από τον Τακτικό Προϋπολογισμό

	2012	2013
ΑΕΠ (δισ ευρώ)	168,4	161,4
Προϋπολογισμός Υπουργείου Παιδείας (δισ ευρώ)	5,7	5,2
Προϋπολογισμός Πανεπιστημιακού Τομέα ((δισ ευρώ)	0,9	0,7
Προϋπολογισμός Τεχνολογικού Τομέα (δισ ευρώ)	0,3	0,2
Πανεπιστημιακός + Τεχνολογικός Τομέας (δισ ευρώ)	1,2	0,9
Υπουργείο Παιδείας / ΑΕΠ (%)	3,38%	3,22%
Πανεπιστημιακός Τομέας / ΑΕΠ (%)	0,53%	0,43%
Τεχνολογικός Τομέας / ΑΕΠ (%)	0,18%	0,12%
Πανεπιστημιακός + Τεχνολογικός Τομέας / ΑΕΠ (%)	0,73%	0,56%

Πηγή: Κατανομή Πιστώσεων Τακτικού Προϋπολογισμού Υπουργείου Παιδείας 2012 & 2013 και AMECO Database

1.1.3 Ο Ευρωπαϊκός Χώρος Ανώτατης Εκπαίδευσης (EXAE) και η Ελλάδα (Διαδικασία της Μπολόνια)

Η Ελλάδα ήταν μία από τις 29 ευρωπαϊκές χώρες, που μετείχαν στις διαβουλεύσεις και υπέγραψαν το 1999 τη Διακήρυξη της Μπολόνια. Σήμερα ο αριθμός των χωρών ανέρχεται σε 47. Σύμφωνα με την ανωτέρω Διακήρυξη, οι χώρες που μετέχουν συντάσσουν ανά δύο έτη εθνικές εκθέσεις σχετικά με την πρόοδο που έχει σημειωθεί στη χώρα τους ως προς τα κεντρικά σημεία της «Διαδικασίας της Μπολόνια» και στη συνέχεια προκύπτουν οι συνολικές «Απολογιστικές Εκθέσεις της Διαδικασίας της Μπολόνια» για την εναρμόνιση των πολιτικών των χωρών που συμμετέχουν στη Διακήρυξη.

Στον **Πίνακα 8**, που ακολουθεί, παρατίθεται η αποτύπωση της επίδοσης της Ελλάδας κατά το ακαδημαϊκό έτος 2010-11 και της κατανομής των 47 χωρών που συμμετέχουν, βάσει της τελευταίας απολογιστικής έκθεσης της Διαδικασίας της Μπολόνια (2009-2012), στους επιμέρους εννέα (9) δείκτες παρακολούθησης της Διαδικασίας της Μπολόνια, όπως παρουσιάζονται στην πρόσφατη μελέτη της ΚΑΝΕΠ-ΓΣΕΕ (2013). Οι δείκτες λαμβάνουν τιμές από 5 (χαμηλότερο) έως 1 (πλήρης εφαρμογή της πολιτικής). Όπως προκύπτει από τον εν λόγω Πίνακα, η Ελλάδα καταγράφει **χαμηλή βαθμολογία (5) στην «Εφαρμογή του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων»**. Επισημαίνεται ότι ο Πίνακας έχει σημείο αναφοράς το 2010, έτος που κατοχυρώθηκε νομοθετικά το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων στην Ελλάδα (Ν.3879/2010, αρ. 16), η συγκρότηση του οποίου όμως τελεί υπό ολοκλήρωση.

Πίνακας 8: Επίδοση της Ελλάδας ως προς τον 9 δείκτη της Διαδικασίας της Μπολόνια το έτος 2010-11

Δείκτες αποτελεσμάτων	Βαθμός Ελλάδας	Περιγραφή βαθμολογίας της χώρας	Κατανομή των 47 χωρών στην 5βάθμια κλίμακα αποτελεσμάτων				
			1	2	3	4	5
1 Στάδιο εφαρμογής των 2 κύκλων σπουδών (2010/11)	1	Τουλάχιστον το 90% του φοιτητικού πληθυσμού παρακολουθεί προγράμματα που διακρίνονται σε 2 κύκλους σπουδών σύμφωνα με το μοντέλο Μπολόνια	26 χώρες 55,3%	13 χώρες 27,7%	2 χώρες 4,3%	4 χώρες 8,5%	2 χώρες 4,3%
2 Πρόσβαση στο δεύτερο κύκλο σπουδών (2010/11)	1	Με την ολοκλήρωση του 1ου κύκλου από όλα τα προγράμματα σπουδών παρέχεται η δυνατότητα πρόσβασης στο 2ο κύκλο, και με την ολοκλήρωση του 2ου κύκλου από όλα τα προγράμματα σπουδών παρέχεται η δυνατότητα πρόσβασης σε ένα τουλάχιστον πρόγραμμα σπουδών 3ου κύκλου χωρίς ιδιαίτερα προβλήματα πρόσβασης	37 χώρες 78,7%	9 χώρες 19,1%	1 χώρες 2,1%	0 χώρες 0,0%	0 χώρες 0,0%
3 Εφαρμογή του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων (2010/11)	5	Στάδια 1 έως 3: 3. Η διαδικασία συγκρότησης του ΕΠΠ έχει ξεκινήσει, με τον ορισμό προσώπων και τη σύσταση επιτροπών 2. Οι στόχοι του ΕΠΠ έχουν συμφωνηθεί 1. Απόφαση για τη συγκρότηση του ΕΠΠ έχει παρθεί από το αρμόδιο σώμα για την ανώτατη εκπαίδευση και/ή τον Υπουργό	10 χώρες 21,3%	13 χώρες 27,7%	18 χώρες 38,3%	2 χώρες 4,3%	4 χώρες 8,5%
4 Στάδιο ανάπτυξης του συστήματος της εξωτερικής αξιολόγησης (2010/11)	3	- Το σύστημα διασφάλισης της ποιότητας (ΣΔΠ) λειτουργεί σε εθνικό επίπεδο, δεν έχει ακόμη αξιολογηθεί ως προς τα ευρωπαϊκά πρότυπα, βρίσκεται εφαρμογή σε όλα τα ιδρύματα και/ή όλα τα προγράμματα σπουδών, καλύπτοντας τη διδασκαλία, τις υποστηρικτικές προς τους φοιτητές υπηρεσίες και την εσωτερική διασφάλιση της ποιότητας, ή - Το ΣΔΠ λειτουργεί σε εθνικό επίπεδο, έχει επιτυχώς αξιολογηθεί ως προς τα ευρωπαϊκά πρότυπα, βρίσκεται εφαρμογή σε κάποια ιδρύματα και/ή προγράμματα και καλύπτει κάποια από τα κύρια ζητήματα.	18 χώρες 38,3%	6 χώρες 12,8%	17 χώρες 36,2%	6 χώρες 12,8%	0 χώρες 0,0%
5 Βαθμός συμμετοχής των φοιτητών στη διασφάλιση της ποιότητας (2010/11)	3	Οι φοιτητές συμμετέχουν σε 3 από τα ακόλουθα 5 επίπεδα συμμετοχής: 1. στη διοικητική δομή των εθνικών φορέων διασφάλισης της ποιότητας, 2. στην προετοιμασία των εκθέσεων αυτοαξιολόγησης, 3. στις διαδικασίες παρακολούθησης, 4. στην ομάδα αξιολόγησης, και 5. στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων.	11 χώρες 23,4%	11 χώρες 23,4%	13 χώρες 27,7%	5 χώρες 10,6%	7 χώρες 14,9%
6 Βαθμός διεθνούς συμμετοχής στην εξωτερική αξιολόγηση (2011/12)	3	Ικανοποιούνται 2 από τα ακόλουθα 4 κριτήρια: 1. Ο εθνικός φορέας διασφάλισης της ποιότητας έχει αναγνωριστεί ως πλήρες μέλος του ΕΝΟΑ και/ή έχει εγγραφεί στο μητρώο EQAR, 2. Ειδικοί από άλλες χώρες συμμετέχουν στις διαδικασίες παρακολούθησης, 3. Ειδικοί από άλλες συμμετέχουν στη διοίκηση του εθνικού φορέα διασφάλισης της ποιότητας, και 4. Ειδικοί από άλλες χώρες συμμετέχουν ως μέλη ή ως παρατηρητές στις ομάδες αξιολόγησης.	8 χώρες 17,0%	11 χώρες 23,4%	10 χώρες 21,3%	11 χώρες 23,4%	7 χώρες 14,9%
7 Στάδιο εφαρμογής τους Παραρτήματος Διπλώματος (2010/11)	3	Το Παράρτημα Διπλώματος έχει τη μορφή EU/CoE/UNESCO και παρέχεται δωρεάν σε μια ευρέως χρησιμοποιούμενη ευρωπαϊκή γλώσσα σε κάποιους αποφοίτους ή σε κάποια προγράμματα σπουδών.	25 χώρες 53,2%	14 χώρες 29,8%	5 χώρες 10,6%	3 χώρες 6,4%	0 χώρες 0,0%
8 Στάδιο εφαρμογής του συστήματος ECTS (2010/11)	3	Οι μονάδες ECTS αποδίδονται στο 50-75 % των προγραμμάτων ΚΑΙ αποδεδειγμένα συνδέονται με τα μαθησιακά αποτελέσματα ή Οι μονάδες ECTS αποδίδονται σε όλα τα μέρη του προγράμματος σπουδών ΚΑΙ στο 75% τουλάχιστον του συνόλου των προγραμμάτων, με δυνατότητα μεταφοράς και συσσώρευσης μονάδων, ενώ οι μονάδες ECTS δεν συνδέονται ακόμη με τα μαθησιακά αποτελέσματα.	23 χώρες 48,9%	11 χώρες 23,4%	10 χώρες 21,3%	3 χώρες 6,4%	0 χώρες 0,0%
9 Αναγνώριση πρότερης μάθησης (2010/11)	5	Δεν εφαρμόζεται καμία διαδικασία για την αναγνώριση πρότερης μάθησης ΟΥΤΕ σε εθνικό επίπεδο, ΟΥΤΕ σε επίπεδο ιδρύματος/προγράμματος σπουδών.	13 χώρες 27,7%	7 χώρες 14,9%	11 χώρες 23,4%	4 χώρες 8,5%	12 χώρες 25,5%

Πηγή: EACEA, 2012 - Επεξεργασία :ΚΑΝΕΠ/ΓΣΕΕ (2013)

Ειδικότερα, στο πλαίσιο σχεδιασμού και αξιολόγησης των δράσεων για τη βελτίωση της επίδοσης της χώρας μας αναφορικά με το «**Στάδιο Ανάπτυξης της Εξωτερικής Αξιολόγησης**» (Δείκτης 4), ο **Πίνακας 9**, που ακολουθεί, αποτυπώνει την 5βαθμια κλίμακα βαθμολογίας της επίδοσης των χωρών και την κατανομή τους στην κλίμακα. Η βαθμολογική επίδοση της Ελλάδας με βαθμό 3 την κατατάσσει στο 36,2% των χωρών (17 χώρες), ενώ καμία χώρα δεν έχει λάβει βαθμολογία επίδοσης 0.

Πίνακας 9: Περιγραφή βαθμολογίας επίδοσης χωρών στον «Δείκτη 4: Στάδιο Ανάπτυξης της Εξωτερικής Αξιολόγησης» της Διαδικασίας της Μπολόνια

Δείκτης αποτελεσμάτων	Σφάλματα κλίμακα	Περιγραφή βαθμολογίας	Κατανομή χωρών	Μέση τιμή βαθμολογίας
4 Στάδιο ανάπτυξης της εξωτερικής αξιολόγησης (2010/11)	1	Το σύστημα διασφάλισης της ποιότητας (ΣΔΠ) λειτουργεί πλήρως σε εθνικό επίπεδο, έχει αξιολογηθεί επιτυχώς ως προς τα ευρωπαϊκά πρότυπα, βρίσκει εφαρμογή σε όλα τα ιδρύματα και/ή προγράμματα καλύπτοντας τη διδασκαλία, τις υποστηρικτικές προς τους φοιτητές υπηρεσίες και την εσωτερική αξιολόγηση	18 χώρες 38,3%	2,2
	2	Το ΣΔΠ λειτουργεί πλήρως σε εθνικό επίπεδο, έχει αξιολογηθεί επιτυχώς ως προς τα ευρωπαϊκά πρότυπα, βρίσκει εφαρμογή σε όλα τα ιδρύματα και/ή προγράμματα καλύπτοντας ένα μέρος των κύριων ζητημάτων	6 χώρες 12,8%	
	3	Το ΣΔΠ λειτουργεί σε εθνικό επίπεδο, δεν έχει ακόμη αξιολογηθεί ως προς τα ευρωπαϊκά πρότυπα, βρίσκει εφαρμογή σε όλα τα ιδρύματα και/ή όλα τα προγράμματα σπουδών, καλύπτοντας τη διδασκαλία, τις υποστηρικτικές προς τους φοιτητές υπηρεσίες και την εσωτερική διασφάλιση της ποιότητας, ή Το ΣΔΠ λειτουργεί σε εθνικό επίπεδο, έχει επιτυχώς αξιολογηθεί ως προς τα ευρωπαϊκά πρότυπα, βρίσκει εφαρμογή σε κάποια ιδρύματα και/ή προγράμματα καλύπτοντας ένα μέρος των κύριων ζητημάτων	17 χώρες 36,2%	
	4	Το ΣΔΠ λειτουργεί σε εθνικό επίπεδο, δεν έχει ακόμη αξιολογηθεί ως προς τα ευρωπαϊκά πρότυπα, βρίσκει εφαρμογή σε όλα τα ιδρύματα και/ή όλα τα προγράμματα σπουδών, καλύπτοντας ένα μέρος των κύριων ζητημάτων	6 χώρες 12,8%	
	5	Το ΣΔΠ λειτουργεί σε εθνικό επίπεδο, δεν έχει ακόμη αξιολογηθεί ως προς τα ευρωπαϊκά πρότυπα, βρίσκει εφαρμογή σε κάποια ιδρύματα και/ή προγράμματα σπουδών, καλύπτοντας ένα μέρος των κύριων ζητημάτων	0 χώρες 0,0%	

Πηγή δεδομένων: EACEA, 2012 - Επεξεργασία: ΚΑΝΕΠ/ΓΣΕΕ (2013)

Η Α.ΔΙ.Π. είναι συνεργαζόμενο Μέλος της Ε.Ν.Ο.Α. (Affiliate Member) από το 2007 και μέσα στο Δ΄ Τρίμηνο του 2014 (Βλ. Ενότητα 3.5) αναμένεται να έχει ολοκληρωθεί η αξιολόγηση της, για να καταστεί πλήρες μέλος της.

1.2 Η ΠΟΡΕΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΩΝ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΣΤΗΝ ΑΝΩΤΑΤΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Οι εφαρμοζόμενες διαδικασίες αξιολόγησης και πιστοποίησης των ΑΕΙ που έχουν γίνει αποδεκτές σε όλον τον Ευρωπαϊκό Χώρο της Ανώτατης Εκπαίδευσης υπηρετούν τις βασικές αρχές διασφάλισης ποιότητας (ESG), οι οποίες διαμορφώθηκαν υιοθετώντας το πνεύμα της διακήρυξης της Ευρωπαϊκής Ένωσης Πανεπιστημίων (EUA, Gratz, Ιούλιος 2003), σύμφωνα με το οποίο «σκοπός μιας ευρωπαϊκής διάστασης για τη Διασφάλιση Ποιότητας είναι να προάγει την αμοιβαία εμπιστοσύνη και να βελτιώσει τη διαφάνεια με σεβασμό στην ποικιλότητα των εθνικών πλαισίων και επιστημονικών περιοχών». Στη συνέχεια, οι διαδικασίες κωδικοποιήθηκαν από τον «Ευρωπαϊκό Σύνδεσμο για τη Διασφάλιση της Ποιότητας στην Ανώτατη Εκπαίδευση» (E.N.Q.A.). Για την υλοποίηση των διαδικασιών απαιτείται η συνεργασία των εθνικών αρχών διασφάλισης ποιότητας με τα προβλεπόμενα «εσωτερικά συστήματα διασφάλισης ποιότητας των Ιδρυμάτων», αποτυπώνοντας και εξειδικεύοντας καλύτερα την ιδιαίτερη φυσιognωμία κάθε Ιδρύματος υπηρετώντας το πνεύμα της ως άνω αναφερθείσας διακήρυξης της Ευρωπαϊκής Ένωσης Πανεπιστημίων (EUA), που υπογραμμίζει ότι «βάσει της αρχής του αυτοδιοίκητου των ιδρυμάτων, την πρωταρχική ευθύνη για τη διασφάλιση ποιότητας στην Ανώτατη Εκπαίδευση έχουν τα ίδια τα επί μέρους ιδρύματα, πράγμα που εξασφαλίζει τη βάση για κοινωνική λογοδοσία του ακαδημαϊκού συστήματος μέσα στο εθνικό πλαίσιο ποιότητας».

Τα εθνικά σύστημα διασφάλισης ποιότητας των ΑΕΙ, όπως θεσπίστηκε με το Ν.4009/2011, προβλέπει γενικές κατευθύνσεις που εξειδικεύονται από την Α.ΔΙ.Π. υπό το ως άνω πρίσμα. Οι προβλεπόμενες -σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις- διαδικασίες διασφάλισης ποιότητας των Ακαδημαϊκών Μονάδων στην Ελλάδα έχουν ως εξής:

- Εσωτερική Αξιολόγηση Τμημάτων
- Εξωτερική Αξιολόγηση Τμημάτων
- Ιδρυματική Αξιολόγηση / Πιστοποίηση
- Πιστοποίηση Προγραμμάτων Σπουδών

Για την υλοποίησή τους, σε κάθε Ίδρυμα Ανώτατης Εκπαίδευσης διαμορφώνεται και εφαρμόζεται ένα εσωτερικό σύστημα Διασφάλισης Ποιότητας (ΔΠ), το οποίο πρέπει να

καλύπτει όλο το φάσμα των λειτουργιών και δραστηριοτήτων του Ιδρύματος. Η ευθύνη για την οργάνωση και εφαρμογή του εσωτερικού συστήματος ΔΠ με συγκεκριμένες αρχές, κριτήρια, κανονισμούς και διαδικασίες συντήρησης και διαρκούς βελτίωσης, σύμφωνα με το άρθρο 14 του ως άνω Νόμου, ανατέθηκε στη Μονάδα Διασφάλισης της Ποιότητας (ΜΟ.ΔΙ.Π.), όργανο της κεντρικής διοίκησης των ΑΕΙ. Η ΜΟ.ΔΙ.Π. είναι αρμόδια ιδιαίτερα για:

- (α) την ανάπτυξη συγκεκριμένης πολιτικής, στρατηγικής και των απαραίτητων διαδικασιών για τη συνεχή βελτίωση της ποιότητας του έργου και των υπηρεσιών του Ιδρύματος, που αποτελεί το εσωτερικό σύστημα διασφάλισης της ποιότητας του Ιδρύματος,
- (β) την οργάνωση, λειτουργία και συνεχή βελτίωση του εσωτερικού συστήματος διασφάλισης της ποιότητας του Ιδρύματος,
- (γ) το συντονισμό και την υποστήριξη των διαδικασιών αξιολόγησης των ακαδημαϊκών μονάδων και των λοιπών υπηρεσιών του Ιδρύματος και
- (δ) την υποστήριξη των διαδικασιών εξωτερικής αξιολόγησης και πιστοποίησης των προγραμμάτων σπουδών και του εσωτερικού συστήματος διασφάλισης της ποιότητας του Ιδρύματος, στο πλαίσιο των αρχών, κατευθύνσεων και οδηγιών της Α.ΔΙ.Π.

Η ΜΟ.ΔΙ.Π., ως υπεύθυνη για την ποιοτική λειτουργία του Ιδρύματος σε όλα τα επίπεδα, αναδεικνύεται σε κρίσιμο παράγοντα της Ανώτατης Εκπαίδευσης, την ποιότητα της οποίας καλείται να διασφαλίζει αδιαλείπτως, να παρακολουθεί και να συντονίζει επί συνεχούς βάσης. Επίσης, η επιτυχία του έργου της ΜΟ.ΔΙ.Π. εξαρτάται από:

- τη συνεργασία με την Α.ΔΙ.Π.
- την ανάπτυξη πληροφοριακού συστήματος διαχείρισης των δεδομένων της λειτουργίας του Ιδρύματος
- την ευθύνη για τη συστηματική παρακολούθηση και δημοσιοποίηση στον ιστότοπο του Ιδρύματος των σχετικών με την αξιολόγησή του διαδικασιών και των αποτελεσμάτων τους.

Στη συνέχεια, γίνεται μία σύντομη περιγραφή της προόδου υλοποίησης των διαδικασιών διασφάλισης ποιότητας κατά τα έτη 2013 και 2014, καθώς και του σχεδιαζόμενου προγράμματος ολοκλήρωσής τους από την Α.ΔΙ.Π.

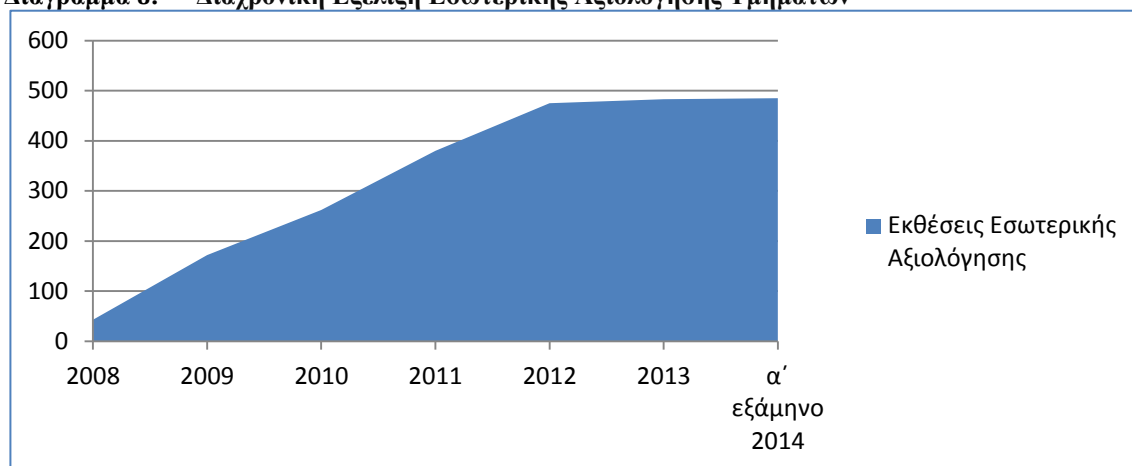
1.2.1 Εσωτερική Αξιολόγηση Τμημάτων

Η υποβολή Εκθέσεων Εσωτερικής Αξιολόγησης των Ακαδημαϊκών Μονάδων των ΑΕΙ είχε πραγματοποιηθεί κατά το μεγαλύτερο μέρος της το 2012. Έτσι, το 2013 υποβλήθηκαν στην Α.ΔΙ.Π. 8 Εκθέσεις Εσωτερικής Αξιολόγησης ενώ το 2014 η Α.ΔΙ.Π. παρέλαβε 2 επιπλέον Εκθέσεις. Η υποβολή Εκθέσεων Εσωτερικής Αξιολόγησης των Ακαδημαϊκών Μονάδων των ΑΕΙ ολοκληρώθηκε τον Απρίλιο του 2014, με αποτέλεσμα να έχουν πλέον υποβληθεί στην Α.ΔΙ.Π. μέσω των ΜΟ.ΔΙ.Π. των Ιδρυμάτων **490** Εκθέσεις Εσωτερικής Αξιολόγησης. Στον **Πίνακα 10** και στο **Διάγραμμα 8** απεικονίζεται η διαχρονική εξέλιξη υποβολής Εκθέσεων Εσωτερικής Αξιολόγησης στην Α.ΔΙ.Π.

Πίνακας 10: Διαχρονική Εξέλιξη Εσωτερικής Αξιολόγησης Τμημάτων

ΕΤΟΣ	ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑ	Τ.Ε.Ι.	ΣΥΝΟΛΟ
2008	20	23	43
2009	85	44	129
2010	45	45	90
2011	83	35	118
2012	45	50	95
2013	5	3	8
2014 (Α' εξάμηνο)	2	0	2
ΣΥΝΟΛΟ	285	200	485

Διάγραμμα 8: Διαχρονική Εξέλιξη Εσωτερικής Αξιολόγησης Τμημάτων

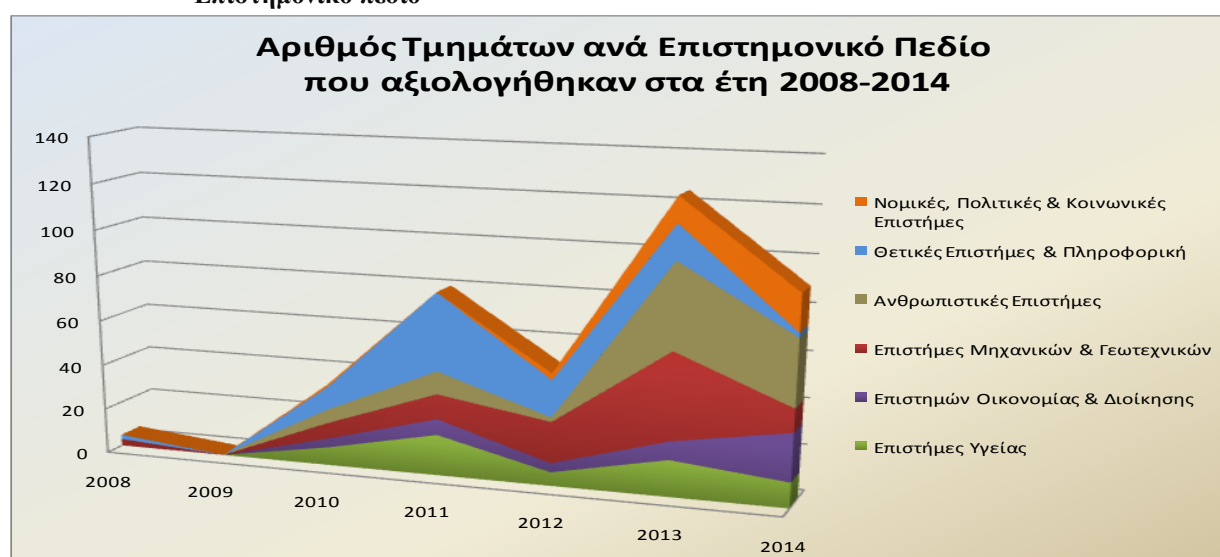
1.2.2 Εξωτερική Αξιολόγηση Τμημάτων

Το 2013 πραγματοποιήθηκαν από την Α.ΔΙ.Π. 125 εξωτερικές αξιολογήσεις ακαδημαϊκών μονάδων, ενώ 89 αξιολογήσεις έγιναν μέσα στο πρώτο εξάμηνο του 2014. Ο συνολικός αριθμός των ακαδημαϊκών μονάδων που αξιολογήθηκαν ανά έτος και επιστημονικό πεδίο παρουσιάζεται στον Πίνακα 11 και στο Διάγραμμα 9 που ακολουθούν.

Πίνακας 11: Διαχρονική Εξέλιξη Εξωτερικής Αξιολόγησης Ακαδημαϊκών Μονάδων ανά Επιστημονικό πεδίο

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΠΕΔΙΟ	Αριθμός Τμημάτων που αξιολογήθηκαν ανά έτος						
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Επιστήμες Υγείας	0	0	8	18	6	16	11
Επιστημών Οικονομίας & Διοίκησης	0	0	4	7	4	8	21
Επιστήμες Μηχανικών & Γεωτεχνικών	3	0	7	11	18	38	10
Ανθρωπιστικές Επιστήμες	0	0	6	10	2	37	29
Θετικές Επιστήμες & Πληροφορική	2	0	10	34	16	15	2
Νομικές, Πολιτικές & Κοινωνικές Επιστήμες	0	0	1	0	3	11	16
Σύνολο Έτους	5	0	36	80	49	125	89
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ:	384						

Διάγραμμα 9: Διαχρονική Εξέλιξη Εξωτερικής Αξιολόγησης Ακαδημαϊκών Μονάδων ανά Επιστημονικό πεδίο

Όπως είναι εμφανές, **κατά την περίοδο 2013-2014** παρά τις αντίξοες συνθήκες ολοκληρώθηκε ένα ιδιαίτερα πολυσχιδές, εκτεταμένο και σημαντικό έργο από την Α.ΔΙ.Π. στο πεδίο της Εξωτερικής Αξιολόγησης των Ακαδημαϊκών Μονάδων, στο πλαίσιο του οποίου επετεύχθη ο συντονισμός, η ενημέρωση και η μετακίνηση **859** Καθηγητών-Εμπειρογνομόνων από πολλές χώρες του εξωτερικού (κυρίως από την Ευρώπη και την Αμερική) και η ολοκλήρωση **214** Εκθέσεων Εξωτερικής Αξιολόγησης, σε σύνολο **408** Εκθέσεων για την περίοδο **2008-2014**. Παραπάνω από τις μισές εκθέσεις εξωτερικής αξιολόγησης (52% επί του συνόλου) ολοκληρώθηκαν την περίοδο 2013-2014.

1.2.3 Αξιολόγηση Ιδρυμάτων Ανώτατης Εκπαίδευσης

Μετά την ολοκλήρωση του έργου εξωτερικής αξιολόγησης των ακαδημαϊκών μονάδων, η Α.ΔΙ.Π. ξεκίνησε το Α' εξάμηνο του 2014 τη διαδικασία συνολικής αξιολόγησης όλων των Ιδρυμάτων της χώρας, η οποία γίνεται για πρώτη φορά. Η σύνταξη Έκθεσης Εσωτερικής Αξιολόγησης ενός Ιδρύματος προϋποθέτει την ολοκλήρωση σε μεγάλο βαθμό της εξωτερικής αξιολόγησης των ακαδημαϊκών του μονάδων. Τα σχόλια, οι παρατηρήσεις και οι συστάσεις των εξωτερικών εμπειρογνομόνων, που περιλαμβάνονται στις Εκθέσεις Εξωτερικής Αξιολόγησης, αναμένεται ότι θα αποτελέσουν σημεία αναφοράς για πρωτοβουλίες και ενέργειες που θα αναλάβουν οι ΜΟ.ΔΙ.Π. στο πλαίσιο της αποστολής τους για τη διασφάλιση και βελτίωση της ποιότητας σε όλο το εύρος του Ιδρύματος. Για τη στήριξη του έργου των ΜΟ.ΔΙ.Π., στο πλαίσιο της ως άνω προετοιμασίας των Ιδρυμάτων, η Α.ΔΙ.Π. σχεδίασε και πραγματοποίησε ήδη τις ακόλουθες ενέργειες:

1. Ανάλυση αρχών διασφάλισης ποιότητας της Ε.Ν.Κ.Α.

Οι βασικές αρχές διασφάλισης ποιότητας της Ε.Ν.Κ.Α. «European Standards & Guidelines» (ESG), καθώς και οι αναθεωρημένες αρχές (ESG, 2014), αναλύθηκαν από την Α.ΔΙ.Π. και παράλληλα προτάθηκαν κριτήρια, κατευθυντήριες οδηγίες και δείκτες αξιολόγησης για καθεμιά από αυτές, με σκοπό να βοηθηθούν αποτελεσματικά τα Ιδρύματα στην προετοιμασία τους για τη διαδικασία εξωτερικής αξιολόγησής τους. Επιπλέον, οι αρχές αυτές δημοσιεύθηκαν από την Α.ΔΙ.Π. στο τεύχος με τίτλο

«Αξιολόγηση Ιδρύματος και Πιστοποίηση του Εσωτερικού Συστήματος Διασφάλισης Ποιότητας στην Ανώτατη Εκπαίδευση-Προοίμιο».

2. Σύνταξη Πρότυπων Σχημάτων Έκθεσης Εσωτερικής Αξιολόγησης του Ιδρύματος

Για την υποβοήθηση του έργου των ΑΕΙ αλλά και των ΜΟ.ΔΙ.Π., η Α.ΔΙ.Π. συνέταξε δύο Πρότυπα Σχήματα Έκθεσης Εσωτερικής Αξιολόγησης Ιδρύματος, ένα που αφορά την αυτοαξιολόγηση όλων των ΑΕΙ της χώρας και ένα ξεχωριστό πρότυπο σχήμα για το Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, λόγω των ιδιαιτεροτήτων που αυτό παρουσιάζει. Το Πρότυπο Σχήμα για την Έκθεση Αυτοαξιολόγησης του Ιδρύματος διαμορφώθηκε για να βοηθήσει τους συντάκτες της Έκθεσης Εσωτερικής Αξιολόγησης του Ιδρύματος να αποτυπώσουν τα στοιχεία, τα οποία θα επιτρέψουν στους ανεξάρτητους εμπειρογνώμονες να αποτιμήσουν το ρόλο και τις προοπτικές του Ιδρύματος, καθώς και το πλαίσιο των κανόνων λειτουργίας του Εσωτερικού Συστήματος Διασφάλισης Ποιότητας που έχει διαμορφωθεί και εφαρμόζεται στο υπό αξιολόγηση Ίδρυμα, με ευθύνη και πρωτοβουλίες της οικείας ΜΟ.ΔΙ.Π. Η Έκθεση Αυτοαξιολόγησης κάθε Ιδρύματος αποτελείται από τις ακόλουθες πέντε ενότητες:

- I. Επιτομή του Αξιολογούμενου Ιδρύματος
- II. Εσωτερικό Σύστημα Διασφάλισης Ποιότητας
- III. Απογραφικά Στοιχεία & Δείκτες της Λειτουργίας των Κεντρικών Υπηρεσιών του ΑΕΙ
- IV. Συνθετικοί Πίνακες Απογραφής Στοιχείων των Τμημάτων και Σχολών του ΑΕΙ
- V. Δομή, Διαδικασίες, Έντυπα και Οδηγός Εφαρμογής του Εσωτερικού Συστήματος Διασφάλισης Ποιότητας.

Η Α.ΔΙ.Π. δημοσίευσε και απέστειλε το παραχθέν υλικό σε όλα τα Ιδρύματα και αναμένει την κατάθεση των Εκθέσεων Εσωτερικής Αξιολόγησης των Ιδρυμάτων στο αμέσως προσεχές διάστημα, προκειμένου να προγραμματίσει την πραγματοποίηση της διαδικασίας εξωτερικής Ιδρυματικής αξιολόγησης όλων των ΑΕΙ της χώρας (Βλ. http://www.hqaa.gr/index.php?option=com_content&view=article&id=157&Itemid=256&lang=el). Οι Ιδρυματικές Εκθέσεις αυτοαξιολόγησης των ΑΕΙ αναμένεται να θέσουν γερές βάσεις για την οργάνωση του συστήματος διασφάλισης ποιότητας που θα υποστηρίζει και την πιστοποίηση των προγραμμάτων σπουδών των Τμημάτων τους.

3. Ενημερωτικές συναντήσεις Ιδρυμάτων

Κατά το ακαδημαϊκό έτος 2013-14 η Α.ΔΙ.Π. πραγματοποίησε σειρά ημερίδων/συνεδρίων σε συνεργασία με τα Ιδρύματα (Βλ. Ενότητα 3.3.2), με σκοπό την ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των ακαδημαϊκών μονάδων σε θέματα αξιολόγησης και πιστοποίησης των Ιδρυμάτων.

1.2.4 Πιστοποίηση Προγραμμάτων Σπουδών

Ο Ν.4009/11 διευρύνει και ενδυναμώνει τις διαδικασίες διασφάλισης ποιότητας στο χώρο της Ανώτατης Εκπαίδευσης, εισάγοντας τους θεσμούς της ακαδημαϊκής πιστοποίησης των προγραμμάτων σπουδών και της λειτουργίας Εσωτερικού Συστήματος Διασφάλισης Ποιότητας (Ε.Σ.Δ.Π.) σε κάθε ΑΕΙ. Στο πλαίσιο αυτό ο νέος ρόλος που η Α.ΔΙ.Π. καλείται να επιτελέσει είναι η ανάπτυξη του **Συστήματος Πιστοποίησης των Προγραμμάτων Σπουδών (Π.Σ.)** στην Ανώτατη Εκπαίδευση και της οργάνωσης των αντίστοιχων διαδικασιών, οι οποίες θα αποτελέσουν και πρότυπο για τα Ε.Σ.Δ.Π. των ΑΕΙ στο τμήμα που αφορά τα προσφερόμενα Π.Σ. Η διαδικασία ακαδημαϊκής πιστοποίησης αφορά τα προγράμματα σπουδών και των τριών κύκλων (προπτυχιακά, μεταπτυχιακά, διδακτορικά) και συνδέεται άμεσα με το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων (Ε.Π.Π.) μέσω των περιγραφικών δεικτών που αυτό θέτει για τα επίπεδα 6, 7 και 8. Για τη διευκόλυνση των διαδικασιών πιστοποίησης των Π.Σ., έχει γίνει αποδεκτό ότι:

- τα προγράμματα σπουδών που παρέχονται από τα τμήματα των ΑΕΙ κατά τη δημοσίευση του Ν.4009/11 θεωρούνται αυτοδίκαια ως πιστοποιημένα
- αυτά που εκπονούνται μετά την ψήφιση του Ν.4009/11 πρέπει να πιστοποιηθούν άμεσα
- με την ολοκλήρωση των διαδικασιών αξιολόγησης των τμημάτων με βάση το προηγούμενο νομοθετικό πλαίσιο (Ν.3374/2005), η διαδικασία ακαδημαϊκής πιστοποίησης θα εφαρμοστεί καθολικά σε όλα τα Π.Σ. των ΑΕΙ.

Το σύστημα ακαδημαϊκής πιστοποίησης Π.Σ., που αναπτύσσεται από την Α.ΔΙ.Π., στηρίζεται στις εξής βασικές αρχές:

- **Αποτελεί εξέλιξη και συνέχεια της διαδικασίας Εξωτερικής Αξιολόγησης του Τμήματος**, όπως υλοποιήθηκε στον πρώτο κύκλο εφαρμογής της. Βασίζεται στις ίδιες αρχές της Εσωτερικής και Εξωτερικής Αξιολόγησης που στην περίπτωση της Πιστοποίησης επικεντρώνεται κυρίως στο Πρόγραμμα Σπουδών και ιδιαίτερα στον καθορισμό σαφών στόχων και μαθησιακών αποτελεσμάτων ανάλογου επιπέδου.
- **Βασίζεται στην ανάλυση των γενικών κριτηρίων που έχει εκπονήσει η Α.ΔΙ.Π.**
- **Περιλαμβάνει ειδικά κριτήρια που έχουν σχέση με τα πεδία απασχόλησης των αποφοίτων**, τα οποία θα καθορισθούν ανά ομάδα ομοειδών Τμημάτων από τα αντίστοιχα Τμήματα με συμμετοχή κοινωνικών εταίρων (εκπροσώπων επαγγελματικών / επιστημονικών οργανώσεων και φοιτητών), καθώς και εμπειρογνομόνων από το εξωτερικό.
- **Προϋποθέτει ότι το πρόγραμμα σπουδών είναι βασισμένο σε Μαθησιακά Αποτελέσματα (Μ.Α.)** σαφή, γνωστά σε όλους τους ενδιαφερόμενους, ανάλογου επιπέδου και συμβατά με το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων Ανώτατης Εκπαίδευσης.
- **Αξιολογεί την εκπαιδευτική διαδικασία μέσω της οποίας επιτυγχάνονται τα Μ.Α.** του Π.Σ. και την επάρκεια του τμήματος να υλοποιήσει επιτυχώς την αντίστοιχη εκπαιδευτική διαδικασία, καθώς και το βαθμό επίτευξης των μαθησιακών αποτελεσμάτων από τους αποφοίτους.
- **Περιλαμβάνει εξωτερική αξιολόγηση από επιτροπή εμπειρογνομόνων από ΑΕΙ** του εξωτερικού με υποχρεωτική συμμετοχή εκπροσώπων επαγγελματικών οργανώσεων ή επιμελητηρίων, ιδιαίτερα για τα νομοθετικώς κατοχυρωμένα επαγγέλματα.
- **Περιλαμβάνει σαφή και διαφανή διαδικασία αποτίμησης των αποτελεσμάτων της εξωτερικής αξιολόγησης**, η οποία καταλήγει σε συγκεκριμένη τεκμηριωμένη και πλήρως αιτιολογημένη βαθμολογία από την επιτροπή εμπειρογνομόνων. Με βάση τη βαθμολογία αυτή, η Α.ΔΙ.Π. λαμβάνει την τελική απόφαση πιστοποίησης του Π.Σ.Σ. ξεχωριστά για τα Π.Σ. 1ου, 2^{ου} και 3^{ου} κύκλου σπουδών (Προπτυχιακά, Μεταπτυχιακά & Διδακτορικά) που υλοποιεί το τμήμα.
- **Προβλέπει σύνδεση των διαδικασιών ακαδημαϊκής πιστοποίησης Π.Σ. με το Ε.Σ.Δ.Π. στα ΑΕΙ.** Σε περίπτωση μη ύπαρξης πιστοποιημένου Ε.Σ.Δ.Π., η μέγιστη διάρκεια πιστοποίησης Π.Σ. ανέρχεται σε τέσσερα έτη.

- **Προβλέπει ευρεία διαβούλευση με τα ενδιαφερόμενα μέρη** (Τμήματα /Σχολές / ΜΟ.ΔΙ.Π. και Μέλη ακαδημαϊκής κοινότητας των ΑΕΙ) και πλήρη και έγκαιρη ενημέρωση για το σχεδιασμό των διαδικασιών που θα ακολουθηθούν.

Τα Τμήματα που κρίνονται ως πρώτης προτεραιότητας για την έναρξη πιστοποίησης των προγραμμάτων σπουδών τους είναι όσα εμπίπτουν στις ακόλουθες κατηγορίες:

1. Νέα Τμήματα Σχεδίου ΑΘΗΝΑ / Νέα Προγράμματα Σπουδών
2. Τμήματα τα οποία δεν έχουν ολοκληρώσει διαδικασίες αξιολόγησης
3. Τμήματα για τα οποία έχει παρέλθει 4ετία από την εξωτερική αξιολόγηση

Για την πιστοποίηση των νέων προγραμμάτων σπουδών απαιτείται αρχικά έγκριση από τον Πρύτανη του ΑΕΙ, με εισήγηση της Κοσμητείας και σύμφωνη γνώμη της Συγκλήτου (άρθρο 32 Ν.4009/11). Σε αυτό το στάδιο η ενεργός και ουσιαστική συμμετοχή της ΜΟ.ΔΙ.Π. κάθε ιδρύματος θεωρείται επιβεβλημένη, καθώς ο ρόλος της είναι η διασφάλιση της ποιότητας στις εσωτερικές διαδικασίες. Ακολούθως, τα προγράμματα υποβάλλονται στην Α.ΔΙ.Π. για τη διαδικασία ακαδημαϊκής πιστοποίησης από επιτροπές εμπειρογνομόνων σύμφωνα με τα άρθρα 70 – 72 του Ν.4009/11. Η πιστοποίηση των νέων προγραμμάτων σπουδών πραγματοποιείται σε δύο στάδια:

A. Αρχική (πρόδρομη) πιστοποίηση νέου προγράμματος σπουδών

Σε αυτό το στάδιο δεν απαιτείται επιτόπια επίσκεψη και η διαδικασία μπορεί να περιλαμβάνει ομοειδή Τμήματα. Τα βασικά κριτήρια που εξετάζονται είναι οι στόχοι, τα μαθησιακά αποτελέσματα του Π.Σ, η ζήτηση προσόντων, η δομή του Π.Σ. και το ακαδημαϊκό προσωπικό.

Αποδίδεται Πρόδρομη Πιστοποίηση με ενδεχόμενες παρατηρήσεις και χρόνο θεραπείας έως περίπου 4 εξάμηνα.

B. Τελική Πιστοποίηση

Υποβάλλονται συμπληρωματικά στοιχεία μετά την παρέλευση της προθεσμίας, σύμφωνα με τις παρατηρήσεις της αρχικής πιστοποίησης. Πραγματοποιείται πλήρης εξέταση των κριτηρίων και επί τόπου επίσκεψη. Τέλος, η Επιτροπή Πιστοποίησης κάνει εισήγηση για την απόδοση πιστοποίησης του Π.Σ. και η Α.ΔΙ.Π. λαμβάνει την τελική απόφαση.

Η Α.ΔΙ.Π. έχει προχωρήσει σε μία σειρά από ενέργειες με σκοπό την προετοιμασία και υποστήριξη των Τμημάτων και όλων των εμπλεκόμενων φορέων στη διαδικασία πιστοποίησης των προγραμμάτων σπουδών:

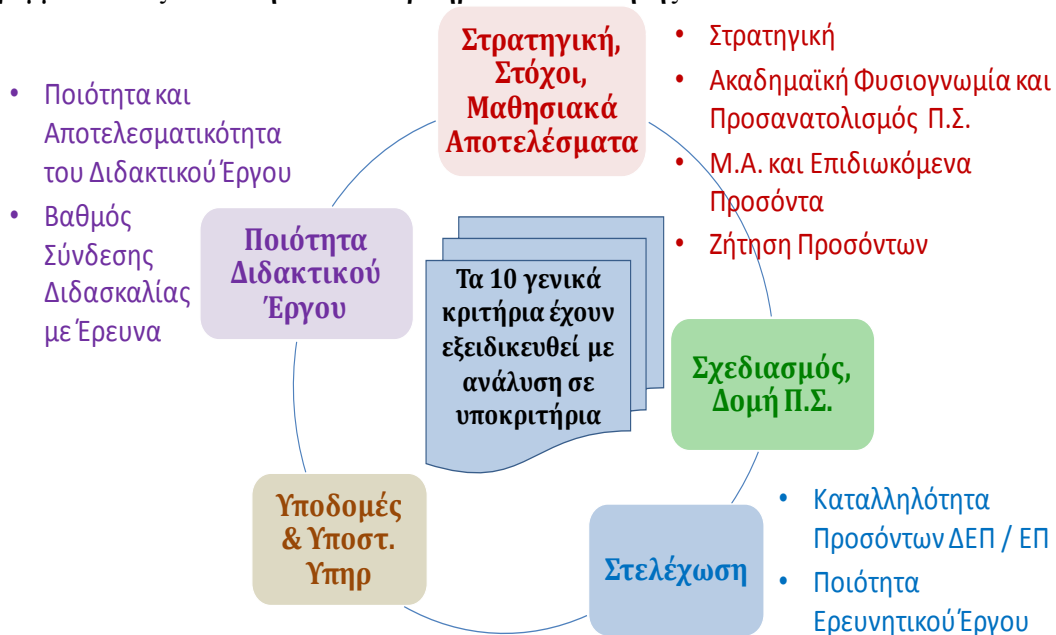
1. Εξειδίκευση των γενικών κριτηρίων πιστοποίησης των προγραμμάτων σπουδών

Η Α.ΔΙ.Π. έχει αναλύσει, τυποποιήσει και δημοσιοποιήσει τα γενικά κριτήρια πιστοποίησης, που προβλέπονται στο άρθρο 72 “Κριτήρια Πιστοποίησης” του Ν.4009/11:

- i. Η ακαδημαϊκή φυσιογνωμία και ο προσανατολισμός του προγράμματος σπουδών
- ii. Τα μαθησιακά αποτελέσματα και τα επιδιωκόμενα προσόντα σύμφωνα με το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων Ανώτατης Εκπαίδευσης
- iii. Η δομή και η οργάνωση του προγράμματος σπουδών
- iv. Η ποιότητα και αποτελεσματικότητα του διδακτικού έργου
- v. Η καταλληλότητα των προσόντων του διδακτικού προσωπικού
- vi. Η ποιότητα του ερευνητικού έργου της ακαδημαϊκής μονάδας
- vii. Ο βαθμός σύνδεσης της διδασκαλίας με την έρευνα
- viii. Η ζήτηση στην αγορά εργασίας των αποκτώμενων προσόντων και
- ix. Η ποιότητα των υποστηρικτικών υπηρεσιών, όπως οι διοικητικές υπηρεσίες, οι βιβλιοθήκες και οι υπηρεσίες φοιτητικής μέριμνας

Στο **Διάγραμμα 10** που ακολουθεί, παρουσιάζεται σχηματικά η εξειδίκευση των γενικών κριτηρίων πιστοποίησης:

Διάγραμμα 10: Εξειδίκευση Γενικών Κριτηρίων Πιστοποίησης

2. Σύνταξη Πρότυπου Οδηγού Υποβολής Πρότασης Ακαδημαϊκής Πιστοποίησης Προγράμματος Σπουδών

Για την υποβοήθηση του έργου των τμημάτων των ΑΕΙ αλλά και των αντίστοιχων ΜΟ.ΔΙ.Π., η Α.ΔΙ.Π. συνέταξε πρότυπο σχήμα υποβολής πρότασης Ακαδημαϊκής Πιστοποίησης Προγράμματος Σπουδών, με βάση το οποίο θα υποβληθούν όλες οι προτάσεις για έγκριση νέου προγράμματος σπουδών από τα Τμήματα των Ιδρυμάτων Ανώτατης Εκπαίδευσης.

Η χρήση του προτεινόμενου ενιαίου Πρότυπου Σχήματος για τα Προγράμματα Σπουδών όλων των Τμημάτων των Ιδρυμάτων Ανώτατης Εκπαίδευσης επιβάλλεται από την ανάγκη συγκριτικής αξιολόγησης και πιστοποίησης συναφών προγραμμάτων σπουδών, όπως προβλέπεται από τις διατάξεις του Νόμου. Ωστόσο, τα Τμήματα μπορούν να προσθέσουν ή και να εξειδικεύσουν την πρότασή τους για την πληρέστερη τεκμηρίωσή της. Η διαδικασία αυτή δημιουργεί οφέλη που υπερβαίνουν εκείνα της έγκρισης ενός νέου προγράμματος σπουδών. Η προετοιμασία της πρότασης μπορεί να αποτελέσει ένα ερέθισμα για την ακαδημαϊκή κοινότητα του Τμήματος με σκοπό να προβληματιστεί, να αποφασηθεί και να ενσωματώσει καλύτερα τους στόχους και τα επιδιωκόμενα αποτελέσματα του προγράμματος στο σχεδιασμό και την υλοποίησή του.

3. Ενημερωτικές Συναντήσεις με Ακαδημαϊκές Μονάδες

Κατά το ακαδημαϊκό έτος 2013-14 η Α.ΔΙ.Π. πραγματοποίησε σειρά ημερίδων/συνεδρίων σε συνεργασία με τα Ιδρύματα (Βλ. Ενότητα 3.3.2), με σκοπό την κατάλληλη προετοιμασία των Τμημάτων για την πιστοποίηση των Π.Σ., την ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των ακαδημαϊκών μονάδων σε θέματα πιστοποίησης, την ανταλλαγή απόψεων και από κοινού συνεργασίας όλων των εμπλεκόμενων φορέων.

4. Καθορισμός Ειδικών Κριτηρίων Πιστοποίησης

Σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Ν. 4009/11, άρθρο 72, με απόφαση του Συμβουλίου της Αρχής, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, διαμορφώνονται πρόσθετα κριτήρια για τα προγράμματα σπουδών που οδηγούν στην άσκηση νομοθετικώς ρυθμιζόμενων επαγγελματιών (περίπτωση α' της παραγράφου 1 του άρθρου 3 του π.δ. 38/2010 Α' 78), ώστε να διασφαλίζεται ότι τα συγκεκριμένα

προγράμματα σπουδών ανταποκρίνονται αποτελεσματικά στις εκπαιδευτικές και θεσμικές απαιτήσεις των οικείων επαγγελματικών κλάδων. Για το σκοπό αυτό, η Αρχή συνεργάζεται με τις αντίστοιχες επαγγελματικές ενώσεις και επιμελητήρια.

Για τον καθορισμό αυτών των κριτηρίων, το Συμβούλιο της Αρχής έκρινε αναγκαίο να μην περιοριστεί μόνο στα προγράμματα σπουδών που οδηγούν στην άσκηση νομοθετικώς ρυθμιζόμενων επαγγελμάτων, αλλά να ορίσει ειδικά (πρόσθετα) κριτήρια ανά επιστημονικό πεδίο. Πιο συγκεκριμένα, τα ειδικά κριτήρια πιστοποίησης αφορούν τα ακόλουθα:

- Στόχους του Π.Σ.
- Περιεχόμενο του Π.Σ.
- Ελάχιστα απαιτούμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα
 - Ειδικά (Γνώσεων, Δεξιοτήτων, Ικανοτήτων)
 - Γενικά
- Δομή και οργάνωση του Π.Σ.
- Επάρκεια και καταλληλότητα προσωπικού
- Πιστοποιήσεις από οργανισμούς του εξωτερικού

Η Α.ΔΙ.Π. έχει προγραμματίσει τις ακόλουθες ενέργειες για τον καθορισμό των ειδικών (πρόσθετων) κριτηρίων πιστοποίησης των Π.Σ. που προσφέρουν οι ακαδημαϊκές μονάδες:

α. Ομαδοποίηση συναφών Τμημάτων Παν/μίων και ΤΕΙ, έχοντας ως στόχο την απλούστευση των διαδικασιών, τη δημιουργία οικονομιών κλίμακος, καθώς και την επίτευξη στοιχειώδους συμβατότητας των ομοειδών προγραμμάτων σπουδών.

β. Συνεργασία των αντίστοιχων τμημάτων στη διαδικασία καθορισμού των ειδικών κριτηρίων, με εκπροσώπηση από τους επικεφαλής των Τμημάτων σε συναντήσεις με σκοπό την υποβολή προτάσεων.

γ. Συγκρότηση Επιτροπών, οι οποίες θα αποτελούνται από:

- Επικεφαλής των τμημάτων
- Ένα μέλος που θα υποδειχθεί από τα Τμήματα από κάθε συναφές επαγγελματικό επιμελητήριο/ένωση/σωματείο ή επιστημονικό σύλλογο ή σχετικό φορέα

- ο Δύο εμπειρογνώμονες του εξωτερικού
- ο Εκπρόσωπο φοιτητών / σπουδαστών
- ο Ένα μέλος της Α.ΔΙ.Π. (συντονιστής).

Μέσα από διαβούλευση και γόνιμο διάλογο, τα μέλη των επιτροπών καλούνται να συμβάλουν στη διαμόρφωση των κριτηρίων για τα προγράμματα σπουδών που οδηγούν στην άσκηση των αντίστοιχων επαγγελματιών, ώστε να διασφαλίζεται ότι τα συγκεκριμένα προγράμματα ανταποκρίνονται αποτελεσματικά στις σημερινές και προβλεπόμενες απαιτήσεις των οικείων επαγγελματιών και πεδίων απασχόλησης των αποφοίτων. Οι τελικές προτάσεις των ειδικών κριτηρίων πιστοποίησης υποβάλλονται στην Α.ΔΙ.Π.

δ. Οριστικοποίηση Κριτηρίων με Απόφαση του Συμβουλίου της Α.ΔΙ.Π.. Τα ειδικά κριτήρια οριστικοποιούνται και επικυρώνονται με απόφαση του Συμβουλίου της Αρχής, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Ήδη μετά την ολοκλήρωση της εξωτερικής αξιολόγησης των ακαδημαϊκών μονάδων, η Α.ΔΙ.Π. οργάνωσε και πραγματοποίησε ενημερωτικές συναντήσεις με Προέδρους Τμημάτων για τα ακόλουθα επιστημονικά πεδία:

- ο Ηλεκτρολόγων-Μηχανικών,
- ο Χημικών Μηχανικών,
- ο Λογιστικής, Χρηματοοικονομικής & Τραπεζικής,
- ο Πληροφορικής.

Οι συναντήσεις αυτές κρίθηκαν ιδιαίτερα εποικοδομητικές, καθώς δόθηκαν απαντήσεις σε ερωτήματα των εκπροσώπων των Τμημάτων και μέσα από διαλογική συζήτηση κατατέθηκαν απόψεις/προτάσεις τόσο για τη σύνθεση των Επιτροπών Καθορισμού Ειδικών Κριτηρίων όσο και για τη διαμόρφωση των ειδικών κριτηρίων. Επίσης, οι εκπρόσωποι των τμημάτων κλήθηκαν να υποδείξουν κατάλληλους εμπειρογνώμονες για τη συμμετοχή τους στις παραπάνω Επιτροπές, επαγγελματικούς φορείς συναφείς με την άσκηση του επαγγέλματος των αποφοίτων τους, καθώς και να καταθέσουν στην Α.ΔΙ.Π. τις προτάσεις τους για τη διαμόρφωση των ειδικών κριτηρίων.

5. Έναρξη – Πιλοτική εφαρμογή

Αφού ολοκληρωθεί η παραπάνω δράση καθορισμού ειδικών κριτηρίων ανά επιστημονικό πεδίο, η Αρχή θα αποστείλει στις ακαδημαϊκές μονάδες πρόσκληση υποβολής προτάσεων για πιστοποίηση Π.Σ., προκειμένου να ξεκινήσει η πιλοτική εφαρμογή της διαδικασίας πιστοποίησης. Άμεσες προτεραιότητες της Αρχής αποτελούν, όπως ήδη αναφέρθηκε πιο πάνω:

- Νέα τμήματα Σχεδίου Αθηνά / Νέα Προγράμματα Σπουδών
- Τμήματα τα οποία δεν έχουν ολοκληρώσει διαδικασίες αξιολόγησης
- Τμήματα για τα οποία έχει παρέλθει 4ετία από την εξωτερική αξιολόγηση

και τα Τμήματα:

- Ηλεκτρολόγων Μηχανικών και Η/Υ (5ετούς φοίτησης),
- Λογιστικής & Χρηματοοικονομικής,
- Μηχανικών Πληροφορικής ΤΕ,
- Χημικών Μηχανικών και Επιστήμης Υλικών.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ Α.ΔΙ.Π. 2013 & 2014

Στόχος του Δεύτερου Μέρους της Έκθεσης είναι η αποτύπωση της αποτελεσμάτων των Εξωτερικών Αξιολογήσεων Ακαδημαϊκών Μονάδων κατά την περίοδο αναφοράς της Έκθεσης (2013-14). Σημειωτέον ότι κατά το έτος αυτό αξιολογήθηκαν από Εξωτερικούς Αξιολογητές 214 τμήματα, ήτοι πραγματοποιήθηκε το 52,5% του συνόλου των αξιολογήσεων 2008–2014. Επίσης, υπογραμμίζεται ότι το 2013-2014 ολοκληρώθηκε η αξιολόγηση του συνόλου των Τμημάτων της χώρας, και για πρώτη φορά από την ίδρυση του ελληνικού κράτους παρουσιάζονται με αυτόν τον τρόπο τα στοιχεία αξιολόγησης των τμημάτων της Ανώτατης Εκπαίδευσης.

Το Δεύτερο Μέρος της Έκθεσης διαρθρώνεται ως εξής:

- Στην αρχή γίνεται η παρουσίαση της Μεθοδολογικής Προσέγγισης που χρησιμοποιήθηκε και ακολουθεί η παρουσίαση των ποσοτικών και ποιοτικών χαρακτηριστικών σε επίπεδο χώρας και σε επίπεδο Ιδρύματος.
- Στη συνέχεια παρουσιάζεται η αξιολόγηση της διαδικασίας που ακολούθησε η Α.ΔΙ.Π. για τη διενέργεια των ως άνω Εξωτερικών Αξιολογήσεων, τόσο από τους Εξωτερικούς Αξιολογητές, όσο και από τα αξιολογηθέντα Τμήματα.

2.1 ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ 2013 & 2014

2.1.1 Μεθοδολογική Προσέγγιση

Για τον αποτελεσματικό στρατηγικό σχεδιασμό των δράσεων στην Ανώτατη Εκπαίδευση σε επίπεδο:

- Τμήματος
- Ιδρύματος και
- Χώρας

αποτελεί αναγκαία προϋπόθεση η διενέργεια SWOT Ανάλυσης (Strengths-Weaknesses-Opportunities-Threats), προκειμένου να ληφθούν υπόψη τα θετικά και αρνητικά χαρακτηριστικά του «Εσωτερικού» (Strengths-Weaknesses) και του «Εξωτερικού Περιβάλλοντος» (Opportunities-Threats), που είναι κρίσιμα για τη θέση στόχων και τη διαμόρφωση πολιτικών σε μακροπρόθεσμο πλαίσιο (ορίζοντα 5ετίας και άνω). Έτσι, εκτός από τα χαρακτηριστικά του «Εξωτερικού Περιβάλλοντος» που αποτυπώθηκαν συνοπτικά με τη συγκριτική παράθεση στοιχείων της Ελλάδας σε σχέση με την ΕΕ-27, στην Ενότητα 1.1 της παρούσας Έκθεσης, είναι αναγκαίο να συνεκτιμηθούν και χαρακτηριστικά του «Εσωτερικού Περιβάλλοντος» στην Ανώτατη Εκπαίδευση. Στο πλαίσιο υποστήριξης της διαδικασίας αυτής, η Α.ΔΙ.Π., με την ολοκλήρωση της διαδικασίας Εξωτερικής Αξιολόγησης, προχώρησε στη δημιουργία ηλεκτρονικής πλατφόρμας (MIS) αποτύπωσης των κυριότερων χαρακτηριστικών, τα οποία σχολιάζονται **στις Εκθέσεις Εξωτερικής Αξιολόγησης**. Στόχος της προσπάθειας αυτής είναι:

- **η συστηματική αποτύπωση των αποτελεσμάτων** Εξωτερικής Αξιολόγησης/Πιστοποίησης
- **η αναβάθμιση της διαδικασίας ανατροφοδότησης** (feed-back) των Ακαδημαϊκών Μονάδων και των Ιδρυμάτων
- **η καθιέρωση μίας ολοκληρωμένης διαδικασίας παρακολούθησης** με σύγχρονες μεθόδους και μέσα (monitoring)
- **η υποστήριξη της διαδικασίας στρατηγικού σχεδιασμού** της δράσης των Ιδρυμάτων, στο πλαίσιο της συνεχούς βελτίωσής τους (follow-up)

Α. ΠΟΣΟΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Τα ποσοτικά στοιχεία που αποτυπώνονται στην παρούσα Έκθεση (αριθμός φοιτητών, καθηγητών, διοικητικού/τεχνικού προσωπικού κ.λπ.) συγκεντρώθηκαν απευθείας από τις ΜΟ.ΔΙ.Π. των ΑΕΙ μέσω σχετικού ερωτηματολογίου που απέστειλε η Α.ΔΙ.Π. τον Φεβρουάριο του 2014. Αναφορικά με τα στοιχεία αυτά σημειώνονται τα εξής:

- Τα δεδομένα που χρησιμοποιήθηκαν βασίζονται στα στοιχεία που λήφθηκαν από τις ΜΟ.ΔΙ.Π. των ΑΕΙ και ως εκ τούτου είναι πιθανό σε κάποια Τμήματα να συμπεριλαμβάνεται το υπό διαθεσιμότητα προσωπικό, ενώ σε κάποια άλλα όχι. Το ίδιο ισχύει με τους αποσπασμένους/σε διάθεση υπαλλήλους προς και από τα Τμήματα, με το προσωπικό σε αναστολή καθηκόντων, καθώς και με τους έχοντες άδειες ανατροφής, κύησης κ.λπ., υπηρεσιακής εκπαίδευσης και άνευ αποδοχών. Η Α.ΔΙ.Π. έχει στη διάθεσή της σχετικά αναλυτικά στοιχεία ανά ΑΕΙ.
- Όπου τα στοιχεία που ελήφθησαν ήταν ελλιπή, ζητήθηκαν διευκρινίσεις και, εφόσον παρασχέθηκαν, συμπληρώθηκαν αναλόγως. Ελλείψεις υπάρχουν σε τμήματα του ΕΚΠΑ (λόγω μη εύρυθμης λειτουργίας του Ιδρύματος) και του ΤΕΙ Δυτικής Μακεδονίας.
- Δεν περιλαμβάνονται τα Τμήματα των ΑΕΙ των οποίων οι ΜΟ.ΔΙ.Π. δεν απέστειλαν καθόλου στοιχεία, δηλαδή το ΕΜΠ (λόγω μη εύρυθμης λειτουργίας του Ιδρύματος) και το ΤΕΙ Δυτικής Ελλάδας. Για τα δύο αυτά ΑΕΙ ελήφθησαν από το Υπουργείο Παιδείας & Θρησκευμάτων σε επίπεδο συνόλου Ιδρύματος (και όχι αναλυτικά ανά Τμήμα) τα ακόλουθα στοιχεία για το μόνιμο Διδακτικό Προσωπικό.

ΑΕΙ	Ημ/νία	Καθηγητές	Αναπληρωτές Καθηγητές	Επίκουροι Καθηγητές	Λέκτορες / Καθ. Εφαρμογών
ΕΜΠ	31/3/2014	249	102	121	54
ΤΕΙ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	27/6/2014	38	13	55	37

- Το πλήθος του Διοικητικού Προσωπικού συλλέχθηκε ανά Τμήμα και ως εκ τούτου δεν εμφανίζεται το Διοικητικό Προσωπικό που τυχόν υπηρετεί στα Ιδρύματα, σε Σχολές ή σε άλλες υπηρεσίες των Ιδρυμάτων (χωρίς να είναι απόλυτο ότι οι διοικητικοί υπάλληλοι των ανωτέρω κατηγοριών δεν έχουν τυχόν

συμπεριληφθεί σε κάποιο/α Τμήμα/τα). Η Α.ΔΙ.Π. έχει στη διάθεσή της σχετικά αναλυτικά στοιχεία ανά ΑΕΙ.

- Οι Διδάσκαλοι Ξένων Γλωσσών δεν έχουν συμπεριληφθεί, όπου προέκυπτε εμφανώς από τα ληφθέντα στοιχεία.
- Τα μέλη «Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού» (ΕΡΔΠ), για όποιο Τμήμα σημειώθηκαν ξεχωριστά, προστέθηκαν στο πλήθος των ΕΤΕΠ/ΕΤΠ.
- Οι «Πανεπιστημιακοί Υπότροφοι» συμπεριλήφθηκαν στο Επί Συμβάσει Προσωπικό.
- Ο όρος «Μόνιμο Διδακτικό Προσωπικό» αναφέρεται στο άθροισμα των εξής κατηγοριών Διδακτικού Προσωπικού:
 - ο Καθηγητές
 - ο Αναπληρωτές Καθηγητές
 - ο Επίκουροι Καθηγητές
 - ο Λέκτορες / Καθηγητές Εφαρμογών

ενώ ο όρος «Εκτακτο Διδακτικό Προσωπικό» στο άθροισμα των κατηγοριών:

- ο ΕΕΔΠ/ΕΔΠ
- ο Επιστημονικοί/Εργαστηριακοί Συνεργάτες
- ο Επί Συμβάσει
- Στα Τμήματα, στα οποία τα στοιχεία που λήφθηκαν εμφανίζονταν ως στοιχεία δύο διαφορετικών κατευθύνσεων, έχει χρησιμοποιηθεί το άθροισμά τους.
- Είναι πιθανό κάποια Τμήματα να συμπεριλαμβάνουν και τις διακοπές/αναστολές φοίτησης στους αριθμούς των φοιτητών, ενώ άλλα Τμήματα όχι. Η Α.ΔΙ.Π. έχει στη διάθεσή της σχετικά αναλυτικά στοιχεία ανά ΑΕΙ.
- Στα Τμήματα που δεν έχουν ως τρόπο εισαγωγής τις Πανελλήνιες Εξετάσεις, στο πεδίο «Πλήθος Επιτυχόντων από Πανελλήνιες», έχουν συμπληρωθεί οι επιτυχόντες από τις αντίστοιχες εισιτήριες εξετάσεις.
- Σε κάποια Τμήματα, στους Εισακτέους ίσως να μην υπολογίζονται οι επιτυχόντες σε κατατακτήριες εξετάσεις, στην περίπτωση που δεν είχαν διεξαχθεί κατά την χρονική περίοδο συλλογής των δεδομένων. Επίσης, είναι πιθανόν να μην είναι γνωστός ο συνολικός αριθμός των φοιτητών, εάν δεν έχουν ολοκληρωθεί οι εγγραφές των πρωτοετών φοιτητών, ή να μην είναι γνωστός ο αριθμός των αποφοίτων, εφόσον δεν έχει ολοκληρωθεί η τελευταία εξεταστική περίοδος. Η Α.ΔΙ.Π. έχει στη διάθεσή της σχετικά αναλυτικά στοιχεία ανά ΑΕΙ.

- Στην παρούσα Έκθεση δεν γίνεται παράθεση του αριθμού των μεταπτυχιακών φοιτητών, καθώς δεν σχολιάζονται τα Μεταπτυχιακά Προγράμματα Σπουδών.
- Σε όλα τα Ιδρύματα ως «Κανονική Διάρκεια Φοίτησης» θεωρούνται τα **ν έτη**, με εξαίρεση το Τ.Ε.Ι. Δυτικής Μακεδονίας που έχει αποστείλει στοιχεία θεωρώντας ως Κανονική Διάρκεια Φοίτησης τα ν+2 έτη.

B. ΠΟΙΟΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Η μεθοδολογία που ακολουθήθηκε, στην πρώτη αυτή προσπάθεια αποτύπωσης των ποιοτικών σχολίων των Εκθέσεων Εξωτερικής Αξιολόγησης στο MIS με συστηματικό τρόπο, βασίστηκε στα ειδικά χαρακτηριστικά της διαδικασίας Εξωτερικής Αξιολόγησης των Τμημάτων/Ιδρυμάτων της Α.ΔΙ.Π. και έχει συνοπτικά ως εξής:

- Τα **ποιοτικά** στοιχεία ταξινομήθηκαν στις τέσσερις **(4) κατηγορίες χαρακτηριστικών** που προβλέπονται στο Έντυπο Εξωτερικής Αξιολόγησης της Α.ΔΙ.Π., βάσει του οποίου διενεργήθηκε το σύνολο των αξιολογήσεων:
 - I. Πρόγραμμα Σπουδών (Curriculum)
 - II. Διδασκαλία (Teaching)
 - III. Έρευνα (Research)
 - IV. Υποδομές (All Other Services)
- Δεδομένου ότι, στο πλαίσιο της ελεύθερης αποτύπωσης της άποψης των Εξωτερικών Αξιολογητών, το Έντυπο Εξωτερικής Αξιολόγησης της Α.ΔΙ.Π. δεν περιορίζει την αξιολόγηση συγκεκριμένων χαρακτηριστικών σε κάθε μία από τις ως άνω αναφερθείσες 4 κατηγορίες, δημιουργήθηκε κατάλογος για κάθε κατηγορία, **βάσει των συχνότερα σχολιασθέντων χαρακτηριστικών** στις 178 Εξωτερικές Αξιολογήσεις των ετών 2008-2011, όπως είχαν παρουσιαστεί σε προηγούμενη μελέτη της Α.ΔΙ.Π. (Οι Εκθέσεις Εξωτερικής Αξιολόγησης είναι δημοσιευμένες όπως αναλυτικά εξηγείται αμέσως πιο κάτω). Στους καταλόγους αυτούς προστέθηκαν σε κάθε κατηγορία και τυχόν νέα χαρακτηριστικά που απαντούν στις Εκθέσεις Εξωτερικής Αξιολόγησης 2013-2014.
- Οι Εξωτερικές Αξιολογήσεις ολοκληρώθηκαν –ως επί το πλείστον- μέχρι την 28-02-2014 και ελάχιστες μέχρι την 30-06-2014.
- Η διαδικασία οριστικοποίησης των Εκθέσεων είναι η εξής:

- η Επιτροπή Εξωτερικής Αξιολόγησης αποστέλλει στην Α.ΔΙ.Π. το Σχέδιο της αρχικής Έκθεσής της για το αξιολογηθέν Τμήμα (draft)
- η Α.ΔΙ.Π. γνωστοποιεί το Σχέδιο της Έκθεσης Εξωτερικής Αξιολόγησης στο Τμήμα για σχολιασμό
- το Τμήμα αποστέλλει εντός δεκαπέντε ημερών τα σχόλιά του επί του Σχεδίου της Έκθεσης στην Α.ΔΙ.Π., τα οποία η Α.ΔΙ.Π. διαβιβάζει στην αρμόδια Επιτροπή Εξωτερικής Αξιολόγησης
- η Επιτροπή Εξωτερικής Αξιολόγησης αποστέλλει στην Α.ΔΙ.Π. την τελική Έκθεσή της για το αξιολογηθέν Τμήμα, έχοντας λάβει υπόψη τα σχόλια του Τμήματος, και τέλος, η Α.ΔΙ.Π. αποστέλλει την Έκθεση στο Τμήμα και την αναρτά στον ιστότοπό της.

Ως εκ τούτου, λόγω χρονικού περιορισμού, στην παρούσα Έκθεση Πεπραγμένων παρατίθεται μέρος των στοιχείων στατιστικής επεξεργασίας των ανωτέρω στοιχείων και συγκεκριμένα **από κάθε κατηγορία μόνο εκείνων των χαρακτηριστικών που σχολιάζονται συχνότερα στις Εκθέσεις Εξωτερικής Αξιολόγησης 2013-2014**. Τα χαρακτηριστικά αυτά ανά κατηγορία, συνοδευόμενα από σύντομη περιγραφή τους, παρουσιάζονται στον **Πίνακα 12** που ακολουθεί.

Πίνακας 12: Περιγραφή Ποιοτικών Χαρακτηριστικών Εξωτερικής Αξιολόγησης

A/A	ΠΟΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ
A. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ	Δομή & οργάνωση curriculum Αξιολόγηση Προγράμματος Σπουδών ως προς τη διάρθρωση (π.χ. αλληλουχία μαθημάτων, σύστημα προαπαιτούμενων μαθημάτων, ECTS) αλλά και ως προς το περιεχόμενο.
	Επικαιροποίηση curriculum Αξιολόγηση Προγράμματος Σπουδών ως προς το περιεχόμενο των μαθημάτων, αλλά και ως προς την ύπαρξη και αποτελεσματική εφαρμογή διαδικασιών επικαιροποίησης τους
	Επικαλύψεις ύλης -- υπερβολικός αριθμός μαθημάτων. Αξιολόγηση της ύπαρξης επικαλύψεων και του υπερβολικού φόρτου μαθημάτων
	Πτυχιακή εργασία Αξιολόγηση επιπέδου πτυχιακής εργασίας, χρόνου εκπόνησης, ποιότητας επίβλεψης και ύπαρξης ορθολογικών κριτηρίων αξιολόγησης
	Πρακτική άσκηση Αξιολόγηση φορέων εκπόνησης, επίβλεψης, ύπαρξης ορθολογικών κριτηρίων αξιολόγησης, αποτελεσματικότητας
II. ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ	Συνεργασία Καθηγητών-φοιτητών Αξιολόγηση της συνεργασίας καθηγητών-φοιτητών στο πλαίσιο της διδασκαλίας, αλλά και πέραν αυτής αξιολόγηση της υποστήριξης και της προσβασιμότητας
	Σύγχρονες μέθοδοι διδασκαλίας Αξιολόγηση του συνόλου των μεθόδων διδασκαλίας που εφαρμόζονται (π.χ. διαλέξεις, συζήτηση στην τάξη, ερωταπαντήσεις, πρακτική εξάσκηση κλπ).
	Σύστημα αξιολόγησης διδασκαλίας Αξιολόγηση της ορθής εφαρμογής του συστήματος αξιολόγησης της διδασκαλίας από τους φοιτητές μέσω ερωτηματολογίων, της συμμετοχής των φοιτητών, της συστηματικής διάχυσης και αξιοποίησης των πορισμάτων
	Σύνδεση Διδασκαλίας με έρευνα Αξιολόγηση της συστηματικής ενσωμάτωσης ερευνητικών αποτελεσμάτων και της εισαγωγής ερευνητικής μεθοδολογίας σε μαθήματα του προπτυχιακού προγράμματος σπουδών
	Εργαστηριακός Εξοπλισμός Διδασκαλίας Αξιολόγηση της ύπαρξης και αξιοποίησης σύγχρονου υλικοτεχνικού εξοπλισμού για τη διεξαγωγή της εργαστηριακής διδασκαλίας.
III. ΕΡΕΥΝΑ	Ερευνητική υποδομή Αξιολόγηση του υλικοτεχνικού εξοπλισμού για τη διεξαγωγή έρευνας
	Αναγνωρισμένη επιστημονική δραστηριότητα Αξιολόγηση κατά κύριο λόγο των δημοσιεύσεων σε έγκριτα διεθνή επιστημονικά περιοδικά με κριτές και σε πρακτικά επιστημονικών συνεδρίων με κριτές των κεφαλαίων σε συλλογικούς τόμους, τις βιβλιοκρισίες, τις διακρίσεις κλπ. Στο σύνολο των μόνιμων μελών ΔΕΠ/ΕΠ του Τμήματος
	Ερευνητικά προγράμματα Αξιολόγηση των ερευνητικών προγραμμάτων και των ερευνητικών συνεργασιών με φορείς και ιδρύματα της Ελλάδας και του εξωτερικού.
	Ερευνητική πολιτική (στόχοι-αξιολόγηση) Αξιολόγηση των στόχων, των κινήτρων για διεξαγωγή έρευνας, της προβολής και της αξιολόγησης του ερευνητικού έργου των τμημάτων.
IV. ΥΠΟΔΟΜΕΣ	Βιβλιοθήκη Αξιολόγηση της επάρκειας και ποιότητας των τεκμηρίων της Βιβλιοθήκης, της οργάνωσης και της διάρκειας λειτουργίας της καθώς και της επάρκειας των χώρων και του εξοπλισμού των αναγνωστηρίων
	Χρήση Νέων Τεχνολογιών Αξιολόγηση της αξιοποίησης τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ) στο εκπαιδευτικό έργο αλλά και στις λοιπές υπηρεσίες του Τμήματος (ιστότοπος, e-class, Wi-Fi, κλπ).
	Κτηριακές Υποδομές Αξιολόγηση της επάρκειας, καταλληλότητας και λειτουργικότητας των χώρων εργαστηριακής και θεωρητικής διδασκαλίας, των γραφείων, αλλά και των υποστηρικτικών μονάδων (όπως π.χ. η φοιτητική εστία, το εστιατόριο κλπ.)
	Καθαριότητα /Φύλαξη /Ασφάλεια Αξιολόγηση των συνθηκών καθαριότητας/φύλαξης/ασφάλειας
	Συμβουλευτικές Υπηρεσίες Αξιολόγηση της κοινωνικής δράσης του Τμήματος, της παροχής υπηρεσιών και των συνεργασιών του Τμήματος με Κοινωνικούς, Πολιτιστικούς και Παραγωγικούς (ΚΠΠ) Φορείς, σε τοπικό ή εθνικό επίπεδο.

- Η διαδικασία αποτύπωσης των χαρακτηριστικών κάθε κατηγορίας στο MIS, βάσει της ανάγνωσης των Εκθέσεων Εξωτερικής Αξιολόγησης, έχει συνοπτικά ως εξής:
 - **Καταχώρηση ένδειξης «+ ή -»** (πράσινη ή κόκκινη κουκίδα αντίστοιχα), εφόσον υπάρχει σαφής, θετική ή αρνητική αντίστοιχα, αναφορά στην Έκθεση Εξωτερικής Αξιολόγησης για το συγκεκριμένο χαρακτηριστικό. Για λόγους τεκμηρίωσης, κάθε καταχώρηση συνοδεύεται από:
 - α) αναγραφή στο MIS της/ων σχετικής/ων σελίδας/ων και
 - β) αντίστοιχο χρωματισμό της/των συγκεκριμένης/ων αναφοράς/ων στο Κείμενο της Έκθεσης κάθε Τμήματος
 - **Δεν υπάρχει ένδειξη (εμφανίζεται ως «Ø»)** στις περιπτώσεις που:
 - α) δεν γίνεται αναφορά στο συγκεκριμένο χαρακτηριστικό ή/και
 - β) ο/η αναγνώστης εκτιμά ότι από τις θετικές και τις αρνητικές αναφορές που γίνονται για το συγκεκριμένο αυτό χαρακτηριστικό, στην Έκθεση Εξωτερικής Αξιολόγησης, δεν προκύπτει σαφές θετικό ή αρνητικό συμπέρασμα.
- Για λόγους ομοιογένειας και διασφάλισης ποιότητας στην αποτύπωση των ποιοτικών χαρακτηριστικών των Εκθέσεων Αξιολόγησης ακολουθήθηκε η εξής διαδικασία:
 - Οι Εκθέσεις Εξωτερικής Αξιολόγησης αναγνώσθηκαν ανά επιστημονικό πεδίο και αποτυπώθηκαν στο MIS τα χαρακτηριστικά που αναφέρονται σε αυτές (integration)
 - Καθ' όλη τη διάρκεια ανάγνωσης πραγματοποιούνταν περιοδικές συναντήσεις για διευθέτηση θεμάτων και συντονισμό (coordination)
 - Στη συνέχεια, έγινε δεύτερη ανάγνωση δείγματος εκθέσεων κάθε αναγνώστη και από δεύτερο αναγνώστη άλλου επιστημονικού πεδίου (rotation)
 - Τα αρμόδια Μέλη της Ολομέλειας, μετά από έλεγχο, σχολιασμό και διορθώσεις, επιβεβαίωσαν την τελική αποτύπωση των χαρακτηριστικών στο MIS, για το σύνολο των Εκθέσεων Εξωτερικής Αξιολόγησης 2013-2014 του επιστημονικού πεδίου αρμοδιότητάς τους (verification).
- Για τις ανάγκες της παρούσας Έκθεσης, στο πλαίσιο αποτύπωσης της εικόνας των ως άνω χαρακτηριστικών σε επίπεδο Επιστημονικού Πεδίου, τα Τμήματα των ΑΕΙ

της χώρας ταξινομήθηκαν σε 6 Επιστημονικά Πεδία, όπως εμφανίζονται στον **Πίνακα 13** που ακολουθεί, βάσει του άρθρου 67 του Ν. 4009/11, ο οποίος καθορίζει τις εξειδικεύσεις των επιστημονικών κλάδων των Μελών για τις ανάγκες της Α.ΔΙ.Π., καθώς και της κατηγοριοποίησης που υπήρχε στο Μητρώο Ανεξάρτητων Εμπειρογνομόνων της Α.ΔΙ.Π., και σύμφωνα με την οποία έχουν κατηγοριοποιηθεί οι Αξιολογητές και έχουν οργανωθεί οι εξωτερικές αξιολογήσεις των Τμημάτων. Στην παρούσα Έκθεση, από το σύνολο των αξιολογήσεων της περιόδου 2013-2014 ΔΕΝ σχολιάζονται:

- α) οι Εκθέσεις ή Τμήματα των Εκθέσεων Εξωτερικής Αξιολόγησης που αφορούν τα Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών των Τμημάτων ή Σχολών συμπεριλαμβανομένων και των προγραμμάτων του Διεθνούς Παν/μίου και του ΕΑΠ
- β) οι Εκθέσεις Εξωτερικής Αξιολόγησης της Σχολής Ναυτικών Δοκίμων και των παρακάτω Τμημάτων, των οποίων οι Εκθέσεις κατατέθηκαν αφού είχε ήδη ολοκληρωθεί η επεξεργασία του συνόλου των Εκθέσεων στην Α.ΔΙ.Π.:
 - Βιολογίας ΕΚΠΑ
 - Τεχνολογίας Τροφίμων ΤΕΙ Πελοποννήσου
 - Μουσικών Σπουδών ΑΠΘ
 - Τεχνολογίας Ήχου & Μουσικών οργάνων ΤΕΙ Ιονίων Νήσων
 - Κλωστοϋφαντουργών Μηχανικών ΤΕ ΤΕΙ Πειραιά
 - Οικιακής Οικονομίας & Οικολογίας Χαροκόπειου Πανεπιστημίου

Τα ως άνω αναφερθέντα αποτελούν το πλαίσιο αναφοράς που οριοθετεί το είδος και το εύρος της ερμηνείας κατά την εξαγωγή συμπερασμάτων, υπό το πρίσμα των στοιχείων αποτύπωσης των Εκθέσεων Εξωτερικής Αξιολόγησης της περιόδου 2013-2014 που παρατίθενται στην παρούσα Έκθεση.

Πίνακας 13: Επιστημονικά Πεδία

Ανθρωπιστικές Επιστήμες (ΑΝΕ)	Επιστήμες Μηχανικών και Γεωτεχνικών (ΕΜΓ)	Επιστήμες Οικονομίας και Διοίκησης (ΕΟΔ)	Επιστήμες Υγείας (ΕΥΓ)	Θετικές Επιστήμες και Πληροφορική (ΘΕΠ)	Νομικές, Πολιτικές και Κοινωνικές Επιστήμες (ΝΠΚ)
Αγγλική Φιλολογία	Αρχιτέκτονες Μηχ/κοί	Marketing	Αισθητική	Γεωλογία	Δημόσια και κοινωνική διοίκηση
Αρχειονομία - Βιβλιοθηκονομία	Αρχιτεκτονική Τοπίου	Αγροτική οικονομία & ανάπτυξη	Διαιτολογία - διατροφή	Επιστήμες Υλικών	Επικοινωνία- ΜΜΕ-
Βαλκανικές Σπουδές	Βιοτεχνολογία	Διοίκηση	Επισκέπτες Υγείας	Μαθηματικά	Δημοσιογραφία
Γαλλική Φιλολογία	Γεωπονία	Λογιστική - Χρηματοοικονομική	Ιατρική	Περιβάλλον	Διεθνείς & ευρωπαϊκές σπουδές
Γερμανική Φιλολογία	Γεωργική μηχανολογία	Ναυτιλία	Κτηνιατρική	Πληροφορική & Τηλεπικοινωνίες	Εκπαιδευτική & κοινωνική πολιτική
Γεωγραφία	Δασολογία	Οικονομική Επιστήμη	Λογοθεραπεία	Στατιστική	Κοινωνική ανθρωπολογία
Γλωσσολογία	Επιστήμες τροφίμων	Περιφερειακή ανάπτυξη	Νοσηλευτική	Φυσική	Κοινωνιολογία
Ειδική Αγωγή	Ζωική παραγωγή	Τουρισμός	Οδοντιατρική	Χημεία	Νομική
Εκπαιδευτικοί Τεχνολογίας	Ηλ/γοι Μηχ/κοί		Οδοντική Τεχνολογία	Βιολογία	Πολιτικές Επιστήμες
Θεάτρου - κινηματογράφου	Ιχθυοκομία - αλιεία		ΤΕΦΑΑ		
Θεολογία	Μεταλλειολόγοι Μηχ/κοί		Φαρμακευτική		
Ιστορία και Αρχαιολογία	Μηχ/γοι Μηχ/κοί				
Ιταλική - Ισπανική Φιλολογία	Μηχ/κοί Παραγωγής και Διοίκησης				
Καλές Τέχνες	Μηχ/κοί σχεδίασης				
Κοινωνική Εργασία	Μηχ/κοί Χωροταξίας - Πολεοδομίας				
Μετάφραση - Διερμηνεία	Ναυπηγοί Μηχ/κοί				
Μουσική	Πολιτικοί Μηχ/κοί				
Παιδαγωγικά Δημοτικής Εκπαίδευσης	Τεχνολογία ήχου				
Παιδαγωγικά Νηπιαγωγών	Τοπογράφοι Μηχ/κοί				
Παρευξείνιες γλώσσες και πολιτισμός	Φυτική παραγωγή				
Τουρκικές & Ασιατικές Σπουδές	Χημικοί Μηχ/κοί				
Φιλολογία					
Φιλοσοφία					
Ψυχολογία					

2.1.2 Παρουσίαση Αποτελεσμάτων

Κατά την παρουσίαση των αποτελεσμάτων *σε επίπεδο χώρας* ακολουθείται η εξής διαδικασία:

- **Ίδρυμα –Τμήμα**

Κάθε ΑΕΙ παρουσιάζεται ως εξής:

- Τα στοιχεία της ανάλυσης των αντίστοιχων **ποσοτικών στοιχείων** κάθε Ιδρύματος (που όπως αναφέρθηκε πιο πάνω, αποτυπώνουν την εικόνα του Φεβρουαρίου 2014 για το σύνολο των Τμημάτων του) παρουσιάζονται **σε επίπεδο Επιστημονικών Πεδίων και Συνόλου Ιδρύματος** στο **Παράρτημα 1**.
- Τα στοιχεία της ανάλυσης των αντίστοιχων **ποιοτικών στοιχείων** κάθε Ιδρύματος (που όπως αναφέρθηκε πιο πάνω αποτυπώνουν μόνο σχόλια από τις Εκθέσεις Εξωτερικής Αξιολόγησης του Ιδρύματος 2013-2014) παρουσιάζονται στο **Παράρτημα 2** ως εξής:
 - σε Πίνακες Αποτύπωσης των Ποιοτικών επιμέρους χαρακτηριστικών για καθεμία από τις 4 κατηγορίες αξιολόγησης (Πρόγραμμα Σπουδών-Διδασκαλία-Έρευνα-Υποδομές) **σε επίπεδο Τμήματος ανά Επιστημονικό Πεδίο**
 - σε Διαγράμματα Συχνότητας των επιμέρους χαρακτηριστικών για καθεμία από τις 4 κατηγορίες αξιολόγησης (Πρόγραμμα Σπουδών-Διδασκαλία-Έρευνα-Υποδομές) **σε επίπεδο Επιστημονικών Πεδίων και Συνόλου Ιδρύματος**

- **Σύνολο Χώρας**

- Τα **ποσοτικά στοιχεία** που χρησιμοποιήθηκαν, όπως αναφέρθηκε ως άνω αποτυπώνουν την εικόνα του Φεβρουαρίου 2014 για το σύνολο των Πανεπιστημίων και ΤΕΙ, και παρουσιάζονται ως εξής :
 - **σε επίπεδο Επιστημονικών Πεδίων και Συνόλου Χώρας**
 - **σε επίπεδο Πανεπιστημίων, ΤΕΙ και Συνολικά («Σύνολο Ανώτατης»)**
- Τα στοιχεία της ανάλυσης των **ποιοτικών στοιχείων** που, όπως αναφέρθηκε ως άνω, αποτυπώνουν μόνο τα σχόλια από τις Εκθέσεις Εξωτερικής Αξιολόγησης 2013-2014 (βλ σχετικές διευκρινίσεις σε όλα τα διαγράμματα), παρουσιάζονται σε διαγράμματα συχνότητας των επιμέρους χαρακτηριστικών για καθεμία από τις 4 κατηγορίες αξιολόγησης (Πρόγραμμα Σπουδών - Διδασκαλία - Έρευνα - Υποδομές), όπως παρουσιάστηκαν πιο πάνω **σε επίπεδο Επιστημονικών Πεδίων και Συνόλου Χώρας**.

Τα στοιχεία αυτά έχουν ως ακολούθως:

ΠΟΣΟΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

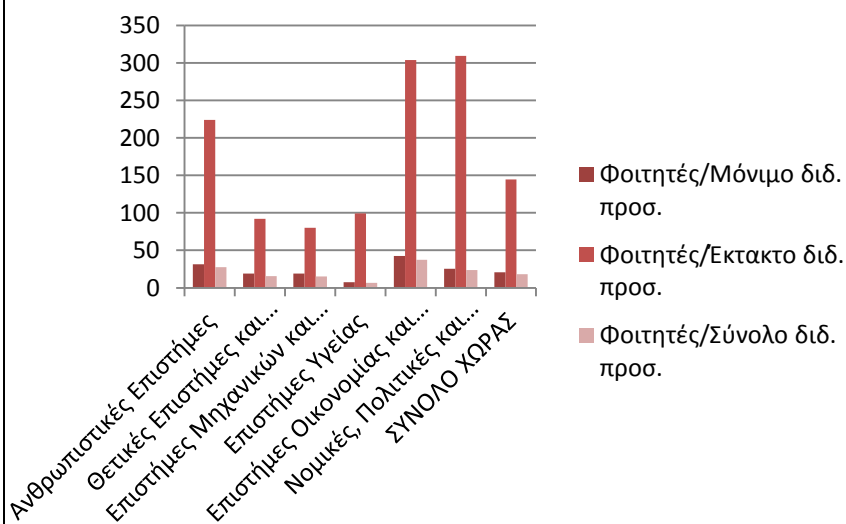
1. Αναλογία φοιτητών / Διδακτικού και Διοικητικού-Τεχνικού προσωπικού ανά Επιστημονικό πεδίο (Διαγράμματα 11 – 17)

Ι. ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑ

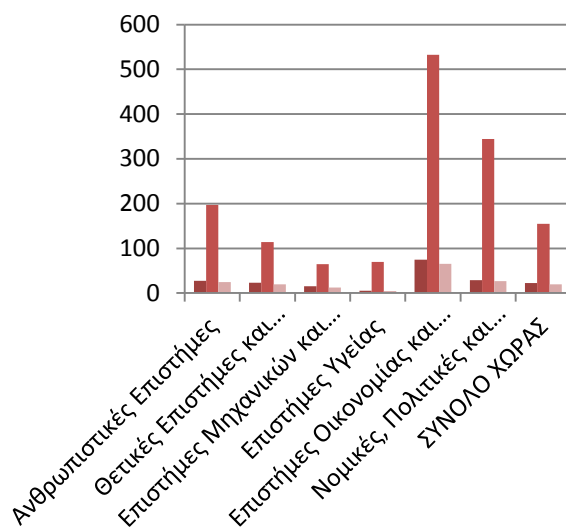
Α. Αναλογία φοιτητών / Διδακτικού προσωπικού

Διάγραμμα 11: Αναλογία φοιτητών/Διδακτικού προσωπικού στα Πανεπιστήμια ανά Επιστημονικό πεδίο

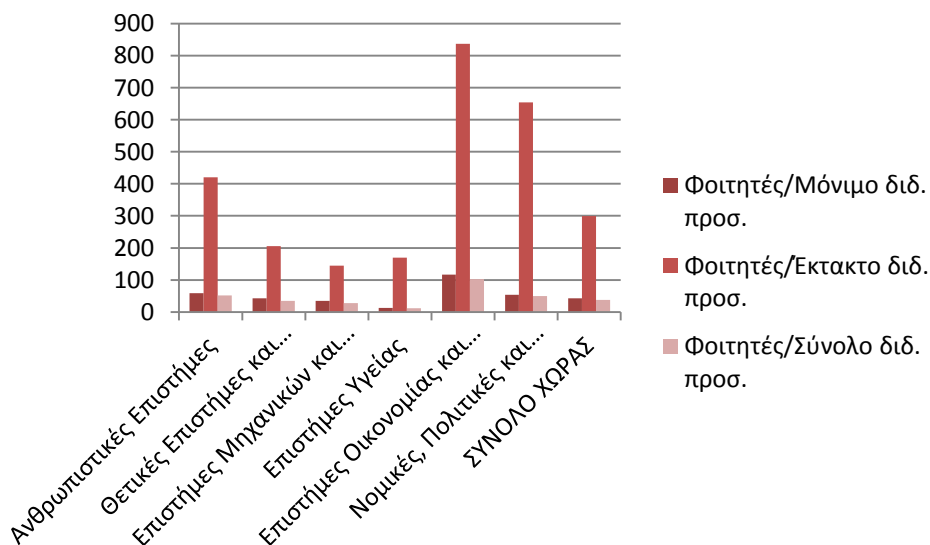
α) Φοιτητές εντός κανονικής διάρκειας φοίτησης

β) Φοιτητές πέραν κανονικής διάρκειας φοίτησης

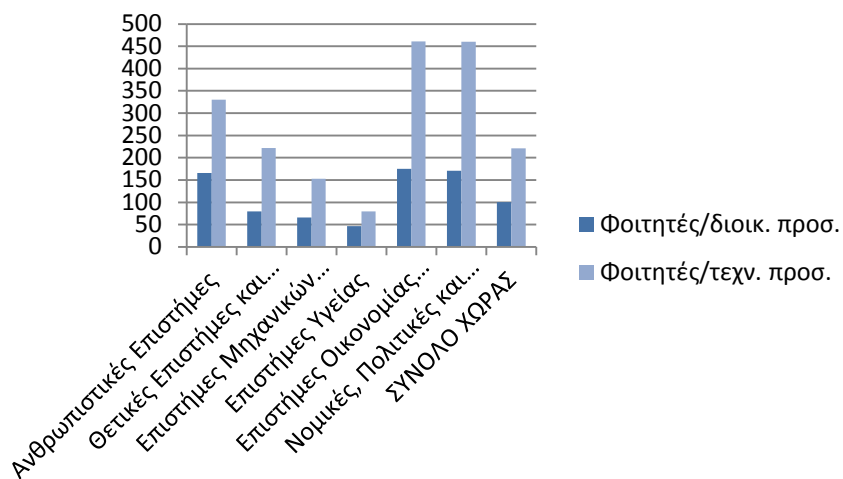
γ) Σύνολο Φοιτητών

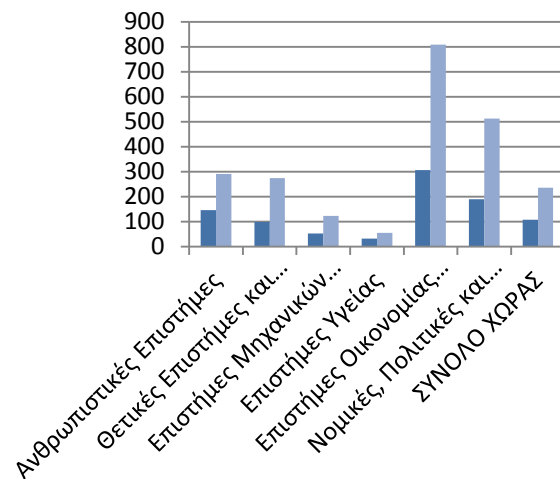
Β. Αναλογία φοιτητών / Διοικητικού-Τεχνικού προσωπικού

Διάγραμμα 12: Αναλογία φοιτητών/Διοικητικού-Τεχνικού προσωπικού στα Πανεπιστήμια ανά Επιστημονικό πεδίο

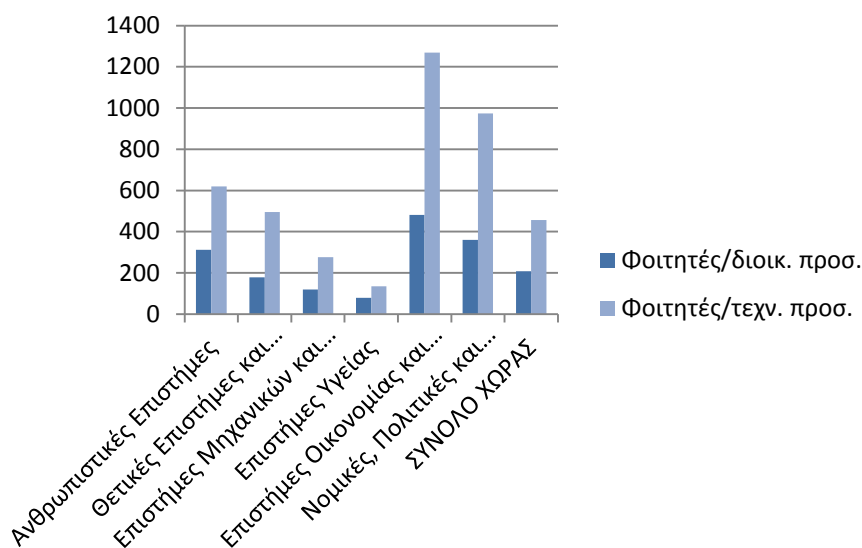
α) Φοιτητές εντός κανονικής διάρκειας φοίτησης

β) Φοιτητές πέραν κανονικής διάρκειας φοίτησης

γ) Σύνολο Φοιτητών

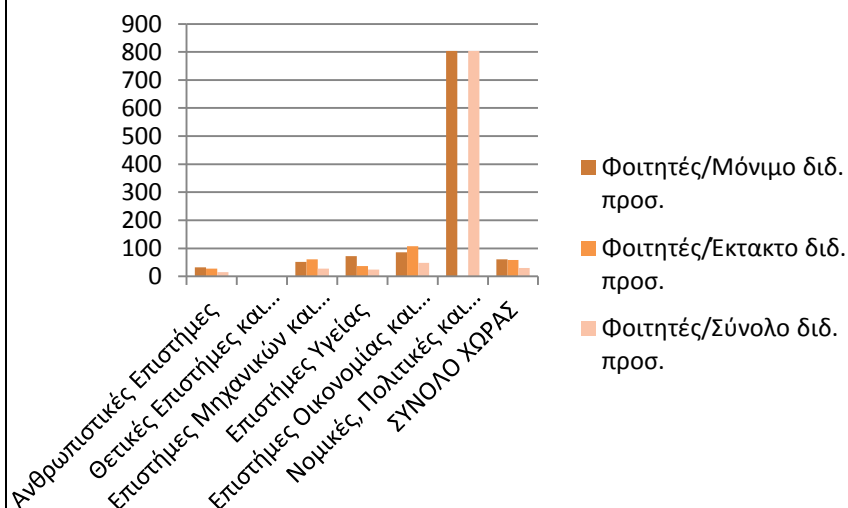

II. ΤΕΙ

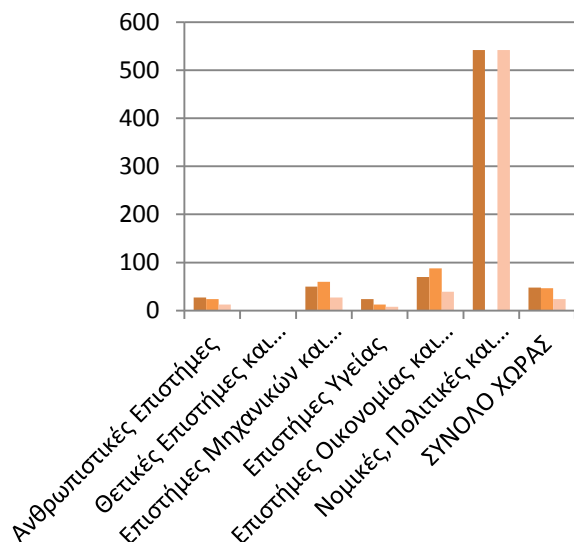
Α. Αναλογία φοιτητών / Διδακτικού προσωπικού

Διάγραμμα 13: Αναλογία φοιτητών/Διδακτικού προσωπικού στα ΤΕΙ ανά Επιστημονικό πεδίο

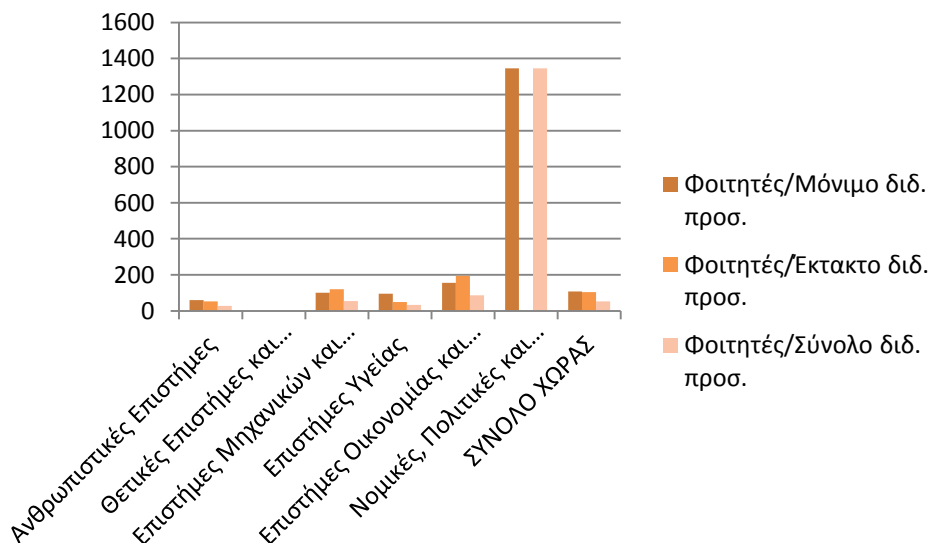
α) Φοιτητές εντός κανονικής διάρκειας φοίτησης

β) Φοιτητές πέραν κανονικής διάρκειας φοίτησης

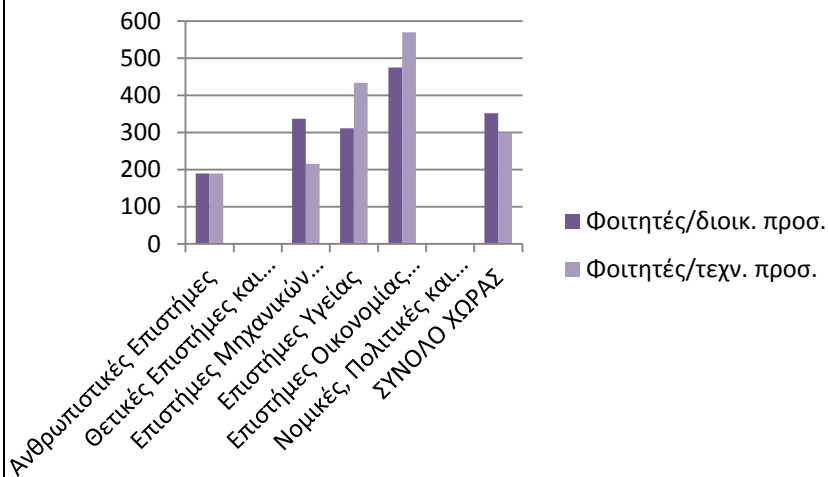
γ) Σύνολο Φοιτητών

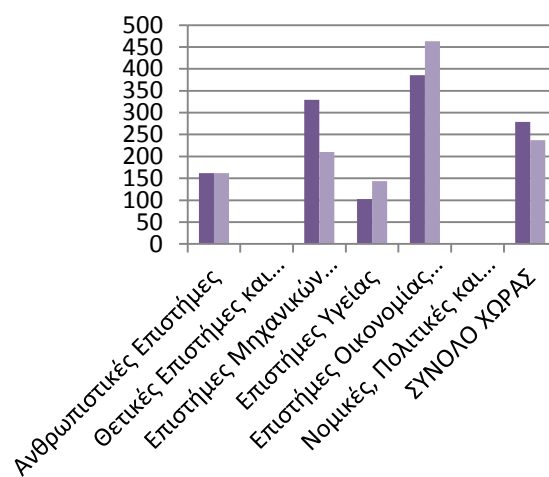
Β. Αναλογία φοιτητών / Διοικητικού-Τεχνικού προσωπικού

Διάγραμμα 14: Αναλογία φοιτητών/Διοικητικού-Τεχνικού προσωπικού στα ΤΕΙ ανά Επιστημονικό πεδίο

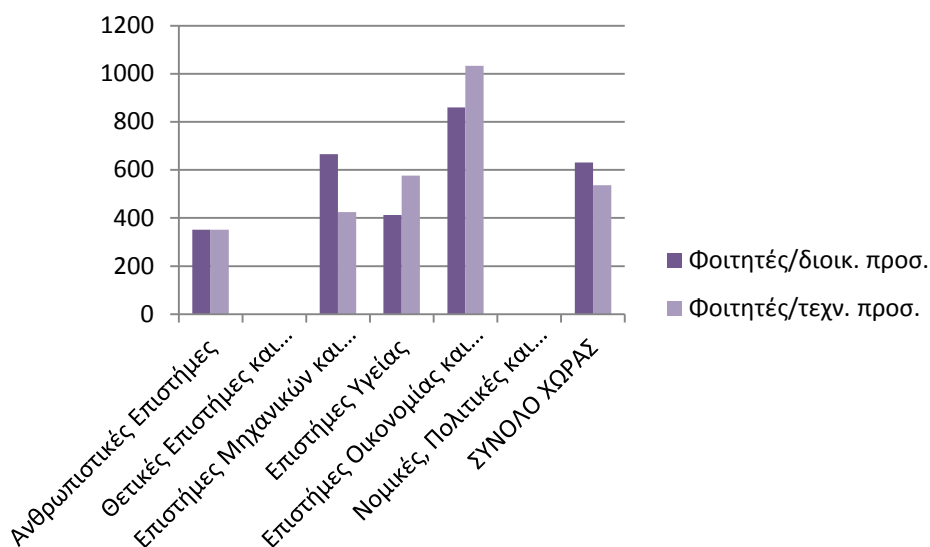
α) Φοιτητές εντός κανονικής διάρκειας φοίτησης

β) Φοιτητές πέραν κανονικής διάρκειας φοίτησης

γ) Σύνολο Φοιτητών

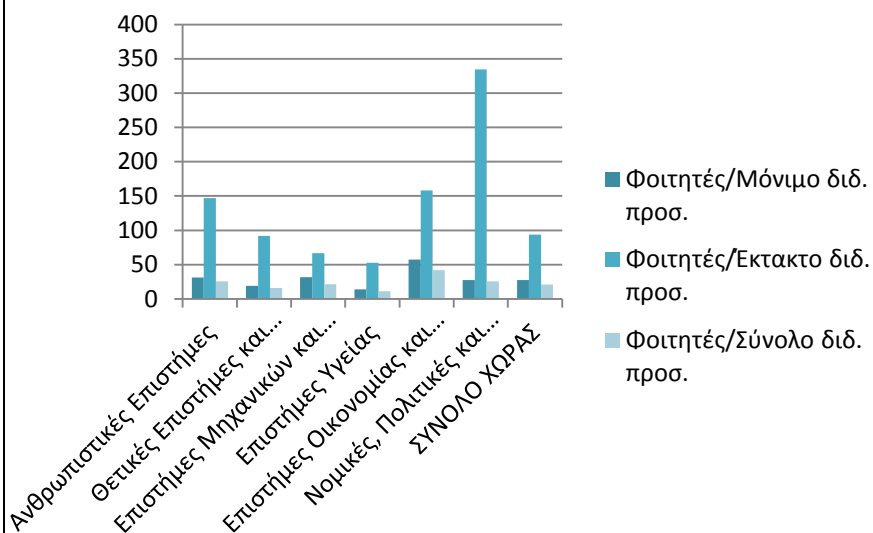

III. ΣΥΝΟΛΟ ΑΝΩΤΑΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

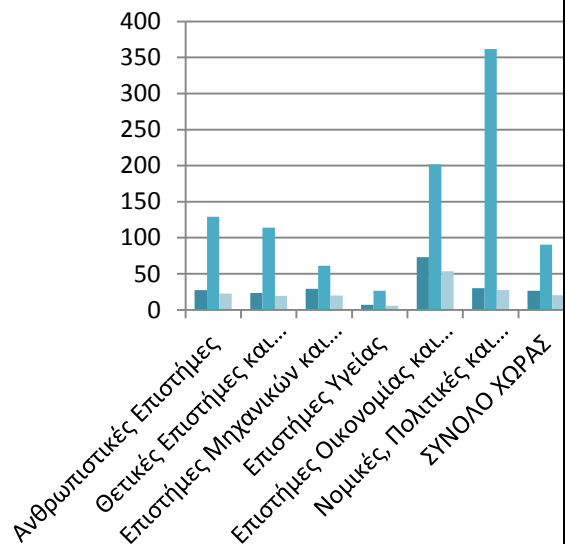
A. Αναλογία φοιτητών / Διδακτικού προσωπικού

Διάγραμμα 15: Αναλογία φοιτητών/Διδακτικού προσωπικού στο Σύνολο της Ανώτατης Εκπαίδευσης ανά Επιστημονικό πεδίο

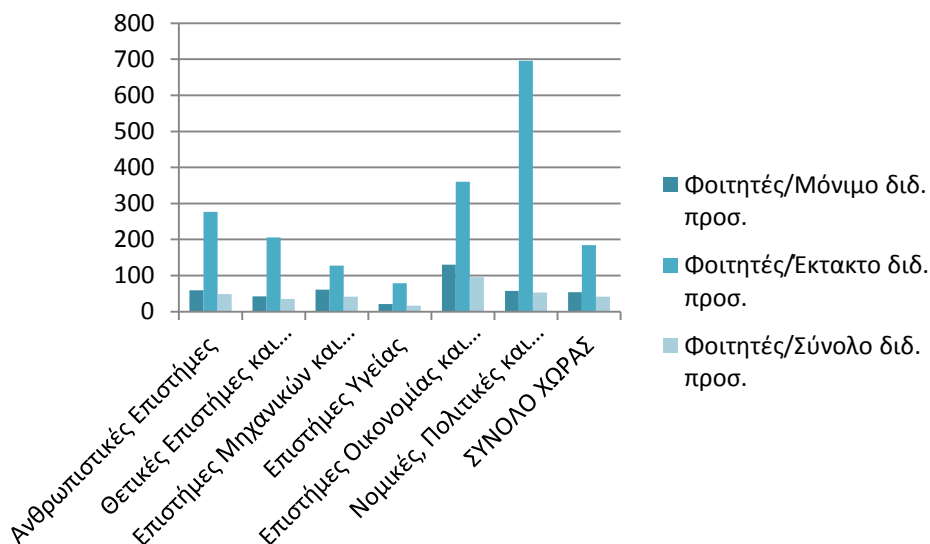
α) Φοιτητές εντός κανονικής διάρκειας φοίτησης

β) Φοιτητές πέραν κανονικής διάρκειας φοίτησης

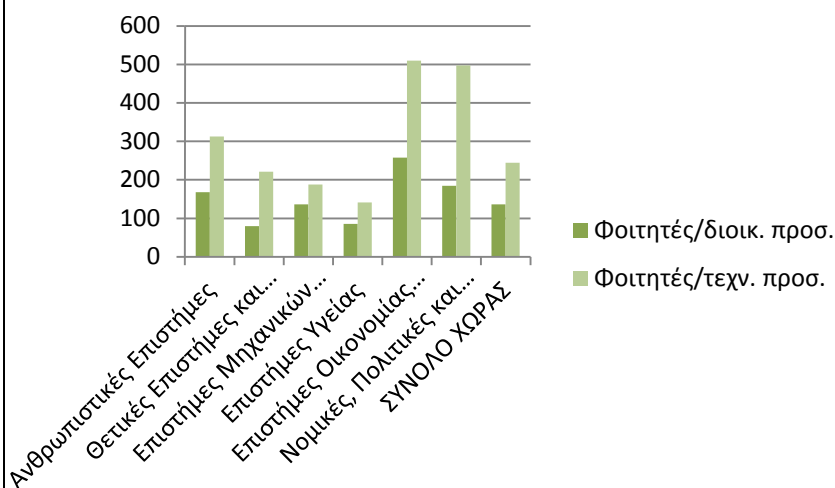
γ) Σύνολο Φοιτητών

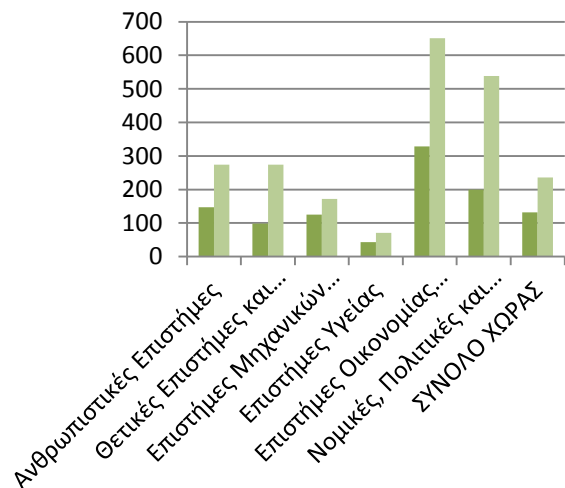
Β. Αναλογία φοιτητών / Διοικητικού-Τεχνικού προσωπικού

Διάγραμμα 16: Αναλογία φοιτητών/ Διοικητικού-Τεχνικού προσωπικού στο Σύνολο της Ανώτατης Εκπαίδευσης ανά Επιστημονικό πεδίο

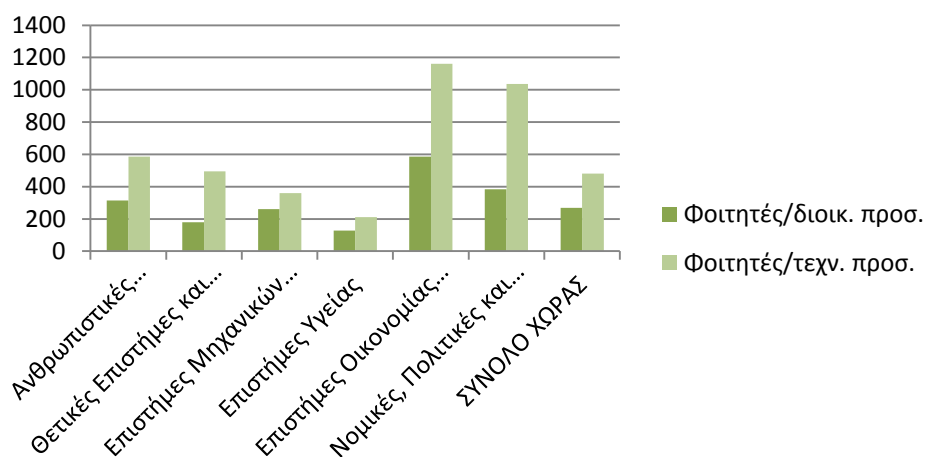
α) Φοιτητές εντός κανονικής διάρκειας φοίτησης

β) Φοιτητές πέραν κανονικής διάρκειας φοίτησης

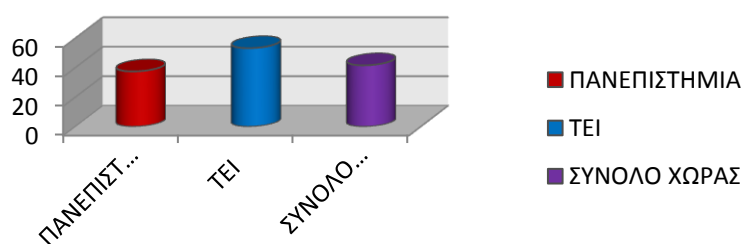

γ) Σύνολο Φοιτητών

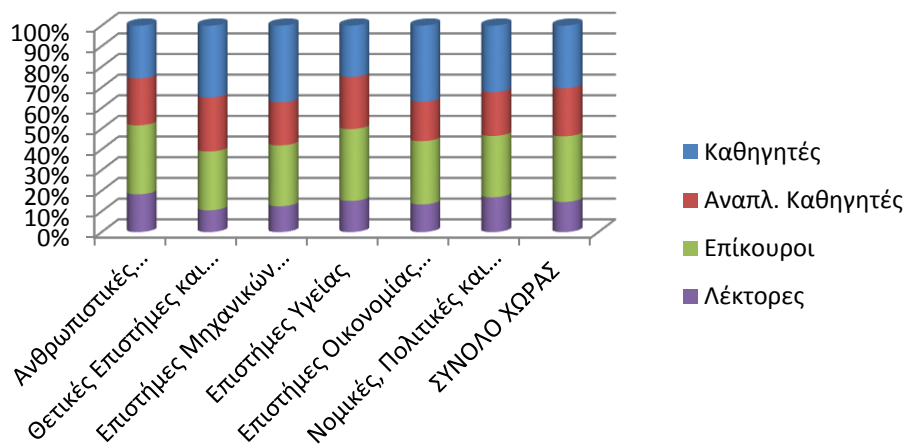
Διάγραμμα 17: Αναλογία συνόλου φοιτητών και Διδακτικού προσωπικού στα Πανεπιστήμια και ΤΕΙ της χώρας

Σύνολο φοιτητών / Σύνολο διδακτικού προσωπικού

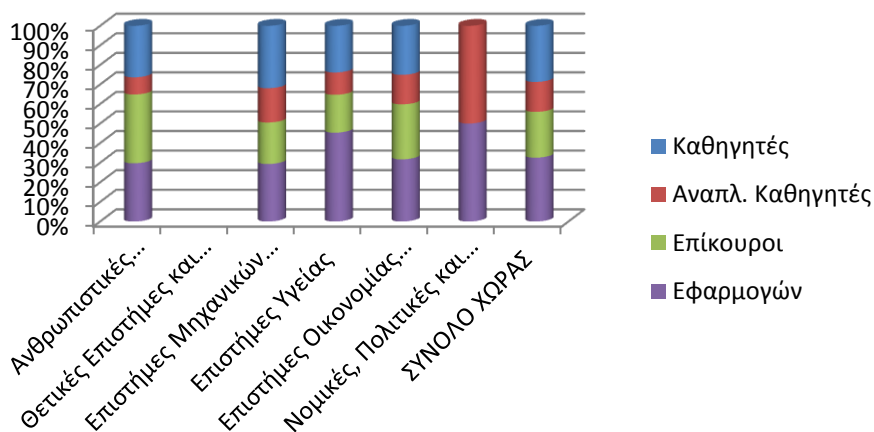
Ι. ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑ

Διάγραμμα 18: Κατανομή Μελών ΔΕΠ/ΕΠ στα Πανεπιστήμια ανά Επιστημονικό πεδίο

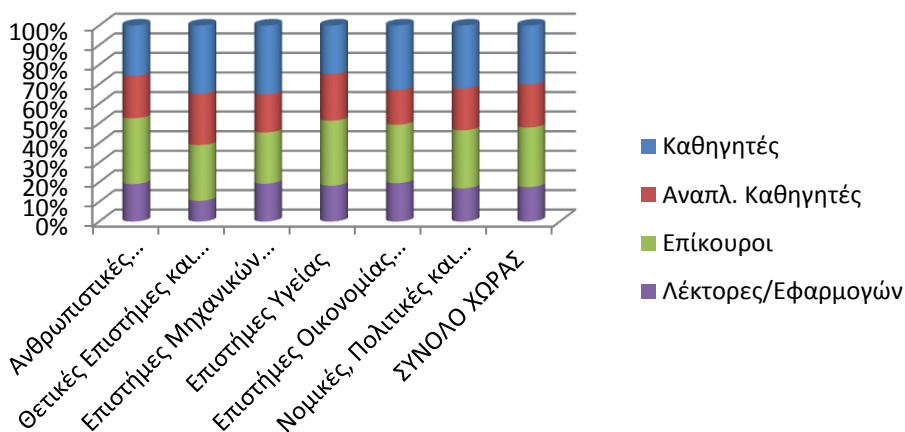
ΙΙ. ΤΕΙ

Διάγραμμα 19: Κατανομή Μελών ΔΕΠ/ΕΠ στα ΤΕΙ ανά Επιστημονικό πεδίο

ΙΙΙ. ΣΥΝΟΛΟ ΑΝΩΤΑΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

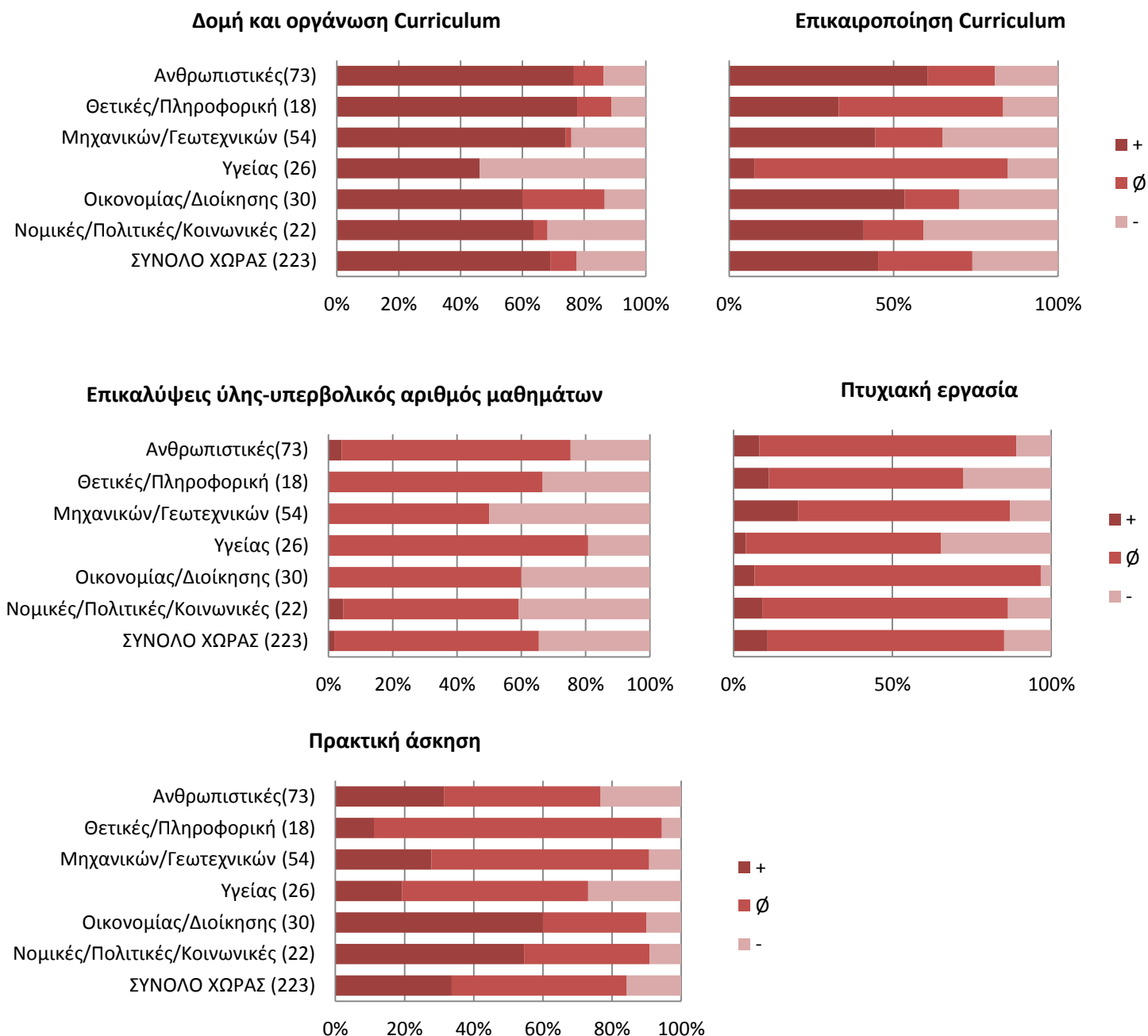
Διάγραμμα 20: Κατανομή Μελών ΔΕΠ/ΕΠ στο Σύνολο Ανώτατης Εκπαίδευσης ανά Επιστημονικό πεδίο

ΠΟΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΑΝΑ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΠΕΔΙΟ

I. Πρόγραμμα Σπουδών

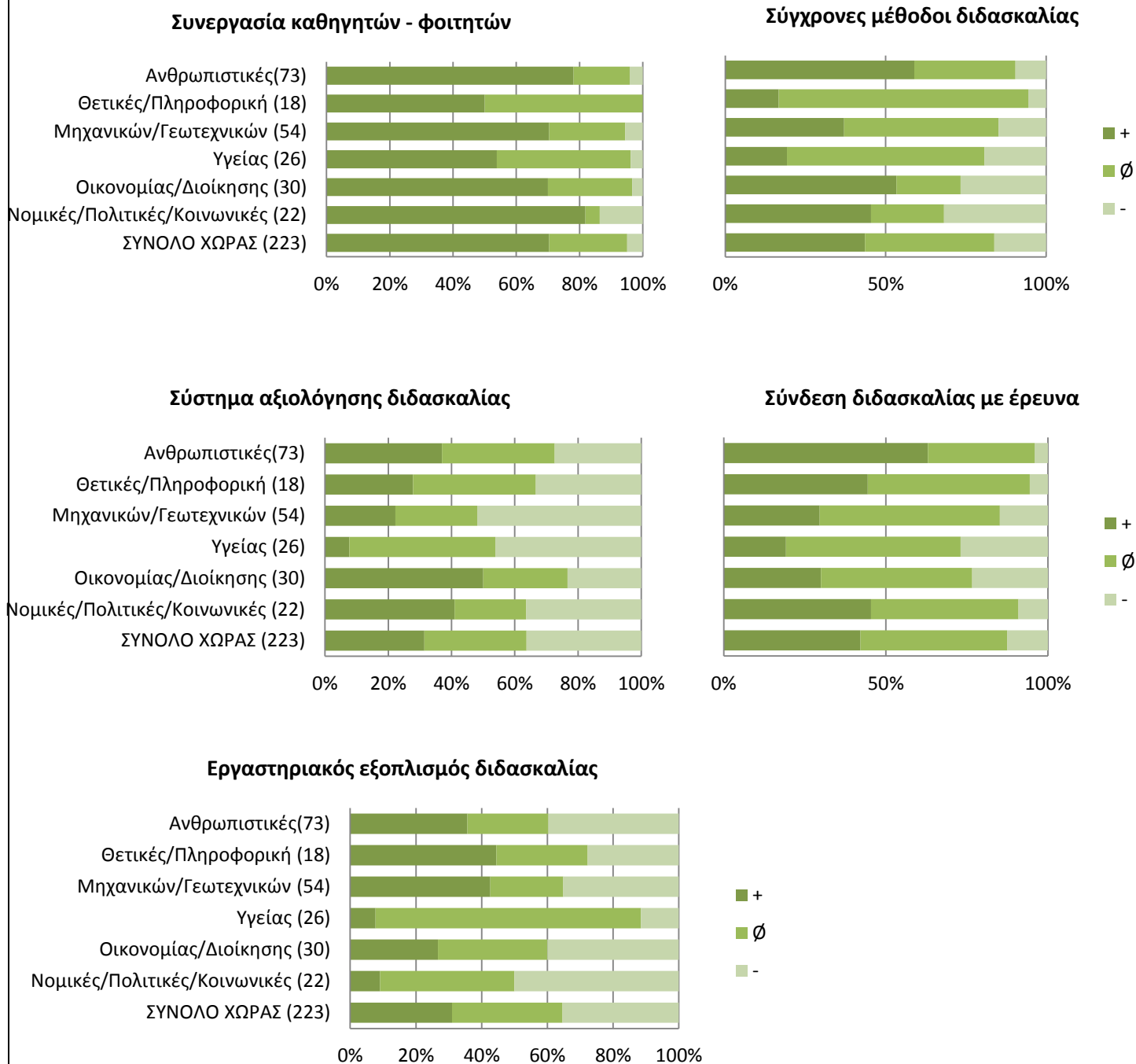
Διάγραμμα 21: Ποιοτικά χαρακτηριστικά Προγραμμάτων Σπουδών ανά Επιστημονικό πεδίο

*Σε κάθε επιστημονικό πεδίο αναγράφεται εντός της παρένθεσης το σύνολο των αξιολογηθέντων Τμημάτων κατά τα έτη 2013-2014.

II. Διδασκαλία

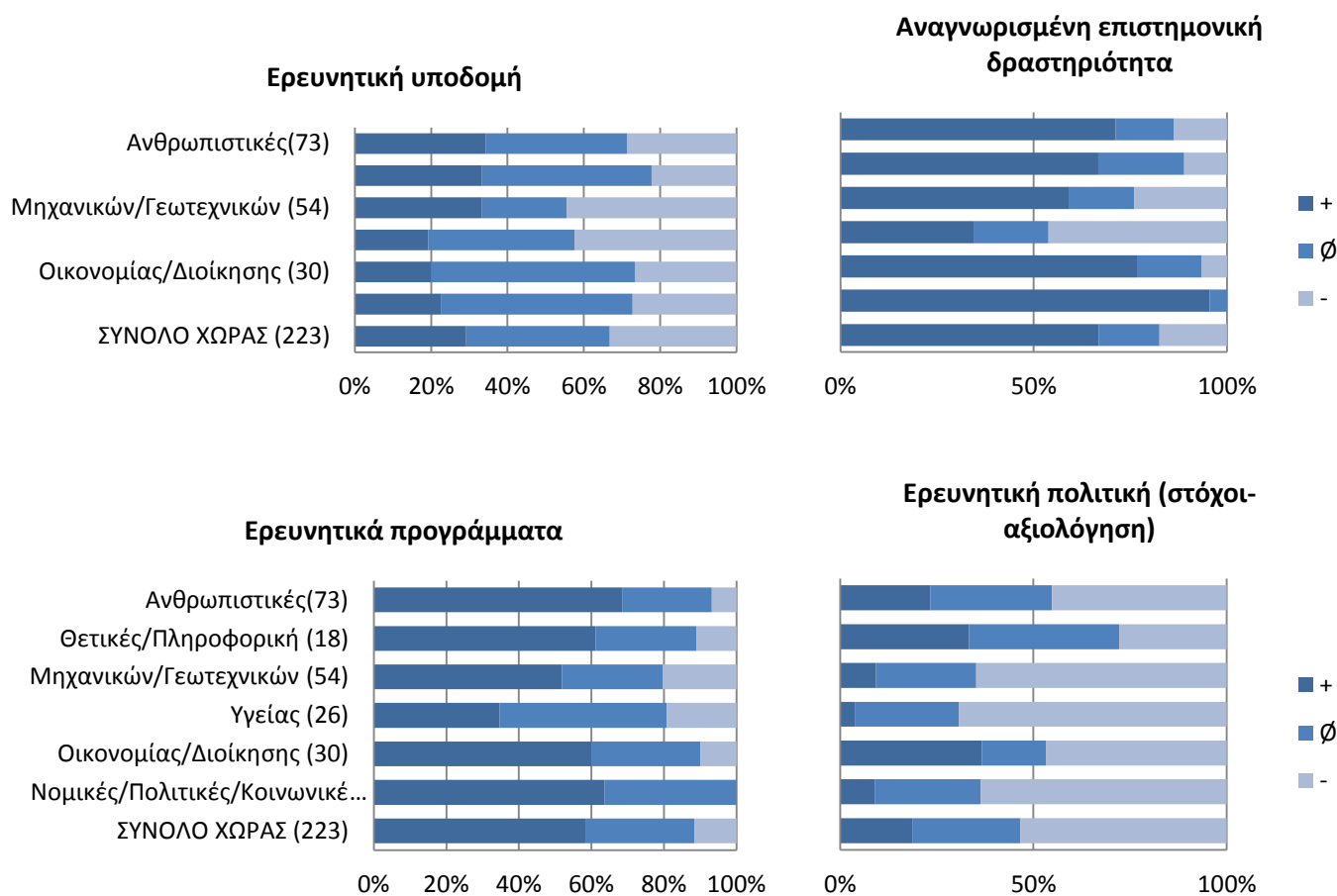
Διάγραμμα 22: Ποιοτικά χαρακτηριστικά Διδασκαλίας ανά Επιστημονικό πεδίο

*Σε κάθε επιστημονικό πεδίο αναγράφεται εντός της παρένθεσης το σύνολο των αξιολογηθέντων Τμημάτων κατά τα έτη 2013-2014.

III. Έρευνα

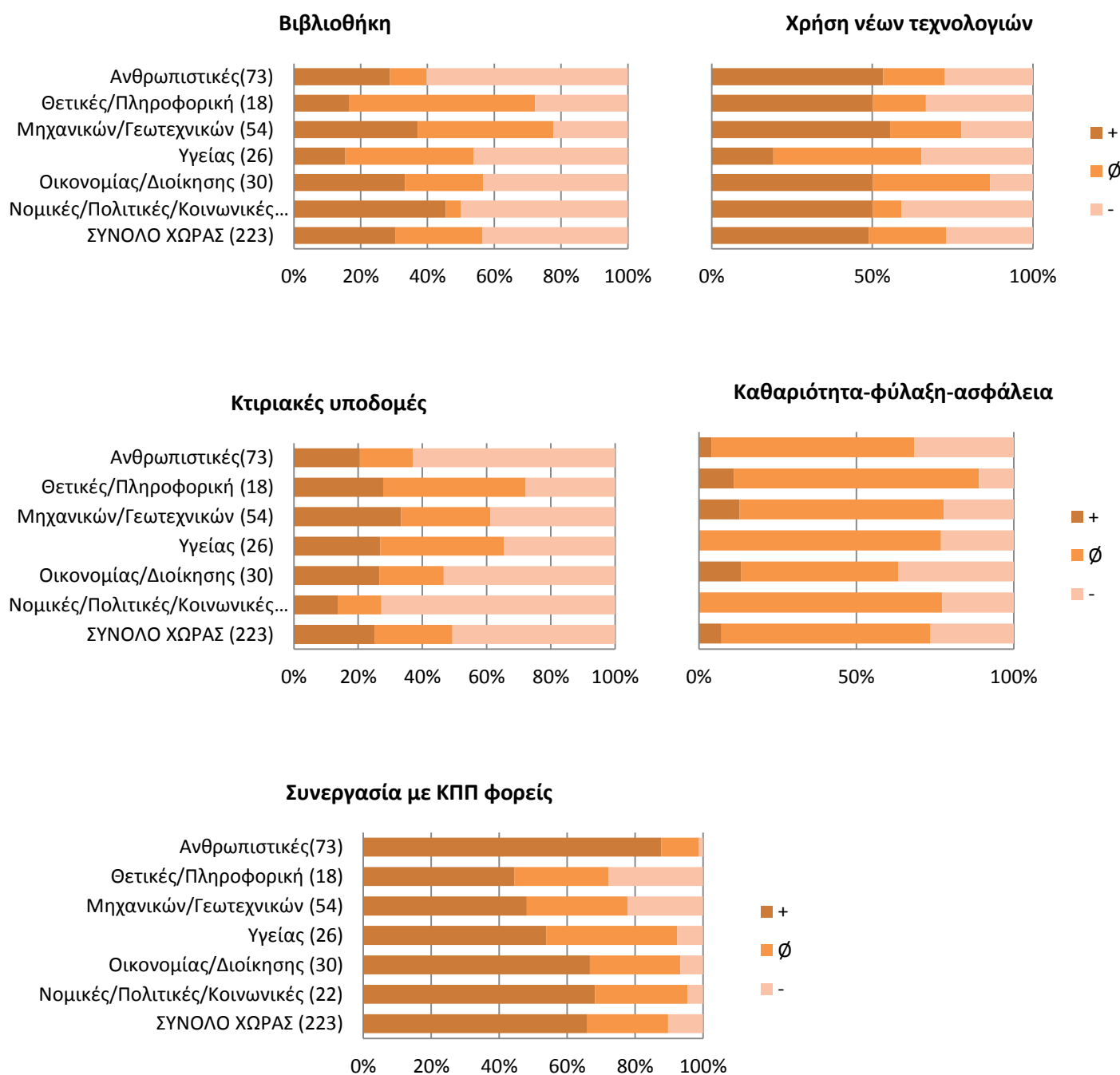
Διάγραμμα 23: Ποιοτικά χαρακτηριστικά Έρευνας ανά Επιστημονικό πεδίο

*Σε κάθε επιστημονικό πεδίο αναγράφεται εντός της παρένθεσης το σύνολο των αξιολογηθέντων Τμημάτων κατά τα έτη 2013-2014.

IV. Υποδομές

Διάγραμμα 24: Ποιοτικά χαρακτηριστικά Υποδομών ανά Επιστημονικό πεδίο

*Σε κάθε επιστημονικό πεδίο αναγράφεται εντός της παρένθεσης το σύνολο των αξιολογηθέντων Τμημάτων κατά τα έτη 2013-2014.

2.2 ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΤΗΣ Α.ΔΙ.Π.

Αναφορικά με την Εξωτερική Αξιολόγηση των Ακαδημαϊκών Μονάδων των ετών 2013 και 2014 (α' εξάμηνο), η Α.ΔΙ.Π. εφάρμοσε σύστημα αξιολόγησης της διαδικασίας που ακολούθησε με συμμετοχή::

- των Εξωτερικών Αξιολογητών/Εμπειρογνομόνων που συμμετείχαν στη διαδικασία και
- των ιδίων Ακαδημαϊκών Μονάδων που αξιολογήθηκαν.

Στη συνέχεια, παρατίθενται τα στοιχεία που προκύπτουν από τις απαντήσεις στα αντίστοιχα ερωτηματολόγια.

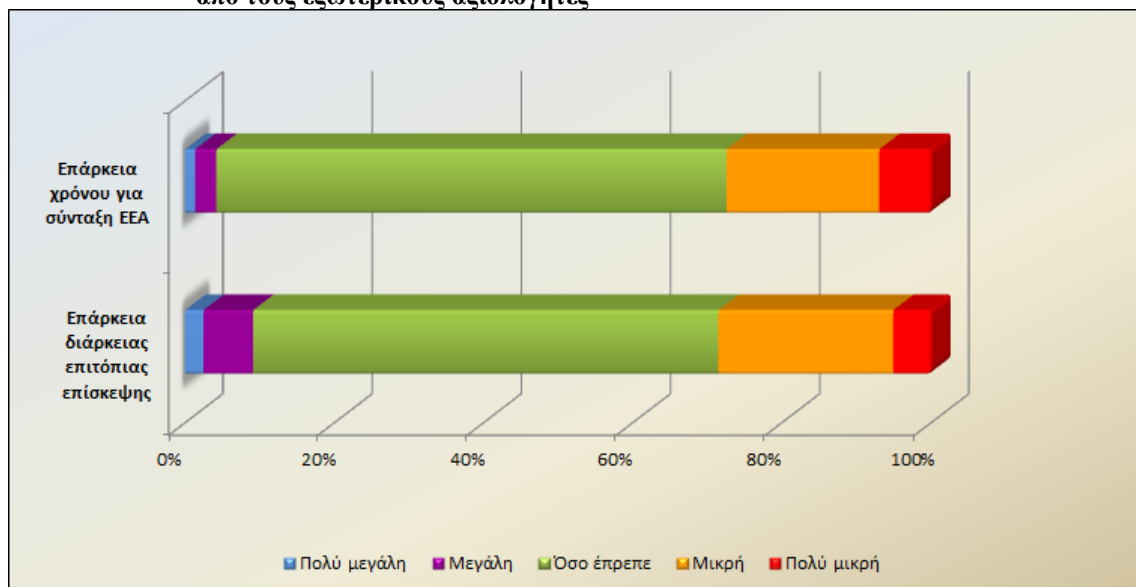
2.2.1 Αξιολόγηση της διαδικασίας αξιολόγησης της ΑΔΙΠ από τους Εξωτερικούς Αξιολογητές

Απεστάλησαν ερωτηματολόγια σε 627 εξωτερικούς εμπειρογνώμονες, εκ των οποίων απάντησαν οι 436, ήτοι ποσοστό 69,5%. Δεδομένης της συμμετοχής των παραπάνω εμπειρογνομόνων σε περισσότερες της μίας αξιολογήσεις, αναφέρεται ότι ο σταθμισμένος αριθμός των εξωτερικών αξιολογητών που έλαβαν ερωτηματολόγιο είναι 1.069, ο οποίος αντιστοιχεί σε 356 εξωτερικές αξιολογήσεις Τμημάτων, ενώ ο σταθμισμένος αριθμός όσων απάντησαν είναι 812, ο οποίος αντιστοιχεί σε 308 εξωτερικές αξιολογήσεις Τμημάτων.

Όπως προκύπτει από το **Διάγραμμα 25**, που ακολουθεί, ο χρόνος που είχε προβλεφθεί:

- τόσο για την επιτόπια επίσκεψη στο προς αξιολόγηση Τμήμα
 - όσο και για τη σύνταξη της Έκθεσης Εξωτερικής Αξιολόγησης
- κρίθηκε κατά τεκμήριο ικανοποιητικός.

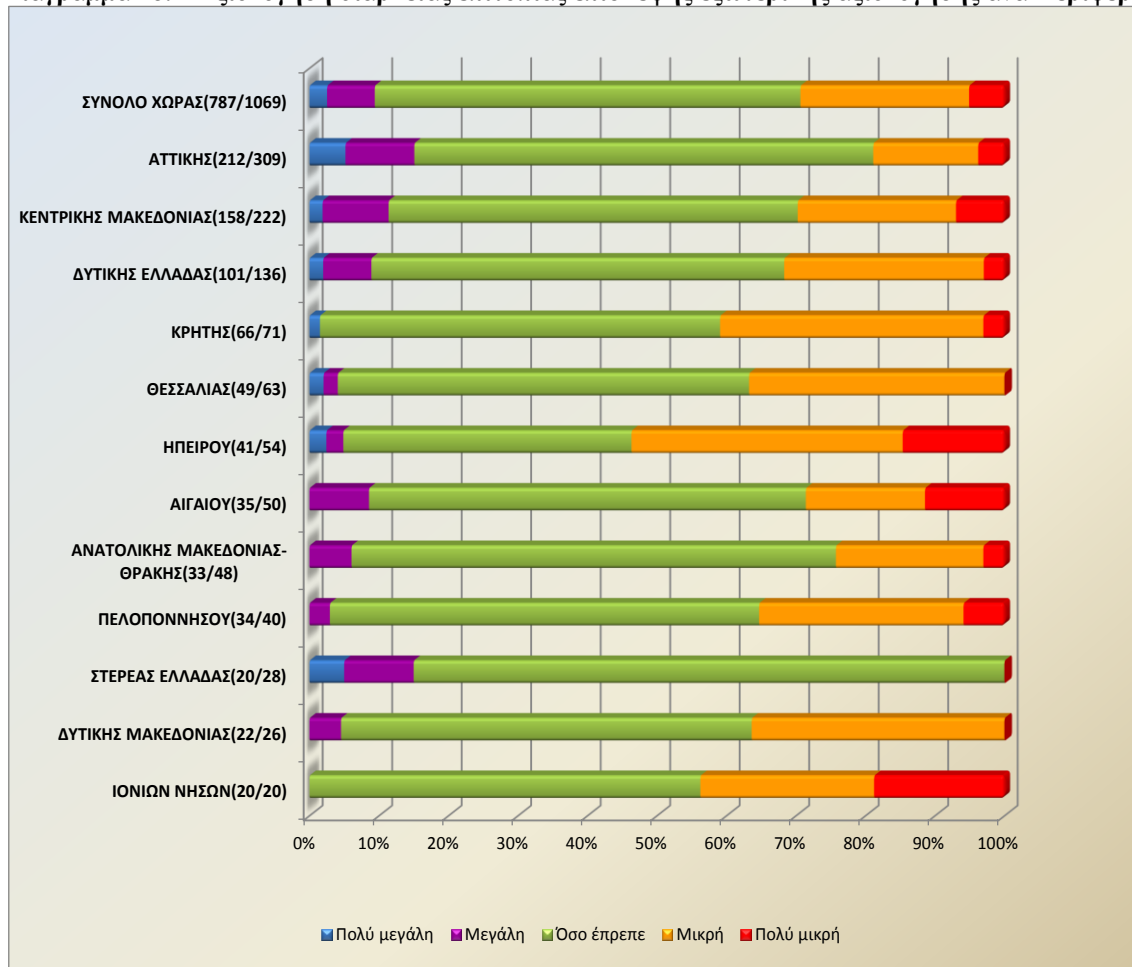
Διάγραμμα 25: Αξιολόγηση διάρκειας επίσκεψης και χρόνου σύνταξης έκθεσης εξωτερικής αξιολόγησης από τους εξωτερικούς αξιολογητές

Σημείωση: Το παραπάνω διάγραμμα απεικονίζει την απάντηση 811 εξωτερικών αξιολογητών στο σύνολο των 1.069 που απεστάλη το ερωτηματολόγιο, ήτοι ποσοστό 76%.

Στο πλαίσιο της συνεχούς βελτίωσης της ποιότητας των διαδικασιών/υπηρεσιών της Α.ΔΙ.Π., διερευνήθηκε περαιτέρω η επάρκεια του χρόνου για την πραγματοποίηση της **επιτόπιας επίσκεψης ανά Περιφέρεια** λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαιτερότητες για τη μετακίνηση σε καθεμία από αυτές και προέκυψαν τα αποτελέσματα που παρατίθενται στο **Διάγραμμα 26** που ακολουθεί. Από αυτό προκύπτει η εκτίμηση ότι ήταν ικανοποιητικός ο χρόνος για την επιτόπια επίσκεψη σε Τμήματα Ιδρυμάτων, ενώ σε κάποιες περιπτώσεις κρίθηκε συγκριτικά λιγότερο ικανοποιητικός και συγκεκριμένα στις Περιφέρειες Ηπείρου καταρχάς και Ιονίων Νήσων, Κρήτης και Δυτικής Ελλάδας κατά δεύτερον, οπότε και θα μελετηθεί η επιμήκυνσή του για αυτές στο μέλλον.

Διάγραμμα 26: Αξιολόγηση διάρκειας επιτόπιας επίσκεψης εξωτερικής αξιολόγησης ανά Περιφέρεια

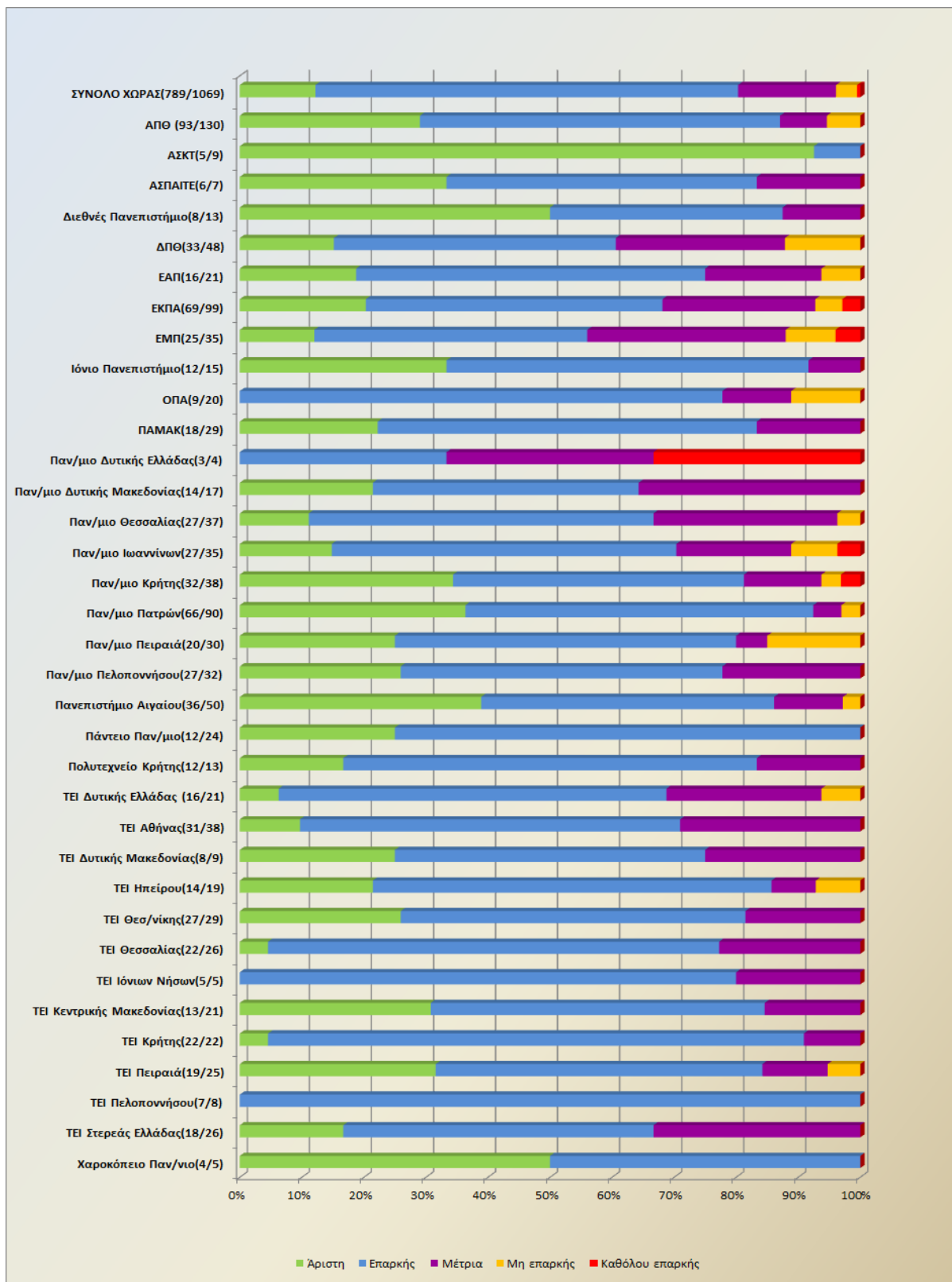
Σημείωση: Δίπλα σε κάθε Περιφέρεια σημειώνεται ο αριθμός των εξωτερικών αξιολογητών που απάντησαν στην παραπάνω ερώτηση σε σχέση με τον αριθμό των εξωτερικών αξιολογητών που ρωτήθηκαν.

Η προετοιμασία που είχε γίνει σε επίπεδο αξιολογηθέντων Τμημάτων για την Εξωτερική Αξιολόγηση κρίθηκε επαρκής ή/και άριστη σε πολύ μεγάλο βαθμό, όπως αναλυτικά περιγράφουν τα δύο Διαγράμματα που ακολουθούν αναφορικά με :

- τις πληροφορίες που περιέχονταν στην Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης που είχε εκπονήσει η ίδια η Ακαδημαϊκή Μονάδα, όπως προκύπτει από το Διάγραμμα 27
- την ανταπόκρισή τους κατά τη διάρκεια της επιτόπιας επίσκεψης των Επιτροπών Εξωτερικής Αξιολόγησης, όπως προκύπτει από το Διάγραμμα 28

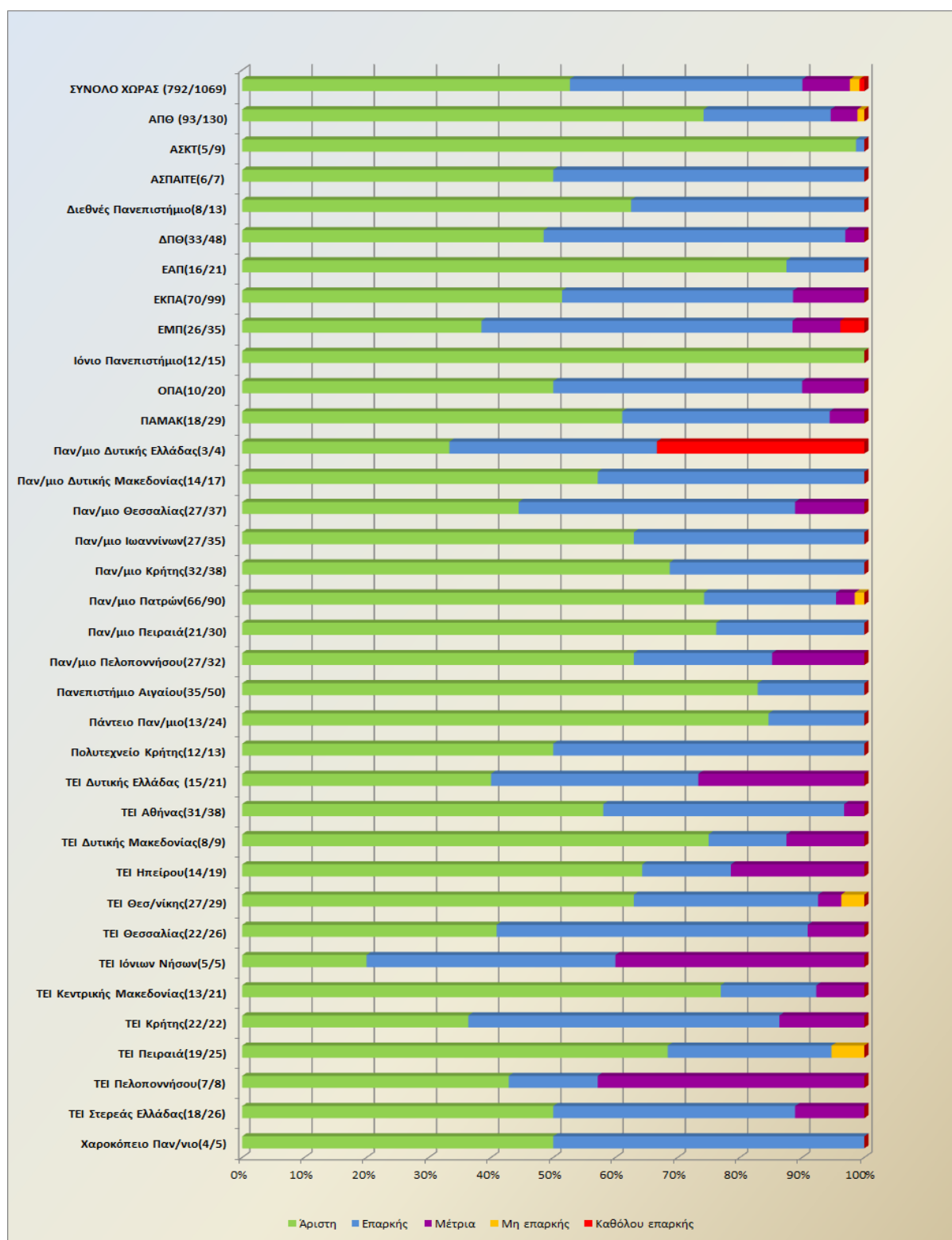
(Εφιστάται η προσοχή στην ερμηνεία των Διαγραμμάτων αυτών σε περιπτώσεις που έχουν ληφθεί στοιχεία από περιορισμένο αριθμό αξιολογηθέντων Τμημάτων.)

Διάγραμμα 27: Αξιολόγηση Εσωτερικής Έκθεσης Αξιολόγησης του Τμήματος ως προς το περιεχόμενο (αλφαβητικά ανά Ίδρυμα)

Σημείωση: Ο αριθμός δίπλα σε κάθε Ίδρυμα δηλώνει τον αριθμό των εξωτερικών αξιολογητών που απάντησαν στην ερώτηση σε σχέση με αυτούς στους οποίους απεστάλη το ερωτηματολόγιο.

Διάγραμμα 28: Αξιολόγηση ανταπόκρισης Τμήματος κατά τη διάρκεια της επιτόπιας επίσκεψης της ΕΕΑ (ανά Ίδρυμα αλφαβητικά)

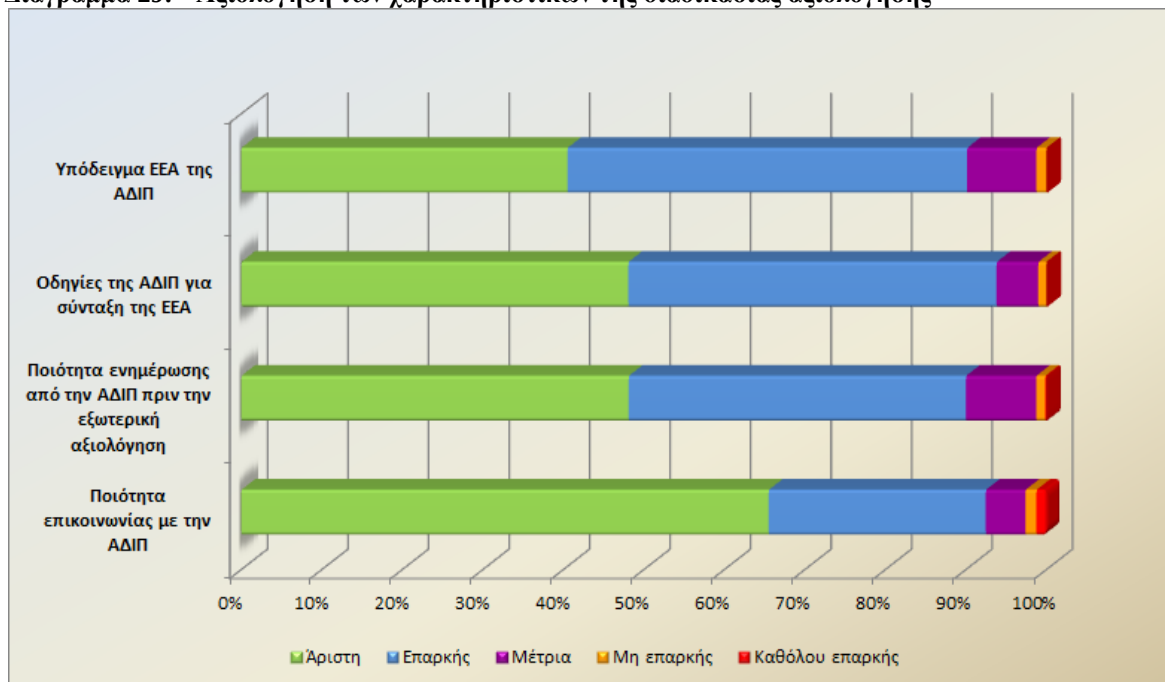
Σημείωση: Ο αριθμός δίπλα σε κάθε Ίδρυμα δηλώνει τον αριθμό των εξωτερικών αξιολογητών που απάντησαν στην ερώτηση σε σχέση με αυτούς στους οποίους απεστάλη το ερωτηματολόγιο.

Όπως προκύπτει από το **Διάγραμμα 29** που ακολουθεί, η επίδοση της Α.ΔΙ.Π. κρίθηκε επαρκής ή/και άριστη σε συντριπτικό ποσοστό για το σύνολο των προσφερόμενων υπηρεσιών της στο πλαίσιο της διαδικασίας Εξωτερικής Αξιολόγησης, ήτοι:

- το **Υπόδειγμα Έκθεσης Εξωτερικής Αξιολόγησης (ΕΕΑ)** που προετοίμασε
- τις **οδηγίες** που προετοίμασε και διένειμε η Α.ΔΙ.Π. στους Εξωτερικούς Αξιολογητές **για τη σύνταξη της ΕΕΑ**
- την **ποιότητα ενημέρωσης** που είχαν από την Α.ΔΙ.Π. οι Εξωτερικοί Αξιολογητές **πριν την αξιολόγηση**
- την **ποιότητα της επικοινωνίας** που είχαν από την Α.ΔΙ.Π. οι Εξωτερικοί Αξιολογητές **πριν την αξιολόγηση**

Οι δύο πρώτες ερωτήσεις αφορούν κυρίως την υψηλή συνεισφορά και καθοδήγηση των μελών της Ολομέλειας και οι δύο τελευταίες αφορούν την εξαιρετικά αποτελεσματική συνεργασία με το προσωπικό της Αρχής που, παρότι μικρό αριθμητικά, επέδειξε ζήλο και υψηλή ποιότητα (όπως δείχνει η αξιολόγηση «άριστα» σε ποσοστό 65.5% στην τελευταία ερώτηση).

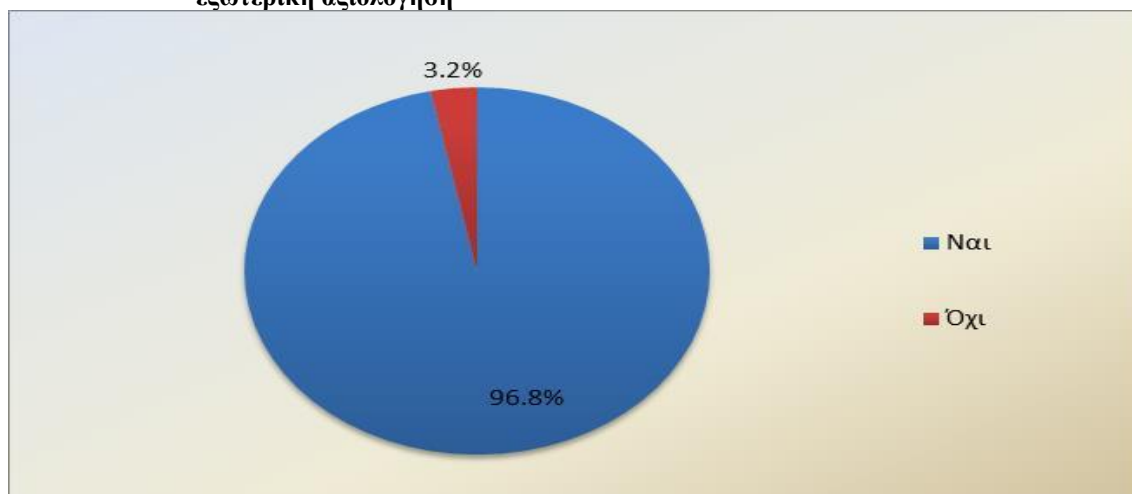
Διάγραμμα 29: Αξιολόγηση των χαρακτηριστικών της διαδικασίας αξιολόγησης

Σημείωση: Το παραπάνω διάγραμμα απεικονίζει την απάντηση 812 εξωτερικών αξιολογητών στο σύνολο των 1069 που απεστάλη το ερωτηματολόγιο.

Ως επιστέγασμα των παραπάνω, το **96,8%** των Εξωτερικών Αξιολογητών δήλωσαν ότι θα επιθυμούσαν να συνεργαστούν ξανά με την Α.ΔΙ.Π. στο πλαίσιο αξιολόγησης, όπως φαίνεται στο **Διάγραμμα 30** που ακολουθεί.

Διάγραμμα 30: Επιθυμία συνέχειας της συνεργασίας με την Α.ΔΙ.Π. με τη συμμετοχή ξανά σε εξωτερική αξιολόγηση

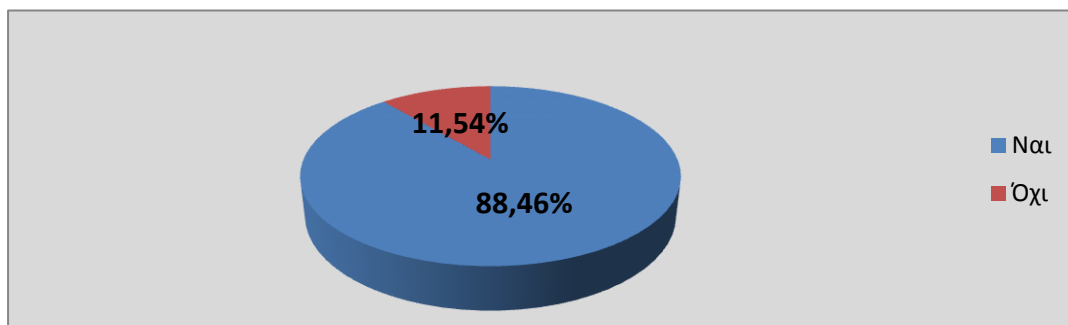
2.2.2 Αποτίμηση της διαδικασίας Αξιολόγησης από τα Αξιολογηθέντα Τμήματα

Την περίοδο **2013-14** αξιολογήθηκαν 214 Τμήματα ΑΕΙ. Μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας της αξιολόγησης, τον Απρίλιο του 2014, η Α.ΔΙ.Π., στο πλαίσιο της διαδικασίας ανατροφοδότησης των πορισμάτων επί της διαδικασίας αξιολόγησης και στην προσπάθεια βελτίωσης των διαδικασιών της, σχεδίασε και απέστειλε 210 ερωτηματολόγια στους Προέδρους των Τμημάτων που συμμετείχαν στην αξιολόγηση το εν λόγω διάστημα.

Από τα **210** ερωτηματολόγια ελήφθησαν συνολικά **134** απαντήσεις σχετικά με την διαδικασία της αξιολόγησης, ήτοι ποσοστό **64%**, τα αποτελέσματα των οποίων έχουν ως εξής (επισημαίνεται ότι τα αναφερόμενα ποσοστά αναφέρονται επί των ληφθέντων απαντήσεων):

Τα αξιολογηθέντα Τμήματα με συντριπτική πλειοψηφία **88,46%** εκτίμησαν ότι **καλύφθηκαν πλήρως τα θέματα που αφορούν τη διαδικασία λειτουργίας τους** από τις Επιτροπές Εξωτερικής Αξιολόγησης (ΕΕΑ), όπως προκύπτει από το **Διάγραμμα 31** που ακολουθεί. Στις περιπτώσεις αρνητικής απάντησης, ο σχολιασμός που σημειώθηκε συχνότερα στο πεδίο των παρατηρήσεων ως αιτιολογία ήταν «ο ανεπαρκής χρόνος επίσκεψης».

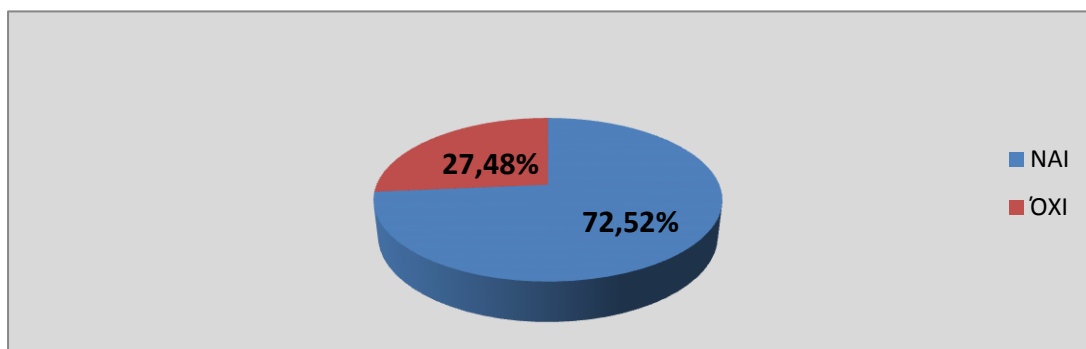
Διάγραμμα 31: Εκτίμηση αξιολογηθέντων Τμημάτων *αν καλύφθηκαν πλήρως τα θέματα που αφορούν στην λειτουργία του Τμήματος από την επιτροπή αξιολόγησης

Σημείωση: *Τα ποσοστά αναφέρονται στις 130 απαντήσεις που ελήφθησαν από σύνολο 210 ερωτηματολογίων που στάλθηκαν στα Τμήματα ΑΕΙ που αξιολογήθηκαν κατά την περίοδο 2013/2014: 4 Τμήματα δεν απάντησαν σε αυτή την ερώτηση.

Η απάντηση αυτή επιβεβαιώνεται από τα αποτελέσματα της απάντησης στη σχετική ερώτηση για την **επάρκεια της διάρκειας του χρόνου επιτόπιας επίσκεψης των ΕΕΑ**, όπου κρίθηκε επαρκής σε ποσοστό **72,52%** (ήτοι ανεπαρκής σε ποσοστό **27,48%**), όπως προκύπτει από το **Διάγραμμα 32** που ακολουθεί.

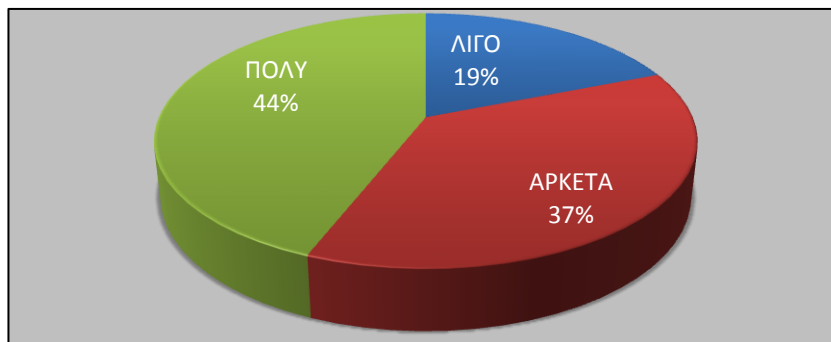
Διάγραμμα 32: Εκτίμηση επάρκειας διάρκειας χρόνου επίσκεψης της Επιτροπής Εξωτερικών Εμπειρογνομόνων στο Τμήμα *

Σημείωση:*Τα ποσοστά αναφέρονται στις απαντήσεις των ερωτηματολογίων 131 Τμημάτων από σύνολο 210 ερωτηματολογίων που στάλθηκαν στα Τμήματα ΑΕΙ που αξιολογήθηκαν κατά την περίοδο 2013/2014: 3 Τμήματα δεν απάντησαν σε αυτή την ερώτηση.

Με την ποσοτικοποίηση της σχετικής ερώτησης ανοικτού τύπου σχετικά με την αξιολόγηση της **χρησιμότητας και της δυνατότητας αξιοποίησης των συμπερασμάτων των Εκθέσεων Εξωτερικής Αξιολόγησης από τα Τμήματα**, όπως απεικονίζονται στο **Διάγραμμα 33** που ακολουθεί, προέκυψαν τα εξής:

Διάγραμμα 33: Αξιολόγηση της χρησιμότητας και δυνατότητας αξιοποίησης των συμπερασμάτων της Έκθεσης Εξωτερικής Αξιολόγησης από τα Τμήματα*

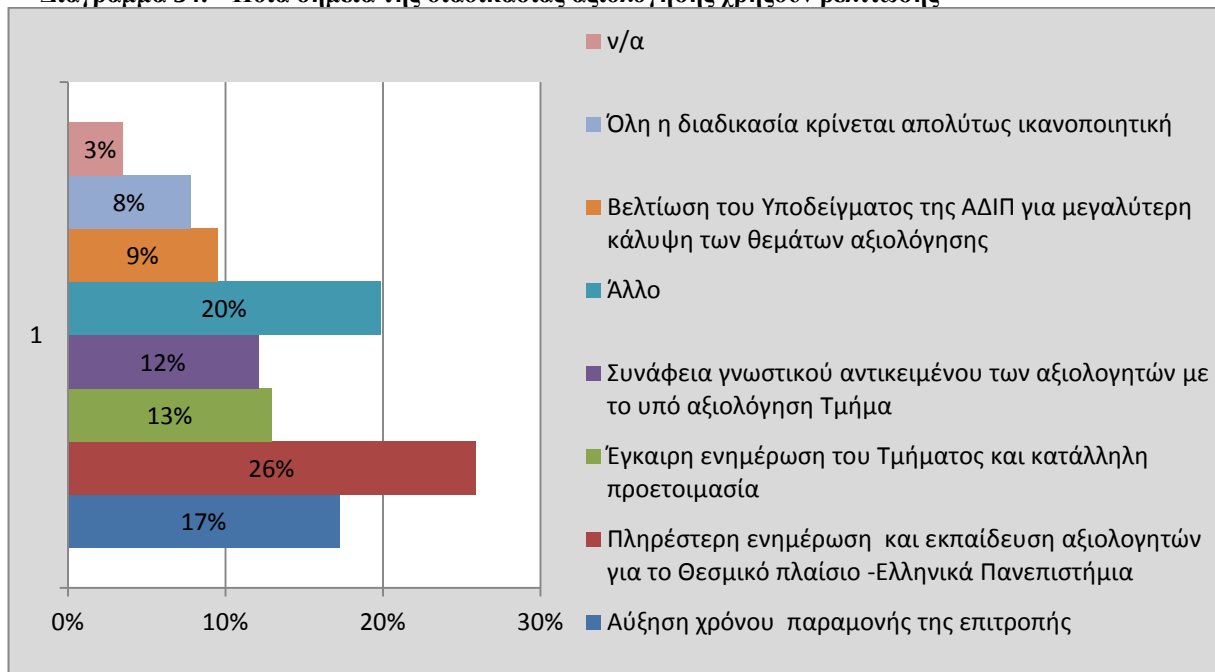

Σημείωση: *Τα ποσοστά αναφέρονται στις 130 απαντήσεις που ελήφθησαν από σύνολο 210 ερωτηματολογίων που στάλθηκαν στα Τμήματα ΑΕΙ που αξιολογήθηκαν κατά την περίοδο 2013/2014: 4 Τμήματα δεν απάντησαν σε αυτή την ερώτηση.

- Το **44% των Τμημάτων που απάντησαν στην ερώτηση** αξιολόγησαν τα συμπεράσματα των Εκθέσεων Εξωτερικής Αξιολόγησης (ΕΕΑ) ως **πολύ χρήσιμα** για τη βελτίωση, εξέλιξη και μελλοντική πορεία τους.
- Το **37% των Τμημάτων** έδωσαν το χαρακτηρισμό «**αρκετά χρήσιμα**», κυρίως διότι θεωρούν ότι τα συμπεράσματα της ΕΕΑ είναι αξιοποιήσιμα στο βαθμό που το Τμήμα θα μπορέσει να ανταποκριθεί, πλην των περιπτώσεων όπου οι προτάσεις των αξιολογητών σχετίζονται με εξωγενείς παράγοντες, όπως για παράδειγμα η έλλειψη διαθέσιμων πόρων ή ο μεγάλος αριθμός εισακτέων.
- Τέλος, το **19% των Τμημάτων που απάντησε στο ερώτημα** θεωρεί τα συμπεράσματα **μη ρεαλιστικά** και **ανεπαρκή** αποδίδοντας το γεγονός στη μη εξοικείωση των προερχόμενων από το εξωτερικό αξιολογητών με το θεσμικό πλαίσιο της Ελλάδας. Πιο συγκεκριμένα, θεωρούν ότι υπάρχει διαφορά ακαδημαϊκής κουλτούρας μεταξύ των εξωτερικών αξιολογητών και των ελληνικών ΑΕΙ. Αναφέρεται επίσης ότι υπάρχουν διαφορές της πολιτικής για την Παιδεία που ακολουθεί το Υπουργείο. Από αυτές τις διαφορές προκύπτει ότι σε κάποιες περιπτώσεις οι υποδείξεις ήταν εντελώς ανεδαφικές, μη αξιοποιήσιμες από το Τμήμα ή το Ίδρυμα.

Στο **Διάγραμμα 34**, που ακολουθεί, έχουν κωδικοποιηθεί οι συχνότερες απαντήσεις στην ανοικτή ερώτηση «**Ποια σημεία της διαδικασίας αξιολόγησης χρήζουν βελτίωσης**» κατά την άποψη των αξιολογηθέντων Τμημάτων.

Διάγραμμα 34: Ποιά σημεία της διαδικασίας αξιολόγησης χρήζουν βελτίωσης

Σημείωση: *Τα πιο πάνω ποσοστά αναφέρονται στις 147 απαντήσεις που συγκεντρώθηκαν από τις απαντήσεις που λήφθηκαν από 119 Τμήματα στο σύνολο των 210 Τμημάτων που αξιολογήθηκαν κατά την περίοδο 2013/2014: 16 Τμήματα δεν απάντησαν σε αυτή την ερώτηση.

Μεταξύ των σημαντικότερων σημείων αναφέρονται τα παρακάτω:

- Πληρέστερη ενημέρωση και εκπαίδευση των αξιολογητών στο θεσμικό πλαίσιο της Ανώτατης Εκπαίδευσης στην Ελλάδα (**26%**)
- Επιμήκυνση του χρόνου της επιτόπιας επίσκεψης της Επιτροπής Εξωτερικής Αξιολόγησης (**17%**)

Τα στοιχεία αυτά, σε συνδυασμό με τις αντίστοιχες απόψεις των Εξωτερικών Αξιολογητών αναφορικά με την επάρκεια του χρόνου της επιτόπιας επίσκεψης (όπως αναλύθηκαν στην αμέσως προηγούμενη ενότητα της παρούσας μελέτης), θα ληφθούν σοβαρά υπόψη στους μελλοντικούς σχεδιασμούς της Α.ΔΙ.Π.

Καθώς η συγκεκριμένη ερώτηση, όπως αναφέρθηκε, ήταν ανοικτού τύπου, οι πλέον συχνότερα εμφανιζόμενες προτάσεις που κωδικοποιήθηκαν στο ανωτέρω Διάγραμμα παρατίθενται παρακάτω ενδεικτικά:

- χρειάζεται μεγαλύτερη έμφαση στην ποιότητα και όχι μόνο στην κάλυψη αναγκών
- στην ομάδα των εξωτερικών αξιολογητών να συμμετέχει και ένας φοιτητής από επίσημο διεθνή φορέα φοιτητών κατ' αντιστοιχία με τη συμμετοχή φοιτητή στην OMEA σε εθνικό επίπεδο. Αυτό θα ήταν σημαντικό, διότι έτσι συνυπολογίζεται και δίνεται λόγος σε μία από τις βασικές ομάδες που συμμετέχουν στη ζωή των Ιδρυμάτων

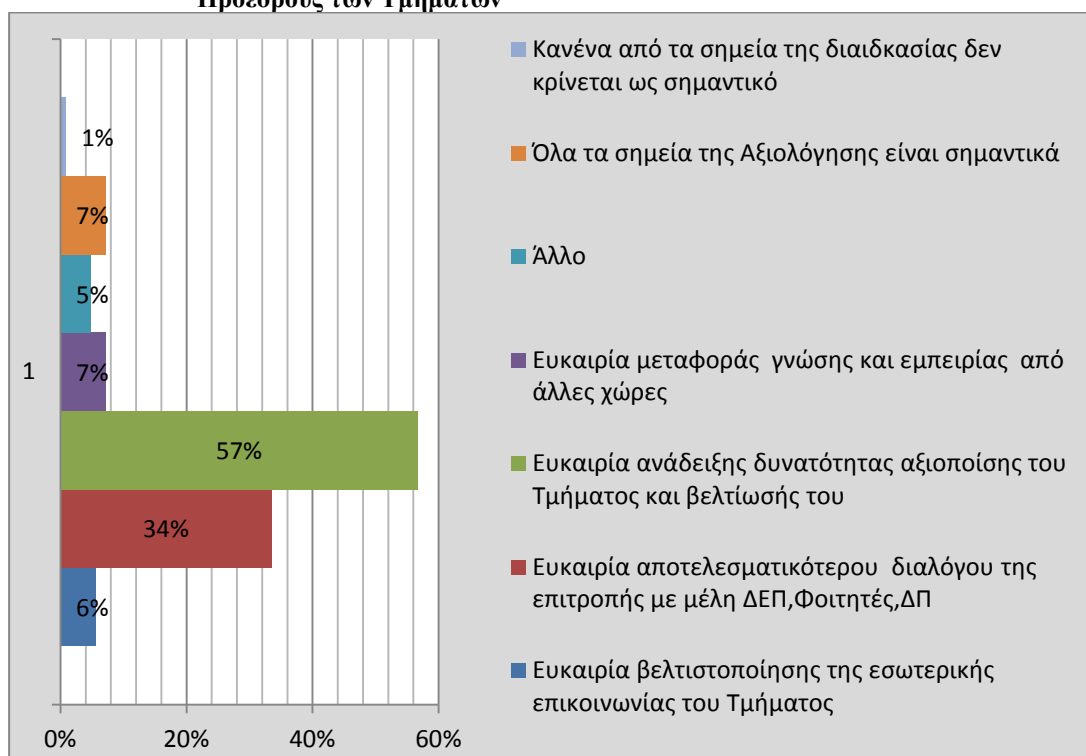
Ανώτατης Εκπαίδευσης. Σύμφωνα με αυτό που συμβαίνει τώρα στις αξιολογήσεις στην Ελλάδα, θεωρείται απλά αυτονόητο ότι οι καθηγητές-εξωτερικοί αξιολογητές «de facto» μεταφέρουν ότι θα ήταν χρήσιμο ή καλό να γίνει για τους φοιτητές, μετά από συνεντεύξεις που πραγματοποιήθηκαν στις περισσότερες των περιπτώσεων

- ενημέρωση των φοιτητών για τα πραγματικά οφέλη της αξιολόγησης, ώστε να συμμετάσχουν ενεργά και να στηρίζουν την διαδικασία
- να υπάρχει δυνατότητα στην Έκθεση Εξωτερικής Αξιολόγησης να αποτυπώνονται ξεχωριστά οι παρατηρήσεις που σχετίζονται με την δράση του Υπουργείου
- να εξασφαλισθεί η ομοιογένεια αντιμετώπισης των Τμημάτων από τις επιτροπές ανεξάρτητα από το αν ανήκουν σε Πανεπιστήμια ή ΤΕΙ.

Το σύνολο των υποβληθέντων προτάσεων σε όλες τις ερωτήσεις θα μελετηθεί αξιολογικά από την Α.ΔΙ.Π. για το μελλοντικό σχεδιασμό των δράσεών της.

Τέλος, τα αξιολογηθέντα Τμήματα κλήθηκαν να εκτιμήσουν τα οφέλη της διαδικασίας της Εξωτερικής Αξιολόγησης μέσα από την εμπειρία που απέκομισαν, απαντώντας στην ανοικτού τύπου ερώτηση **«Ποια σημεία της διαδικασίας εξωτερικής αξιολόγησης κρίνετε περισσότερο σημαντικά;»**. Οι συχνότερες απαντήσεις τους κωδικοποιήθηκαν και παρουσιάζονται στο **Διάγραμμα 35** που ακολουθεί κι αναλύονται ως εξής:

Διάγραμμα 35: Εκτίμηση σημαντικότητας σημείων διαδικασίας Εξωτερικής Αξιολόγησης από τους Προέδρους των Τμημάτων

Σημείωση: *Τα πιο πάνω ποσοστά αναφέρονται στις 147 απαντήσεις που συγκεντρώθηκαν από τις απαντήσεις που λήφθηκαν από 128 Τμήματα στο σύνολο των 210 Τμημάτων που αξιολογήθηκαν κατά την περίοδο 2013/2014: 6 Τμήματα δεν απάντησαν σε αυτή την ερώτηση.

- Το **57%** των Τμημάτων εκτίμησαν ότι η Εξωτερική τους Αξιολόγηση από εμπειρογνώμονες της αλλοδαπής είναι μια σημαντική Ευκαιρία για τα Τμήματα, ιδίως υπό το πρίσμα της δυνατότητας λήψης ανατροφοδότησης για την αρτιότητα των διαδικασιών εσωτερικής αξιολόγησης, τους εκπαιδευτικούς στόχους του προγράμματος σπουδών, και τα μέσα υλοποίησής τους.
- Το **34%** θεωρεί πολύ σημαντική στη διαδικασία Εξωτερικής αξιολόγησης, την οργάνωση γύρω από θεματικές παρουσιάσεις και τη συζήτηση με τους Εμπειρογνώμονες για τα επιμέρους θέματα οργάνωσης και λειτουργίας του Τμήματος, τις συνεντεύξεις με μέλη ΔΕΠ και φοιτητές και τις επιτόπιες επισκέψεις σε χώρους και δομές του Τμήματος, υπογραμμίζοντας ότι με τον τρόπο αυτό δίνεται η δυνατότητα:
 - διευκρίνισης θεμάτων που δεν μπορούσαν να κατανοήσουν πλήρως οι αξιολογητές
 - παρουσίασης τόσο του διδακτικού όσο και του ερευνητικού έργου που γίνεται στο Τμήμα
 - επεξήγησης στους αξιολογητές των ιδιομορφιών του ελληνικού συστήματος (υπό το πρίσμα των πιο πάνω διαπιστώσεων)

- παρουσίασης από τους αξιολογητές των εμπειριών τους από τα δικά τους και άλλα Πανεπιστήμια.
- Το 7% των ερωτηθέντων εκτίμησε ως σημαντική την μεταφορά τεχνογνωσίας από Ιδρύματα του Εξωτερικού, κυρίως σε θέματα που αφορούν διδακτικές διαδικασίες και πρακτικές (best practices), με σκοπό τη βελτίωση του Τμήματος.
- Το 6% των ερωτηθέντων εκτίμησε ότι η διαδικασία εξωτερικής αξιολόγησης είναι σημαντική, διότι η προετοιμασία του Τμήματος για την Εξωτερική Αξιολόγηση αποτέλεσε μία εξαιρετική ευκαιρία για ενδελεχή εσωτερική αξιολόγηση και αυτοκριτική της μέχρι τώρα πορείας του Τμήματος, καθώς και την επανεξέταση των στόχων του και των στρατηγικών επίτευξής τους. Επιπρόσθετα, δόθηκε η δυνατότητα να κρίνουν τη λειτουργία των Τμημάτων εξωτερικοί, πιο αντικειμενικοί παρατηρητές, ενώ παράλληλα δόθηκε η ευκαιρία στα μέλη του Τμήματος να εργαστούν ομαδικά μαζί με τους φοιτητές και να συζητήσουν από κοινού τα ζητήματα που τους απασχολούν αναζητώντας λύσεις.

Από το σύνολο των ανωτέρω Διαγραμμάτων καθίσταται εμφανές ότι τα αξιολογηθέντα Τμήματα εκτίμησαν συνολικά ότι η διαδικασία Εξωτερικής Αξιολόγησης είναι ένα χρήσιμο «εργαλείο» για την περαιτέρω αναβάθμιση του έργου τους, το οποίο θα χρησιμοποιήσουν κατάλληλα στο πλαίσιο του στρατηγικού σχεδιασμού των δράσεών τους στο μέλλον.

2.3 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Όπως αναπτύχθηκε πιο πάνω, η Ευρώπη καλείται να αντιμετωπίσει την πρόκληση του μέλλοντος από την γήρανση του πληθυσμού της, τη μικρότερη αύξησή του σε σχέση με διεθνείς ανταγωνιστές (πχ. Κίνα, Καναδάς, ΗΠΑ, κ.λπ.), σε συνδυασμό με αυξημένες και αυξανόμενες ανάγκες για αποφοίτους Ανώτατης Εκπαίδευσης όλων των βαθμίδων, στο πλαίσιο διατήρησης της ανταγωνιστικότητάς της μέσα στο σύγχρονο διαρκώς μεταβαλλόμενο και εξελισσόμενο περιβάλλον, κυρίως λόγω της προόδου της τεχνολογίας. Η Ελλάδα καλείται επιπροσθέτως να αντιμετωπίσει την ίδια πρόκληση εν μέσω της παρούσας δεινής οικονομικής συγκυρίας.

Όπως αναλύεται στο Eurydice (2013), ως αποτέλεσμα της χρηματοπιστωτικής και οικονομικής κρίσης, σε πολλές χώρες (και στην Ελλάδα) που αναζητούν τρόπους για να μειώσουν τα ελλείμματα του προϋπολογισμού και να βελτιώσουν τη διαχείριση του δημόσιου χρέους τους, χωρίς ταυτόχρονα να κινδυνεύσουν τα θεμέλια της βιώσιμης ανάπτυξης, ο τομέας της εκπαίδευσης έχει υποστεί μειώσεις λόγω των μέτρων της λιτότητας. Αυτό είναι ιδιαίτερα εμφανές σε χώρες όπως η Ελλάδα όπου οι απαιτήσεις για βραχυπρόθεσμη δημοσιονομική εξυγίανση είναι άμεσα εφαρμόσιμες.

Παρότι δεν έχει αποδειχθεί η άμεση σχέση μεταξύ του επιπέδου της χρηματοδότησης των εκπαιδευτικών συστημάτων και των μαθησιακών αποτελεσμάτων των φοιτούντων, υπάρχει ωστόσο γενική παραδοχή ότι η επένδυση **σε υψηλής ποιότητας εκπαίδευση και κατάρτιση** θα πρέπει να συνεχίσει να αποτελεί προτεραιότητα και για την Ευρώπη, προκειμένου η τελευταία να ευελπιστεί σε μια γρήγορη ανάκαμψη από την πιο σοβαρή οικονομική και χρηματοπιστωτική κρίση των τελευταίων 50 ετών, ώστε να δημιουργηθεί ικανό ανθρώπινο δυναμικό, το οποίο να έχει τις κατάλληλες δεξιότητες που απαιτούνται για την υποστήριξη και την προώθηση της οικονομίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης μέσα από την καινοτομία και τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας. Γι' αυτό άλλωστε και στο πλαίσιο των στόχων του 2020 ζητείται ποσοστό αποφοίτων Ανώτατης Εκπαίδευσης υψηλότερο του παρόντος.

Η Α.ΔΙ.Π., ως αρμόδιος εθνικός φορέας για τη διασφάλιση της ποιότητας στην Ανώτατη Εκπαίδευση, έθεσε το πλαίσιο, εφάρμοσε τις διαδικασίες και ήδη ολοκλήρωσε την πρώτη

φάση για την αναβάθμιση της ποιότητας της Ανώτατης Εκπαίδευσης, των Εσωτερικών και των Εξωτερικών Αξιολογήσεων των Τμημάτων, ενώ έχει ήδη δρομολογήσει τις επόμενες φάσεις των Ιδρυματικών Αξιολογήσεων και της Πιστοποίησης των Προγραμμάτων Σπουδών, συμβάλλοντας αποτελεσματικά στην επίτευξη αυτού του στόχου στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της, παρά την έλλειψη προσωπικού απολύτως απαραίτητου για την περαιτέρω πορεία της. Μάλιστα, στα πλαίσια αυτοβελτίωσης, αξιολογήθηκε για το σύνολο της εφαρμοζόμενης διαδικασίας της τόσο από τους Εξωτερικούς Αξιολογητές όσο και από τα αξιολογηθέντα Τμήματα, με καλές γενικά επιδόσεις (όπως αναλυτικά παρουσιάζεται παραπάνω). Η Α.ΔΙ.Π. έλαβε υπόψη της τα συμπεράσματα αυτά για την αναβάθμιση των δράσεων και πολιτικών της.

Στο παρόν τμήμα της Έκθεσης παρουσιάζονται τα κυριότερα ποσοτικά και ποιοτικά χαρακτηριστικά που σχολιάζονται στις 210 Εκθέσεις Εξωτερικής Αξιολόγησης της περιόδου 2013-14 από τα μέλη των 3μελών ή 5μελών Επιτροπών Εξωτερικών Εμπειρογνομόνων/Αξιολογητών, που στη συντριπτική τους πλειοψηφία είναι ομογενείς ακαδημαϊκοί καθηγητές της αλλοδαπής. Υπό το πρίσμα παρατηρήσεων αναφορικά με τη δράση/λήψη αποφάσεων, αυτές αναλύονται σε τρία επίπεδα:

- ο σε επίπεδο Τμήματος
- ο σε επίπεδο Ιδρύματος
- ο σε επίπεδο Πολιτείας.

Στη συνέχεια, παρατίθενται τα γενικά συμπεράσματα που προκύπτουν (με την επιφύλαξη των περιορισμών και σχολίων που αναλύονται στη μεθοδολογία) με σημείωση του/των ως άνω ορισμένου/ων επιπέδου/ων που αφορούν, ως εξής:

Α. Τμήμα/Ιδρυμα

Τα στοιχεία της παρούσας Έκθεσης είναι περισσότερο αξιοποιήσιμα για την εξαγωγή συμπερασμάτων σε επίπεδο Τμημάτων/Ιδρυμάτων, βάσει των στοιχείων τα οποία παρατίθενται στα **Παραρτήματα 1 και 2**, που λόγω όγκου δεν αναλύονται στην παρούσα Έκθεση. Τα στοιχεία αυτά θα γνωστοποιηθούν στα Τμήματα/Ιδρύματα στη συνέχεια, στο πλαίσιο της συνεχούς ανατροφοδότησης (feed-back) και παρακολούθησης (follow-up) των διαδικασιών ποιότητας της Α.ΔΙ.Π. (όπως περιγράφονται στο αντίστοιχο τμήμα του Πρώτου Μέρους).

B. Σύνολο Χώρας:

- **Πρόγραμμα Σπουδών:** Οι Εκθέσεις Εξωτερικής Αξιολόγησης είναι γενικά θετικές αναδεικνύοντας υψηλό επίπεδο των Προγραμμάτων Σπουδών που προσφέρονται στη χώρα όσον αφορά τα ακόλουθα χαρακτηριστικά του Προγράμματος Σπουδών:
 - Τη Δομή και την Οργάνωση των Προγραμμάτων Σπουδών, τόσο ως προς τη διάρθρωση (π.χ. αλληλουχία μαθημάτων, σύστημα μαθημάτων, ECTS) όσο και ως προς το περιεχόμενο.
 - Την ύπαρξη σύγχρονων Προγραμμάτων Σπουδών και διαδικασιών επικαιροποίησής τους.
 - Το επίπεδο των Πτυχιακών εργασιών που εκπονούνται στο πλαίσιο των Προγραμμάτων Σπουδών βάσει του χρόνου εκπόνησής τους, της ποιότητας επίβλεψης και της ύπαρξης ορθολογικών κριτηρίων αξιολόγησής τους.
 - Το επίπεδο της Πρακτικής Άσκησης που πραγματοποιείται στο πλαίσιο των Προγραμμάτων Σπουδών, βάσει αξιολόγησης των φορέων, όπου εκπονείται, της επίβλεψης και της ύπαρξης ορθολογικών κριτηρίων αξιολόγησης. Η Α.ΔΙ.Π. εκτιμά ότι η Πρακτική Άσκηση θα πρέπει να συνεχίσει να χρηματοδοτείται μέσω των πόρων του ΕΣΠΑ 2014-2020 του Υπουργείου Παιδείας κατ' αναλογία και της δράσης χρηματοδότησής της από το ΕΣΠΑ 2007-2013.

Η θετική αλλά χαμηλότερη των προηγούμενων χαρακτηριστικών επίδοση, που αφορά την μη ύπαρξη επικαλύψεων ύλης και τον υπερβολικό αριθμό μαθημάτων στα Προγράμματα Σπουδών, θα πρέπει να βελτιωθεί σε επίπεδο Τμημάτων:

- α) Μέσω των σχετικών δράσεων για τα αξιολογηθέντα Τμήματα κάθε ΑΕΙ, που εκτιμάται ότι θα περιλαμβάνονται στις Εκθέσεις Εσωτερικής Αξιολόγησης των Ιδρυμάτων (Ιδρυματικές Εκθέσεις). Η παραλαβή από την Α.ΔΙ.Π. των Εκθέσεων αυτών, όπως αναπτύχθηκε στο αντίστοιχο τμήμα του Πρώτου Μέρους της παρούσας Έκθεσης, έχει προγραμματισθεί και αναμένεται εντός του δ' εξαμήνου του 2014. Θα ακολουθήσει επεξεργασία τους, ανάλογη με αυτή των Εκθέσεων Εξωτερικής Αξιολόγησης.
- β) Μέσω της Πιστοποίησης των Προγραμμάτων Σπουδών που θα γίνει κατ' αρχάς (όπως αναλυτικά παρουσιάστηκε στο αντίστοιχο τμήμα του πρώτου Μέρους της παρούσας Έκθεσης) για τα μη εξωτερικά αξιολογηθέντα Τμήματα. Η διαδικασία αυτή εκτιμάται ότι θα πρέπει να έχει ολοκληρωθεί μέχρι το β' εξάμηνο του 2015.

- **Διδασκαλία:** Οι Εκθέσεις Εξωτερικής Αξιολόγησης είναι γενικά θετικές όσον αφορά τα ακόλουθα χαρακτηριστικά της Διδασκαλίας στα ΑΕΙ της χώρας (αυτά περιγράφονται παραπάνω), αναδεικνύοντας ένα αρκετά υψηλό επίπεδο όσον αφορά:
 - ο Τη συνεργασία καθηγητών-φοιτητών, τόσο στο πλαίσιο της διδασκαλίας, αλλά και πέραν αυτής, τη συνολική υποστήριξη καθηγητών προς φοιτητές και τα υψηλά επίπεδα προσβασιμότητας των φοιτητών στους καθηγητές τους.
 - ο Την εφαρμογή σύγχρονων μεθόδων διδασκαλίας συνολικά στην εκπαιδευτική διαδικασία.

Θετική αλλά χαμηλότερη των προηγούμενων χαρακτηριστικών εμφανίζεται γενικά η επίδοση όσον αφορά τη σύνδεση της διδασκαλίας με την έρευνα αναφορικά με τη συστηματική ενσωμάτωση ερευνητικών αποτελεσμάτων και την εισαγωγή στην ερευνητική μεθοδολογία σε μαθήματα του προπτυχιακού προγράμματος σπουδών.

Ακόμα χαμηλότερη θετική επίδοση καταγράφεται σχετικά με:

- ο Το σύστημα αξιολόγησης της διδασκαλίας από τους φοιτητές μέσω ερωτηματολογίων ως προς την ορθότητα εφαρμογής του, τη συμμετοχή των φοιτητών, τη συστηματική διάχυση και την αξιοποίηση των πορισμάτων του. Το θέμα αυτό αναμένεται να αντιμετωπισθεί στις Ιδρυματικές Εκθέσεις, όπως αναφέρθηκε πιο πάνω.
- ο Την ύπαρξη και αξιοποίηση σύγχρονου υλικοτεχνικού εξοπλισμού για την διεξαγωγή της εργαστηριακής διδασκαλίας. Η Α.ΔΙ.Π. εκτιμά ότι το παραπάνω θέμα πρέπει να αποτελέσει αντικείμενο συζήτησης, προβληματισμού και ενεργειών μεταξύ Τμημάτων-Ιδρυμάτων και Πολιτείας, για την αξιοποίηση των πόρων του ΕΣΠΑ 2014-2020 του Υπουργείου Παιδείας, ειδικά δε υπό το πρίσμα των υφιστάμενων χρηματοδοτικών περιορισμών από τη δημοσιονομική κατάσταση της χώρας.

Από την αποτύπωση των σχετικών **ποσοτικών στοιχείων** προκύπτουν τα εξής:

- Η **γενικά υψηλή αναλογία** φοιτητών κανονικής διάρκειας/τακτικού διδακτικού προσωπικού στο σύνολο της χώρας δεν παρουσιάζει σημαντική μεταβολή, ακόμα και αν υπολογιστεί για το **σύνολο** του διδακτικού προσωπικού (μόνιμου και έκτακτου διδακτικού-εκπαιδευτικού προσωπικού) της Ανώτατης Εκπαίδευσης. Στις Εκθέσεις Εξωτερικής Αξιολόγησης υπάρχει συχνή αναφορά στα θέματα μη επαρκούς στελέχωσης σε διδακτικό προσωπικό. Η Α.ΔΙ.Π. εκτιμά ότι το παραπάνω θέμα πρέπει να αποτελέσει αντικείμενο συζήτησης και προβληματισμού μεταξύ Τμημάτων-

Ιδρυμάτων και Πολιτείας, ειδικά δε υπό το πρίσμα των υφιστάμενων χρηματοδοτικών περιορισμών από τη δημοσιονομική κατάσταση της χώρας.

Η αναλογία φοιτητών/διδασκτικού προσωπικού αυξάνεται σημαντικά αν υπολογισθεί για το σύνολο των φοιτητών, εκτιμάται όμως ότι η εφαρμογή της ρύθμισης για το N+2 στα επόμενα έτη μπορεί να την βελτιώσει. Ωστόσο, ο αυξημένος αριθμός εισακτέων που ορίζει η Πολιτεία, σε σχέση με την αντίστοιχη πρόταση των Τμημάτων (όσον αφορά τον αριθμό των εισακτέων), επιδεινώνει την κατάσταση με αρνητικές επιπτώσεις στην ποιότητα της διδασκαλίας (**Παράρτημα 3**).

Ανάλογες είναι οι παρατηρήσεις και για τη μη επαρκή στελέχωση των ΑΕΙ με Τεχνικό και Διοικητικό προσωπικό, όπως προκύπτει από τις αντίστοιχες αναλογίες φοιτητών ως προς το Τεχνικό και Διοικητικό προσωπικό.

- Παρά την εφαρμογή του Σχεδίου ΑΘΗΝΑ, σημαντικός αριθμός τμημάτων ΑΕΙ εξακολουθεί να μην πληροί το κριτήριο της αυτοδυναμίας (ο αριθμός των μελών ΔΕΠ/ΕΠ να είναι μεγαλύτερος του 9) σύμφωνα με το Ν. 2454/97 (ΦΕΚ 7 Α'), όπως συμπληρώθηκε με το άρθρο 13 παρ. 51 του Ν. 3149/2003 (βλ. **Παράρτημα 4**).
- **Έρευνα:** Οι Εκθέσεις Εξωτερικής Αξιολόγησης είναι γενικά θετικές όσον αφορά τα ακόλουθα χαρακτηριστικά της Έρευνας που διεξάγεται στα ΑΕΙ της χώρας (όπως περιγράφονται παραπάνω) και συγκεκριμένα:
 - Την αναγνώριση του ερευνητικού έργου των μελών ΔΕΠ/ΕΠ των Τμημάτων από τη διεθνή επιστημονική κοινότητα, όπως αυτό αποτυπώνεται κατά κύριο λόγο στις δημοσιεύσεις τους σε έγκριτα διεθνή επιστημονικά περιοδικά με κριτές και σε πρακτικά επιστημονικών συνεδρίων με κριτές, σε κεφάλαια σε συλλογικούς τόμους, βιβλιοκρισίες, διακρίσεις κ.λπ.
 - Τα ερευνητικά προγράμματα και τις συνεργασίες με φορείς και ιδρύματα της Ελλάδας και του εξωτερικού.

Θετική αλλά χαμηλότερη των προηγούμενων χαρακτηριστικών εμφανίζεται γενικά η επίδοση όσον αφορά την ερευνητική υποδομή. Το θέμα αυτό αναμένεται να αντιμετωπισθεί στις Ιδρυματικές Εκθέσεις, όπως αναφέρθηκε παραπάνω.

Χαμηλότερη επίδοση καταγράφεται σχετικά και με την ύπαρξη ερευνητικής πολιτικής, δηλ συστήματος στόχων, κινήτρων για διεξαγωγή έρευνας, προβολή και αξιολόγηση του

ερευνητικού έργου. Το θέμα αυτό αναμένεται να αντιμετωπισθεί στις Ιδρυματικές Εκθέσεις. Επισημαίνεται ωστόσο ότι είναι άμεσα συνυφασμένο με την ανάγκη κατάρτισης και εφαρμογής Προγράμματος Εθνικής Στρατηγικής Έρευνας, λαμβάνοντας υπόψη και δράσεις που αναπτύσσονται στο πλαίσιο Ευρωπαϊκής Ερευνητικής Στρατηγικής.

- **Υποδομές:** Οι Εκθέσεις Εξωτερικής Αξιολόγησης όσον αφορά την αξιολόγηση των Υποδομών είναι γενικά λιγότερο θετικές απ' ό,τι για τις άλλες προαναφερθείσες κατηγορίες (Πρόγραμμα Σπουδών, Διδασκαλία, Έρευνα) (όπως περιγράφονται παραπάνω). Θετική επίδοση καταγράφεται:
 - ο στις συνεργασίες με Κοινωνικούς, Πολιτιστικούς και Παραγωγικούς (ΚΠΠ) φορείς που αφορούν την κοινωνική δράση του Τμήματος, την παροχή υπηρεσιών ΚΠΠ και τις συνεργασίες του Τμήματος με τους φορείς αυτούς σε τοπικό ή εθνικό επίπεδο
 - ο στη χρήση νέων τεχνολογιών, που αφορά την αξιοποίηση Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ) στο εκπαιδευτικό έργο αλλά και στις λοιπές υπηρεσίες του Τμήματος (ιστότοπος, e-class, Wi-Fi, κ.λπ.) σε συμφωνία με τις λοιπές υψηλές επιδόσεις των χαρακτηριστικών της Διδασκαλίας.

Χαμηλότερη επίδοση των προηγούμενων χαρακτηριστικών της κατηγορίας των Υποδομών εμφανίζεται

- ο στις Βιβλιοθήκες, οι οποίες τον τελευταίο χρόνο έχουν διακόψει συνδρομές πολύ σημαντικών σειρών επιστημονικών περιοδικών απαραίτητων για την υποστήριξη της εκπαιδευτικής και ερευνητικής διαδικασίας των ΑΕΙ της χώρας. Η Α.ΔΙ.Π. εκτιμά ότι το παραπάνω θέμα χρήζει άμεσης αντιμετώπισης από την Πολιτεία, μέσω τακτικής επιχορήγησης της σύμπραξης ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών.
- ο στις Κτηριακές υποδομές, δηλαδή στην επάρκεια, καταλληλότητα και λειτουργικότητα των χώρων εργαστηριακής και θεωρητικής διδασκαλίας, των γραφείων, αλλά και των υποστηρικτικών μονάδων όπως η φοιτητική εστία, το εστιατόριο κ.α.

Ακόμα χαμηλότερη επίδοση καταγράφεται σχετικά με τα θέματα καθαριότητας-φύλαξης-ασφάλειας.

Οι ως άνω διαπιστώσεις/σχόλια είναι σε γενικές γραμμές σε συμφωνία με τις παρατηρήσεις/σχόλια που είχαν διατυπωθεί στις **Εκθέσεις της Α.ΔΙ.Π. των προηγούμενων ετών** από την αποδελτίωση των αντίστοιχων Εκθέσεων Εξωτερικής Αξιολόγησης (όλες οι Εκθέσεις έχουν «δημοσιευθεί» και είναι προσβάσιμες στον ιστότοπο της Α.ΔΙ.Π.). Ωστόσο, έχουν σημειωθεί και βελτιώσεις, όπως ενδεικτικά:

- ο η επισήμανση της Ετήσιας Έκθεσης της Α.ΔΙ.Π. 2011-2012 σχετικά με την ανάγκη ενδυνάμωσης των αμοιβαίων δεσμών συνεργασίας με κοινωνικούς φορείς και άλλα εκπαιδευτικά Ιδρύματα: όπως αναφέρθηκε παραπάνω, τα Τμήματα που αξιολογήθηκαν το 2013-14 φαίνεται να έχουν δημιουργήσει σημαντικές σχέσεις/συνεργασίες.
- ο Οι επισημάνσεις της Ετήσιας Έκθεσης της Α.ΔΙ.Π. 2012-2013 σχετικά με τη Διδασκαλία και την Έρευνα φαίνεται ότι έχουν ληφθεί υπόψη σε γενικές γραμμές από τα Τμήματα που αξιολογήθηκαν το 2013-14.

Τα στοιχεία της παρούσας Έκθεσης **θα είναι περισσότερο αξιοποιήσιμα** για την εξαγωγή συμπερασμάτων σε επίπεδο χώρας για τη λήψη αποφάσεων σε επίπεδο Πολιτείας με:

- την ολοκλήρωση της διαδικασίας καταχώρησης με ανάλογο τρόπο των σχολίων που αποτυπώθηκαν στις Εκθέσεις Εξωτερικής Αξιολόγησης των προηγούμενων ετών 2008-2012
- τη λήψη και ανάλογη αποδελτίωση από την Α.ΔΙ.Π. των Εκθέσεων Εσωτερικής Αξιολόγησης των Ιδρυμάτων (Ιδρυματικές Αξιολογήσεις), που, όπως αναφέρθηκε παραπάνω, αναμένονται στο δ' τρίμηνο του 2014.

Συμπερασματικά, η Α.ΔΙ.Π. με βάση τη συσσωρευμένη εμπειρία των Εκθέσεων, θεωρεί αναγκαία τη λήψη δράσεων, ως ακολούθως:

- **σε Επίπεδο Πολιτείας**

- ο Διαμόρφωση Προγράμματος Εθνικής Στρατηγικής για την Ανώτατη Εκπαίδευση.
- ο Ανάπτυξη εθνικής ερευνητικής πολιτικής και ενίσχυση της χρηματοδότησης της έρευνας.
- ο Αντιμετώπιση της μη επαρκούς αλλά και ανισομερούς στελέχωσης των Τμημάτων των ΑΕΙ με μόνιμο διδακτικό προσωπικό.
- ο Περιορισμός της γεωγραφικής διασποράς των ΑΕΙ και των Τμημάτων τους, σύμφωνα και με την προγενέστερη τοποθέτηση της Α.ΔΙ.Π. (απάντηση Α.ΔΙ.Π. στο Σχέδιο ΑΘΗΝΑ).

- Αρτιότερη αξιοποίηση των κτηριακών υποδομών.
 - Αντιμετώπιση του θέματος της μη επαρκούς αλλά και ανισομερούς στελέχωσης των τμημάτων των ΑΕΙ με διοικητικό και τεχνικό προσωπικό.
 - Καθορισμός συγκεκριμένων κριτηρίων για την κατανομή της χρηματοδότησης της Ανώτατης Εκπαίδευσης.
 - Αναθεώρηση των κριτηρίων εισαγωγής των φοιτητών με ευθύνη των ΑΕΙ.
 - Τόνωση της επαγγελματικής εκπαίδευσης με αντίστοιχη αποφόρτιση των ΑΕΙ.
- **σε Επίπεδο Ιδρύματος**
 - Καλύτερο συντονισμό και **παρακολούθηση** του εκπαιδευτικού έργου των ακαδημαϊκών Μονάδων.
 - **Χάραξη ερευνητικής στρατηγικής και καινοτομίας**, που θα περιλαμβάνει την οργάνωση, το συντονισμό και την παρακολούθηση του ερευνητικού έργου.
 - Ενίσχυση της εξωστρέφειας και διεθνοποίησης των Ιδρυμάτων.
 - Συνένωση Διαθέσιμων Πόρων (pooling of resources) για ορθολογικότερη αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού και των υποδομών.
- **σε Επίπεδο Τμήματος**
 - Σύνδεση της διδασκαλίας με την έρευνα.
 - Ανάπτυξη στρατηγικής στην έρευνα και στη διδασκαλία, με έμφαση στην καινοτομία και στην εξωστρέφεια (ανάπτυξη σύγχρονων κατευθύνσεων).
 - Ενίσχυση και ανάπτυξη σχέσεων με κοινωνικούς φορείς.

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ

ΔΙΟΙΚΗΣΗ & ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΗΣ Α.ΔΙ.Π. 2013-2014

Στόχος του Τρίτου Μέρους της Έκθεσης είναι η αποτύπωση των Διοικητικών και Οργανωτικών θεμάτων της Α.ΔΙ.Π. Έτσι, στο Μέρος αυτό παρουσιάζονται τα εξής θέματα:

- Διοίκηση και Προσωπικό της Α.ΔΙ.Π.
- Χρηματοδότηση της Α.ΔΙ.Π.
- Επιμόρφωση/εξειδίκευση σχετική με θέματα ποιότητας στην Ανώτατη Εκπαίδευση που έλαβαν τα στελέχη της Α.ΔΙ.Π. μέσω της παρακολούθησης Σεμιναρίων στο εξωτερικό και της ανταλλαγής απόψεων με στελέχη άλλων αντίστοιχων Αρχών/Φορέων, καθώς και η ενημέρωση/εκπαίδευση που με τη σειρά τους προσέφεραν τα στελέχη της Α.ΔΙ.Π. στους συμμετέχοντες στη διαδικασία διασφάλισης της ποιότητας στην Ανώτατη Εκπαίδευση στην Ελλάδα μέσω παρουσιάσεων σε σχετικές Ημερίδες.

3.1 ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΤΗΣ Α.ΔΙ.Π. (06/2013 – 06/2014)

3.1.1 Ανώτατο Συλλογικό Όργανο Διοίκησης

Μέχρι τον Ιούνιο του 2014 (κατ' εφαρμογή του Ν.4203/2013, άρθρο 25, παρ.2) το συλλογικό όργανο διοίκησης της Α.ΔΙ.Π. ήταν η Ολομέλεια, η οποία σύμφωνα με τον ιδρυτικό Νόμο της Αρχής συγκροτούνταν από τον Πρόεδρο και τα 10 μέλη της, που διορίζονταν επί τηθεία με απόφαση του Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στο άρθρο 11 του Ν. 3374/2005, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 38 του Ν. 3848/2010, ως ακολούθως :

1. **Ευάγγελο Κουφονδάκη-Πετρούση**, Ομ. Καθηγητή Πανεπιστημίου Indiana-Purdue, ΗΠΑ, Πρόεδρο της Αρχής
2. **Ιωάννη Βλάχο**, Καθηγητή Τ.Ε.Ι. Κρήτης για τον κλάδο των Τεχνολογικών ή Γεωτεχνικών Επιστημών ή Τροφίμων
3. **Ιωάννη Γεροθανάση**, Καθηγητή Πανεπιστημίου Ιωαννίνων για τον κλάδο των Θετικών Επιστημών ή της Πληροφορικής
4. **Μαρία Λαζαρίδου**, Καθηγήτρια Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης για τον κλάδο των Επιστημών Υγείας ή Βιολογίας
5. **Κωνσταντίνο Μέμο**, Καθηγητή Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου για τον κλάδο των Μηχανικών ή Γεωτεχνικών Επιστημών
6. **Κλεομένη Οικονόμου**, Καθηγητή Τ.Ε.Ι. Αθήνας για τον κλάδο των Επαγγελματιών Υγείας ή Πρόνοιας
7. **Πέτρο Σολδάτο**, Καθηγητή Γεωπονικού Πανεπιστημίου Αθηνών για τον κλάδο των Οικονομικών Επιστημών ή Διοίκησης Επιχειρήσεων
8. **Γεώργιο Σταμέλο**, Καθηγητή Πανεπιστημίου Πάτρας για τον κλάδο των Ανθρωπιστικών Επιστημών ή Καλών Τεχνών
9. **Στυλιανό Σταματόπουλο**, Καθηγητή Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης για τον κλάδο των Νομικών, Πολιτικών ή Κοινωνικών Επιστημών
10. **Βασίλειο Τσιάντο**, Καθηγητή Τ.Ε.Ι. Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης για τον κλάδο των Τεχνολογικών Επιστημών Μηχανικών
11. **Παντελή Υψηλάντη**, Καθηγητή Τ.Ε.Ι. Θεσσαλίας για τον κλάδο της Διοίκησης ή Οικονομίας

Κατ' εφαρμογή του άρθρου 67 του Ν.4009/201, ανώτατο διοικητικό όργανο της Αρχής είναι από 6/6/2014 το Διοικητικό Συμβούλιο, που συγκροτείται από 15 Μέλη, τα οποία ορίζονται με απόφαση του Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων και απολαμβάνουν προσωπική και λειτουργική ανεξαρτησία κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, και αποτελείται από τα ακόλουθα μέλη:

- τον Πρόεδρο
- έξι (6) εν ενεργεία Καθηγητές πρώτης βαθμίδας των Πανεπιστημίων με αντίστοιχη εξειδίκευση στους επιστημονικούς κλάδους: των Ανθρωπιστικών Επιστημών ή Καλών Τεχνών, των Νομικών, Πολιτικών ή Κοινωνικών Επιστημών, των Επιστημών Υγείας ή Βιολογίας, των Οικονομικών Επιστημών ή Διοίκησης Επιχειρήσεων, των Μηχανικών ή Γεωτεχνικών Επιστημών, των Θετικών Επιστημών ή της Πληροφορικής
- τέσσερις (4) εν ενεργεία Καθηγητές πρώτης βαθμίδας των Τ.Ε.Ι. με αντίστοιχη εξειδίκευση στους κλάδους: της Διοίκησης ή Οικονομίας, των Επαγγελματιών Υγείας ή Πρόνοιας, των Τεχνολογικών Επιστημών Μηχανικών, των Τεχνολογικών ή Γεωτεχνικών Επιστημών ή Τροφίμων
- έναν (1) εκπρόσωπο των προπτυχιακών φοιτητών που έχει συμμετάσχει σε συλλογικό όργανο διασφάλισης της ποιότητας του ιδρύματός του, ο οποίος προτείνεται από την Εθνική Φοιτητική Ένωση Ελλάδας (Ε.Φ.Ε.Ε.)
- έναν (1) εκπρόσωπο των προπτυχιακών σπουδαστών που έχει συμμετάσχει σε συλλογικό όργανο διασφάλισης της ποιότητας του ιδρύματός του, ο οποίος προτείνεται από την Εθνική Σπουδαστική Ένωση Ελλάδας (Ε.Σ.Ε.Ε.)
- έναν (1) εν ενεργεία Ερευνητή πρώτης βαθμίδας μη ακαδημαϊκών Ερευνητικών Ιδρυμάτων που εποπτεύονται από τη Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας
- έναν (1) κοινό εκπρόσωπο του Τεχνικού, του Γεωτεχνικού και του Οικονομικού Επιμελητηρίου Ελλάδας, που προτείνεται από κοινού από τα επιμελητήρια αυτά

Με την Υ.Α. 1553/2-6-2014 (ΦΕΚ. 324, τ. Υ.Ο.Δ.Δ., 6-6-2014) συγκροτήθηκε το πρώτο Συμβούλιο της Α.ΔΙ.Π. ως ακολούθως:

1. **Ευάγγελος Κουφουδάκης**, Ομότιμος Καθηγητής, ως Πρόεδρος
2. **Ιωάννης Γεροθανάσης**, Καθηγητής Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, ως μέλος για το επιστημονικό πεδίο των Θετικών Επιστημών ή της Πληροφορικής
3. **Πρόδρομος Γιαννάς**, Καθηγητής Τ.Ε.Ι. Πειραιά, ως μέλος για το επιστημονικό πεδίο της Διοίκησης ή Οικονομίας

4. **Ιωάννης Καπόλος**, Καθηγητής Τ.Ε.Ι. Πελοποννήσου, ως μέλος για το επιστημονικό πεδίο των Τεχνολογικών ή Γεωτεχνικών Επιστημών ή Τροφίμων
5. **Εμμανουήλ Κούκιος**, Καθηγητής Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου, ως μέλος για το επιστημονικό πεδίο των Μηχανικών ή Γεωτεχνικών Επιστημών
6. **Μαρία Λαζαρίδου**, Καθηγήτρια Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, ως μέλος για το επιστημονικό πεδίο των Επιστημών Υγείας ή Βιολογίας
7. **Κλεομένης Οικονόμου**, Καθηγητή Τ.Ε.Ι. Αθήνας, ως μέλος για το επιστημονικό πεδίο των Επαγγελματιών Υγείας ή Πρόνοιας
8. **Γεώργιος Σταμέλος**, Καθηγητής Πανεπιστημίου Πάτρας, ως μέλος για το επιστημονικό πεδίο των Ανθρωπιστικών Επιστημών ή Καλών Τεχνών
9. **Στυλιανός Σταματόπουλος**, Καθηγητής Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης, ως μέλος για το επιστημονικό πεδίο των Νομικών, Πολιτικών ή Κοινωνικών Επιστημών
10. **Βασίλειος Τσιάντος**, Καθηγητής Τ.Ε.Ι. Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης, ως μέλος για το επιστημονικό πεδίο των Τεχνολογικών Επιστημών Μηχανικών
11. **Ευθύμιος Τσιώνας**, Καθηγητής Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών, ως μέλος για το επιστημονικό πεδίο των Οικονομικών Επιστημών ή Διοίκησης Επιχειρήσεων
12. **Δημήτριος Νιάρχος**, Ερευνητής Α' Εθνικού Κέντρου Έρευνας Φυσικών Επιστημών «Δημόκριτος», ως μέλος, εκπρόσωπος των μη ακαδημαϊκών Ερευνητικών Ιδρυμάτων που εποπτεύονται από τη Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας

Σημειώνεται ότι παρά τις αλλεπάλληλες προσπάθειες τόσο της Αρχής όσο και του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων, οι δύο θέσεις εκπροσώπων των προπτυχιακών φοιτητών και σπουδαστών δεν πληρώθηκαν, καθώς δεν υπήρξε ανταπόκριση από τους αντίστοιχους φορείς, Ε.Φ.Ε.Ε. και Ε.Σ.Ε.Ε. Επίσης, δεν κατέστη δυνατό να καλυφθεί η θέση του κοινού εκπροσώπου του Τεχνικού, του Γεωτεχνικού και του Οικονομικού Επιμελητηρίου Ελλάδας, καθώς τα Επιμελητήρια δεν αποδέχθηκαν την από κοινού εκπροσώπηση τους, όπως προβλέπεται από τη σχετική Νομοθεσία, αλλά πρότειναν στην Αρχή τον ορισμό ενός εκπροσώπου από κάθε Επιμελητήριο, πρόταση ανέφικτη καθώς δεν προβλέπεται από τις ισχύουσες διατάξεις.

Σε συνέχεια αυτής της αλλαγής του τρόπου οργάνωσης, λειτουργίας και διοίκησης της Α.ΔΙ.Π., για να είναι δυνατή η συνέχιση κι αποτελεσματική επιτέλεση του έργου της, όπως περιγράφηκε αναλυτικά ανωτέρω, είναι αναγκαία τα εξής:

1. Άμεση στελέχωσή της με κατά το δυνατό έμπειρο Επιστημονικό, Διοικητικό και Τεχνικό προσωπικό (αμέσως πιο κάτω παρουσιάζεται το προσωπικό της).
2. Έγκριση του Οργανισμού Λειτουργίας της Α.ΔΙ.Π.
3. Άμεση ενεργοποίηση όλων των δράσεων του εγκεκριμένου προγράμματος ΕΣΠΑ/Α.ΔΙ.Π.
4. Οργάνωση και προώθηση ευρέως προγράμματος ενημέρωσης των ΜΟ.ΔΙ.Π. σχετικά με τις ευθύνες και υποχρεώσεις τους για την Διασφάλιση Ποιότητας στα Ιδρύματά τους και των Ιδρυμάτων συνολικά για τη διαδικασία πιστοποίησης των προγραμμάτων σπουδών.
5. Συντονισμένη προβολή της Α.ΔΙ.Π. και του έργου της προκειμένου να ενισχυθεί η στήριξη της Διασφάλισης Ποιότητας από την πανεπιστημιακή κοινότητα, την ευρύτερη κοινωνία, τα ΜΜΕ και τα υπεύθυνα όργανα της Πολιτείας.
6. Μέριμνα για τη διατήρηση και περαιτέρω βελτίωση των πιστοποιητικών ποιότητας της Α.ΔΙ.Π. και της αναβάθμισής της σε πλήρες μέλος της Ε.Ν.Ο.Α.

3.1.2 Διοικητικό-Τεχνικό-Επιστημονικό Προσωπικό

Όπως και κατά το παρελθόν, η Α.ΔΙ.Π. το 2013 -2014 εξακολούθησε να λειτουργεί με αποσπασμένους υπαλλήλους, προερχόμενους κυρίως από το Υπουργείο Παιδείας και από εποπτευόμενους από αυτό φορείς (Πανεπιστήμια – ΤΕΙ – Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση), όπως προκύπτει από τον **Πίνακα 14** που ακολουθεί.

Πίνακας 14: Σύνθεση Προσωπικού της Α.ΔΙ.Π. βάσει υπηρεσίας προέλευσης

ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ
Υπουργείο Παιδείας	2
Πανεπιστήμια	5
Τ.Ε.Ι.	1
Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση	1
Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού	1
Περιφέρεια Πελοποννήσου	1
ΜΟΔ Α.Ε.	1
ΣΥΝΟΛΟ	12

Το προσωπικό εργάστηκε με εντατικούς ρυθμούς και ανταποκρίθηκε επιτυχώς στις ιδιαίτερα υψηλές απαιτήσεις ολοκλήρωσης του έργου της εξωτερικής αξιολόγησης των ακαδημαϊκών μονάδων που πραγματοποιήθηκε το έτος 2013-14, όπως αναλυτικά περιγράφεται παραπάνω. Δεδομένων των αυξημένων αναγκών για την ολοκλήρωση του εν λόγω έργου, η Α.ΔΙ.Π. υποστηρίχθηκε από 27 εξωτερικούς συνεργάτες με σύμβαση έργου μέσω ΕΣΠΑ (βλ. παρακάτω), οι οποίοι συνέβαλαν αποτελεσματικά στο έργο, πάντα σε συνεργασία και υπό την καθοδήγηση του προσωπικού της Α.ΔΙ.Π.

3.2 ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ

3.2.1 Πρόγραμμα ΕΣΠΑ της Α.ΔΙ.Π.

Η λειτουργία της Αρχής και οι δράσεις αξιολόγησης των Ιδρυμάτων Ανώτατης Εκπαίδευσης και των Ακαδημαϊκών Μονάδων εντάσσονται στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ» του ΕΣΠΑ 2007-2013 με τίτλο έργου «Ανάπτυξη εθνικού συστήματος αξιολόγησης, διασφάλισης ποιότητας της εκπαίδευσης και προώθηση της κοινωνικής ενσωμάτωσης στους Άξονες Προτεραιότητας 1, 2, 3, - Οριζόντια Πράξη». Τα σχετικά οικονομικά στοιχεία (προϋπολογισμός, απορρόφηση ανά έτος και συνολικά και υπόλοιπο προϋπολογισμού ανά υπόεργο και συνολικά) απεικονίζονται στο **Παράρτημα 5** (κατά σειρά εμφάνισης στο εθνικό ολοκληρωμένο πληροφοριακό σύστημα ΟΠΣ).

3.2.2 Τακτικός Προϋπολογισμός

Η ανάλυση της χρήσης του τακτικού προϋπολογισμού της Α.ΔΙ.Π. για το έτος 2013 και το α' εξάμηνο του έτους 2014 παρατίθεται στον **Πίνακα 15** που ακολουθεί.

Πίνακας 15: Τακτικός Προϋπολογισμός της Α.ΔΙ.Π. για τα έτη 2013 & 2014 (Ιανουάριος-Μάιος)

Κωδικός Λογαριασμού	Περιγραφή	2013			2014		
		Εγκεκριμένο ποσό	Δαπάνες	Υπόλοιπο	Εγκεκριμένο ποσό	Δαπάνες Ιαν- Μάιος	Υπόλοιπο
02.650.0000	ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΓΙΑ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	567.201	487.812	79.389	518.160,18	325.909,98	192.250,20
02.650.0200	Αμοιβές πολιτικών υπαλλήλων (τακτικοί & Ι.Δ.Α.Χ.)	98.101	68.686	29.415	206.310,18	111.256,65	95.053,53
02.650.0300	Αμοιβές υπαλλήλων με σχέση εργασίας Ι.Δ. ορισμένου χρόνου και ειδικών κατηγοριών/ Ανεξαρτήτων Αρχών	440.000	417.705	22.295	242.000,00	214.327,44	27.672,56
02.650.0500	Πρόσθετες και Παρεπόμενες Παροχές	0	0	0	45.000,00	0,00	45.000,00
02.650.0700	Πληρωμές για Μετακινήσεις	16.000	0	16.000	19.350,00	0,00	19.350,00
02.650.0800	Πληρωμές για Λοιπές Υπηρεσίες	13.100	1.421	11.679	5.500,00	325,89	5.174,11
02.650.1000	ΠΡΟΜΗΘΕΙΕΣ ΑΓΑΘΩΝ ΚΑΙ ΚΕΦΑΛΑΙΑΚΟΥ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ	38.900	6.841	32.059	14.670,00	7.066,30	7.603,70
02.650.1100	Προμήθεια Ειδών Εξοπλισμού Υπηρεσιών κλπ	2.900	0	2.900	900,00	0,00	900,00
02.650.1200	Προμήθεια Ειδών Καθαριότητας	0	0	0	0,00	0,00	0,00
02.650.1300	Προμήθεια Συντήρησης & Επισκευής Εγκαταστάσεων & Εξοπλισμού	6.000	0	6.000	2.700,00	0,00	2.700,00
02.650.1600	Διάφορες Προμήθειες	4.000	0	4.000	1.395,00	0,00	1.395,00
02.650.1700	Προμήθεια Κεφαλαιακού Εξοπλισμού	26.000	6.841	19.159	9.675,00	7.066,30	2.608,70
02.650.2000	ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΤΙΚΕΣ	3.000	0	3.000	0,00	0,00	0,00
02.650.5000	ΔΑΠΑΝΕΣ ΠΟΥ ΔΕΝ ΕΝΤΑΣΣΟΝΤΑΙ ΣΕ ΑΛΛΕΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ	0	0	0	0,00	0,00	0,00
02.650.5300	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΜΕΝΑ ΑΠΟ Ε.Ε.	0	0	0	0,00	0,00	0,00
	ΣΥΝΟΛΑ	609.101	494.653	114.448	532.830,18	332.976,28	199.853,90

3.3 ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ – ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ - ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ

3.3.1 Συμμετοχή της Α.ΔΙ.Π. σε Συνέδρια και Συναντήσεις στο Εξωτερικό

Η Α.ΔΙ.Π., στο πλαίσιο ενημέρωσής της και ανταλλαγής απόψεων και εμπειριών, συμμετείχε σε συνέδρια και συναντήσεις στο εξωτερικό, που διοργανώθηκαν από την Ε.Ν.Ο.Α. και άλλους οργανισμούς διασφάλισης ποιότητας στην Ανώτατη Εκπαίδευση. Από τις συναντήσεις αυτές αντλήθηκαν σημαντικά στοιχεία που μπορούν να χρησιμοποιηθούν στις μελλοντικές δράσεις της Αρχής και έγιναν χρήσιμες επαφές και γνωριμίες με μέλη Αρχών από άλλες χώρες και εκπροσώπους της Ε.Ν.Ο.Α., με σκοπό τη μελλοντική συνεργασία και ανταλλαγή απόψεων σε λειτουργικά και άλλα θέματα, όπως εμφανίζονται στον **Πίνακα 16** που ακολουθεί.

Πίνακας 16: Συμμετοχή σε Συνέδρια και Συναντήσεις στο Εξωτερικό

Α/Α	ΘΕΜΑ	ΤΟΠΟΣ	ΗΜ/ΝΙΑ	ΜΕΛΟΣ ΑΔΙΠ	ΚΥΡΙΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ
1	8ο Ευρωπαϊκό Φόρουμ Διασφάλισης Ποιότητας (8th European Quality Assurance Forum) των EUA, ENQA, EURASHE, esu	Σουηδία, Gothenburg	21-23/11/2013	Καθ. Κ. Μέλιος	Υπάρχει πολυεπίπεδος προβληματισμός στον Ευρωπαϊκό χώρο για τις διαδικασίες και τα αποτελέσματα της Διασφάλισης Ποιότητας στα ΑΕΙ/Δεν υπάρχει ομοιογένεια ως προς το πλαίσιο της πιστοποίησης στις ευρωπαϊκές χώρες. Το σύστημα που εκφράζει περισσότερο τις σκέψεις του υπογράφοντος είναι αυτό της Ιρλανδίας, UK, κλπ κατά το οποίο, ο μελλοντικός στόχος θα είναι η ΑΔΙΠ να πιστοποιεί ΑΕΙ, τα οποία θα είναι σε θέση –μέσω του εσωτερικού τους συστήματος διασφάλισης της ποιότητας- να πιστοποιούν τα προγράμματα των Τμημάτων τους. Η τελευταία αυτή διαδικασία θα μπορεί εν τέλει να διενεργείται από εθνικούς κριτές εντός και εκτός του προς πιστοποίηση τμήματος/προγράμματος
2	26 ^ο Συνέδριο της ADMEE Europe με θέμα: «L'évaluation dans un processus de régulation»	Μαρόκο, Μαراكές,	15 - 17/1/ 2014	Καθ. Γ. Σταμέλιος	Κύρια οφέλη του συνεδρίου αποτελούν η σύνδεση της ΑΔΙΠ με διεθνή οργάνωση που ασχολείται με την αξιολόγηση, η συμμετοχή σε ομάδες εργασίας, καθώς και η διαπραγμάτευση εξειδικευμένων μορφών αξιολόγησης, όπως εκείνη που αφορά τη διδασκαλία από φοιτητές.
3	Συνέδριο του Swiss Center of Accreditation σε συνεργασία με το Quality Assurance in Higher Education (QAH) με θέμα: «Transparency in European higher education through public quality assurance reports (EQAREP)»	Ελβετία, Ζυρίχη	16 - 17/1/ 2014	Δρ. Ν. Γεωργιάδης	Από όλους τους συμμετέχοντες των ανεξάρτητων αρχών διασφάλισης ποιότητας, των χωρών που συμμετείχαν, υπήρξε υψηλός βαθμός ενσυναίσθησης και μεγάλη προσοχή όσον αφορά τις τοποθετήσεις τους αναφορικά για ένα κοινό πρότυπο ή οδηγό περιορισμένου αναφορικά με τις εκθέσεις ανασκόπησης ή περιλήψεις της Ποιότητας των Ανώτατων Ευρωπαϊκών Ιδρυμάτων. Υπάρχουν χώρες με διαφορετικά εκπαιδευτικά περιβάλλοντα, συνθήκες εφαρμογής της ποιότητας και ανάγκες ως προς το εθνικό τους πλαίσιο, με αποτέλεσμα να είναι δύσκολο το πόνημα της ENQA στη δημιουργία ενός πρότυπου μοντέλου παρουσίασης δεδομένων ποιότητας των Ευρωπαϊκών Ιδρυμάτων Ανώτατης Εκπαίδευσης. Παρουσιάστηκαν εκθέσεις από ιδρύματα ευρωπαϊκών χωρών ως μελέτες περίπτωσης και εξετάστηκαν καλές και κακές πρακτικές, ώστε να προκύψει πολιτική καλής και αποδεκτής αποτίμησης δεδομένων των Ιδρυμάτων, σε μια δημοσιευμένη μορφή, που θα παρουσιάζει την επιτομή των στοιχείων ποιότητας του ιδρύματος. Η μελέτη και το έργο συνεχίζεται με πρωταγωνιστές την ENQA και τους τέσσερις Ευρωπαϊκούς Οργανισμούς που συμμετέχουν στο χρηματοδοτούμενο πρόγραμμα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η παρουσίαση και διάδοση των τελικών αποτελεσμάτων από τη μελέτη αυτή θα πραγματοποιηθεί σε ειδικό θεματικό Συνέδριο που θα διοργανώσει η ENQA στις 22-23 Σεπτεμβρίου 2014, στις Βρυξέλλες.
4	Σεμινάριο της European Academy for Taxes, Economics and Law BraunerKingerberg GmbH με θέμα: "Quality Management and Quality Assurance in Higher Education Institutions"	Γερμανία, Βερολίνο	6-7/2/2014	Καθ. Μ. Λαζαρίδου	Τα κυριότερα σημεία/συμπεράσματα του σεμιναρίου συνοψίζονται στα εξής: - Πνεύμα ποιότητας (όλοι πρέπει να εργαστούμε με πνεύμα ποιότητας). Η καθοδήγηση είναι πρωταρχικής σημασίας. Πρέπει να είμαστε προνοητικοί και κατόπιν αντανεργοί (π.χ. καθορισμός των στόχων πριν την αξιολόγηση τους, κατάρτιση και καθοδήγηση των διδασκόντων πριν από την αξιολόγηση, διαμόρφωση εκπαιδευτικών αρχών πριν από την αξιολόγηση των μαθημάτων) - Που είναι το όραμα (προσδοκίες σε έρευνα, εκπαίδευση, καινοτομία). Πώς θα παρακολουθείται; Ποια είναι η επιχειρησιακή αρχιτεκτονική του Ιδρύματος/Πανεπιστημίου; Η γνώμη των ενδιαφερομένων λαμβάνεται υπόψη κατά την αξιολόγηση διαφορετικών πρακτικών. Ο δόκιμος καινοτομίας (Self-positioning of programmes committees) ακολουθείται προκειμένου να ελεγχθεί η βελτίωση και η προστιθέμενη αξία σε όλες τις πρακτικές. - Ανάπτυξη ποιότητας # Διασφάλιση ποιότητας Η ανάπτυξη της ποιότητας οδηγεί σε ανάπτυξη του Οργανισμού (στρατηγική). Όταν δεν εφαρμόζεται σωστά οδηγεί σε στρατηγικό κίνδυνο. Ενώ το επίπεδο διασφάλισης ποιότητας οδηγεί σε πιστοποίηση και όταν δεν εφαρμόζεται σωστά οδηγεί σε λειτουργικό κίνδυνο. Τόσο η διαχείριση της ποιότητας όσο και η διαχείριση κινδύνων σχετίζονται με την ευελιξία του Οργανισμού. - Μια επιτροπή προαγωγής της ποιότητας συμβάλλει στο πνεύμα ποιότητας - Η έμπνευση είναι το βασικό σημείο στην ποιότητα, καθώς και η ανταμοιβή/χρηματοδότηση - Η κατάρτιση της επανεξέτασης της ποιότητας συμβάλλει στο πνεύμα ποιότητας - Ποιότητα και συμμετοχή/εμπλοκή των ενδιαφερομένων - SWOT ανάλυση συμβάλλει στη βελτίωση της ποιότητας αλλά η swoc ανάλυση είναι καλύτερη (= challenges and concept/προκλήσεις και ανησυχίες στη θέση του threats/απειλές) - Μέτρηση της ποιότητας βάσει δεικτών (εθνικών και διεθνών). Υπάρχει ανάγκη για δείκτες συγκριτικής αξιολόγησης των προγραμμάτων σπουδών συναφών επιστημονικών πεδίων. - Εξωτερικός έλεγχος ποιότητας - Αξιολόγηση των αποτελεσμάτων της έρευνας - Συγκριτική αξιολόγηση
5	Συνέδριο της ENQA Member Forum με θέμα: «The ENQA Strategic Planning 2015-2012 Revision for ESG » (Στρατηγικός Σχεδιασμός της ENQA 2015-2020 Αναθεώρηση των ESG Standards Guidelines)	Ρωσία, Αγ. Πετρούπολη	24 - 25/4/ 2014	Καθ. Ι. Βλάχος	Η συμμετοχή της Α.ΔΙ.Π. στην συνάντηση αυτή θεωρείται ωφέλιμη, επειδή στις διάφορες συναντήσεις που έλαβαν χώρα κατά το διήμερο αυτό έγινε λεπτομερής παρουσίαση των νέων κριτηρίων και σταθεροτύπων που πρόκειται να υιοθετηθούν από την ENQA και ακούστηκαν διάφορες χρήσιμες απόψεις και σχόλια από τους συμμετέχοντες και τους διοργανωτές της συνάντησης. Οι απόψεις αυτές ήταν ιδιαίτερα χρήσιμες για την Α.ΔΙ.Π. όσον αφορά τις επικείμενες υποβολές αίτησης της ΑΔΙΠ προς την ENQA για την ένταξή μας ως πλήρες μέλος. Υπήρξαν ιδιαίτερες συναντήσεις και χρήσιμες συνομιλίες με μέλη άλλων Αρχών που είναι ήδη πλήρη μέλη ή πρόκειται και αυτοί να επιδιώξουν την ένταξή τους και έγινε ανταλλαγή απόψεων και συμβουλών. Επίσης, ο Καθ. Κ. Βλάχος συνάντησε τόσο τον νυν πρόεδρο της ENQA, Dr Padraig Walsh, όσο και τον προηγούμενο πρόεδρό της, Dr. Achim Horbach της Αυστρίας τον οποίο κάλεσε να επισκεφθεί την Α.ΔΙ.Π. για μια συμβουλευτική επίσκεψη πριν την υποβολή της αίτησής της Α.ΔΙ.Π. για την ένταξή της ως πλήρες μέλος της ENQA, το φθινόπωρο 2014. Η πρόσκληση αυτή έγινε δεκτή. Υπήρξαν ιδιαίτερες συναντήσεις και χρήσιμες συνομιλίες με μέλη άλλων Αρχών που είναι ήδη πλήρη μέλη ή πρόκειται και αυτοί να επιδιώξουν την ένταξή τους και έγινε ανταλλαγή απόψεων και συμβουλών. Επίσης, ο Καθ. Κ. Βλάχος συνάντησε τόσο τον νυν πρόεδρο της ENQA, Dr Padraig Walsh, όσο και τον προηγούμενο πρόεδρό της, Dr. Achim Horbach της Αυστρίας τον οποίο κάλεσε να επισκεφθεί την Α.ΔΙ.Π. για μια συμβουλευτική επίσκεψη πριν την υποβολή της αίτησής της Α.ΔΙ.Π. για την ένταξή της ως πλήρες μέλος της ENQA, το φθινόπωρο 2014. Η πρόσκληση αυτή έγινε δεκτή.
6	Σεμινάριο με θέμα: «Impact Analysis of External Quality Assurance in Higher Education Institutions: Methodology and its Relevance for Higher Education Policy»	Γερμανία, Mannheim	19 - 20/5/2014	Καθ. Β. Τσιάντος	Στο σεμινάριο IMPALA λέχθηκαν/παρουσιάστηκαν πολλά ενδιαφέροντα για την ΑΔΙΠ θέματα. Η γενική ιδέα/εικόνα ήταν η επίδραση/ατήρηση της εξωτερικής διαδικασίας αξιολόγησης. 1. Το ερώτημα βέβαια που ήταν διάχυτο αφορούσε τις διαφορετικές απόψεις/θέσεις/προσδοκίες των εμπλεκόμενων φορέων, ως προς το τι είναι η Διασφάλιση Ποιότητας (Quality Assurance) και τι προσδοκίες από αυτή η κάθε πλευρά. 2. Κατά την διάρκεια της ομαδικής συζήτησής ρωτήθηκε για παράδειγμα "ποιός θέτει τα στάνταρτς". Μια απάντηση ήταν ότι "το πάγιο έλεμα θέτει τα στάνταρτς". 3. Τονίσθηκε επίσης ότι διαφορετικά βλέπουν τα πράγματα οι πανεπιστημιακοί και διαφορετικά οι επιχειρήσεις. 4. Άλλο θέμα που απασχόλησε το σεμινάριο ήταν η βελτίωση (improvement) των Τμημάτων μετά την αξιολόγηση και η μετρησιμότητά της (accountability).
7	Σεμινάριο της ENQA με θέμα: «QA Agencies»	Βέλγιο, Βρυξέλλες	2-3/6/2014	Καθ. Ι. Βλάχος & Δ. Δαργενιδίου	Η συμμετοχή της Α.ΔΙ.Π. στο σεμινάριο είχε ως κύριο σκοπό την ενημέρωση και άντληση πληροφοριών για την προετοιμασία της και την επιτυχή έκβαση της αίτησής της στην ENQA με σκοπό την ένταξή μας ως πλήρες μέλος. Ο στόχος αυτός επιτεύχθηκε απόλυτα, επειδή αφενός οι παρουσιάσεις και οι συζητήσεις που έγιναν στις επίμαχες ομάδες ήταν άκρως καταπονητικές και μας δόθηκε η ευκαιρία να ανταλλάξουμε πολύ χρήσιμες πληροφορίες και οδηγίες για την σύνταξη της έκθεσης. Παράλληλα εντοπίστηκαν τις όποιες αδυναμίες της Α.ΔΙ.Π. που θα πρέπει να αντιμετωπιστούν ώστε να μην υπάρξουν αρνητικά αποτελέσματα, και αφετέρου έγινε αντιληπτό ότι σε πολλά σημεία η Α.ΔΙ.Π. είναι σε πολύ καλύτερη κατάσταση από άλλες αρχές και παρουσιάζει οργανωμένη λειτουργία και αποτελεσματικότητα στο έργο της. Έγιναν επίσης χρήσιμες επαφές και γνωριμίες με μέλη άλλων αρχών με σκοπό την μελλοντική συνεργασία και ανταλλαγή απόψεων σε λειτουργικά και άλλα θέματα.

3.3.2 Παρουσιάσεις της Α.ΔΙ.Π. σε Ημερίδες και Συναντήσεις στο Εσωτερικό

Στο πλαίσιο της συνεχούς ενημέρωσης της ακαδημαϊκής κοινότητας και όλων των εμπλεκόμενων φορέων σε θέματα ακαδημαϊκής πιστοποίησης και αξιολόγησης των ΑΕΙ (διαδικασία εξωτερικής αξιολόγησης/πιστοποίησης), η Α.ΔΙ.Π. διοργάνωσε σε συνεργασία με τις ΜΟ.ΔΙ.Π. των Ιδρυμάτων ή/και συμμετείχε σε συνέδρια, ενημερωτικές ημερίδες και συναντήσεις με ομιλίες μελών της Αρχής, όπως παρουσιάζονται στον **Πίνακα 17** που ακολουθεί. Οι συναντήσεις στέφθηκαν με ιδιαίτερη επιτυχία, καθώς οι ενδιαφερόμενοι συμμετείχαν με μεγάλο ενδιαφέρον και δόθηκε η ευκαιρία στην Α.ΔΙ.Π. για ανταλλαγή απόψεων, εμβάθυνση στα θέματα Αξιολόγησης στην Ανώτατη Εκπαίδευση και συστηματική αναβάθμιση των δράσεων διασφάλισης ποιότητας των Ιδρυμάτων.

Πίνακας 17: Παρουσιάσεις της Α.ΔΙ.Π. σε Ημερίδες- Συναντήσεις στο Εσωτερικό

ΗΜΕΡΙΔΑ				ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΑΔΙΠ	
A / A	ΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ	ΤΟΠΟΣ	ΗΜ/ΝΙΑ	ΜΕΛΟΣ ΑΔΙΠ	ΘΕΜΑ
1	Ημερίδα της ΜΟ.ΔΙ.Π. Εθνικού & Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών σε συνεργασία με την Α.ΔΙ.Π.	Αθήνα, Μαγγίνειο Αμφιθέατρο	25/11/2013	Καθ. Π. Υψηλάντης	Πιστοποίηση Προγραμμάτων Σπουδών
				Δρ. Ν. Γεωργιάδης	Δεδομένα Ποιότητας ΜΟΔΙΠ ΑΔΙΠ- Διασφάλιση και Πιστοποίηση της Ποιότητας
2	Ημερίδα της ΜΟ.ΔΙ.Π. του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας σε συνεργασία με την Α.ΔΙ.Π.	Βόλος	28/1/2014	Καθ. Π. Υψηλάντης	Αξιολόγηση και Ακαδημαϊκή Πιστοποίηση ΑΕΙ μετά τον Ν.4009/2011
3	Α.ΔΙ.Π. σε συνεργασία με το Πανεπιστήμιο Κρήτης, το Πολυτεχνείο Κρήτης και το Τ.Ε.Ι. Κρήτης	Ηράκλειο	28/3/2014	Καθ. Ι. Βλάχος	Ολοκλήρωση Α' κύκλου εξωτερικών Αξιολογήσεων
				Καθ. Κ. Μέμος	Αξιολόγηση των Ιδρυμάτων και του Εσωτερικού Συστήματος Διασφάλισης Ποιότητας
				Καθ. Π. Υψηλάντης	Διαδικασίες Πιστοποίησης Προγραμμάτων Σπουδών των Α.Ε.Ι. από την ΑΔΙΠ
4	Ημερίδα της ΜΟ.ΔΙ.Π. του Πανεπιστημίου Πατρών σε συνεργασία με την Α.ΔΙ.Π., με τη συμμετοχή του ΕΑΠ, του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου, του Τ.Ε.Ι. Δυτικής Ελλάδας και του Τ.Ε.Ι. Πελοποννήσου	Πάτρα	12/5/2014	Καθ. Κ. Μέμος	Αξιολόγηση Ιδρύματος και Εσωτερικού Συστήματος Διασφάλισης Ποιότητας
				Καθ. Γ. Σταμέλος	Ακαδημαϊκή Πιστοποίηση Προγραμμάτων Σπουδών
				Καθ. Β. Τσιάντος	Αποτίμηση των αξιολογήσεων των Τμημάτων των ελληνικών Ανώτατων Ιδρυμάτων
5	Ημερίδα της Α.ΔΙ.Π. σε συνεργασία με το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, το Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας, το Ιόνιο Πανεπιστήμιο, το Τ.Ε.Ι. Ηπείρου, το Τ.Ε.Ι. Δυτικής Μακεδονίας και το Τ.Ε.Ι. Ιονίων Νήσων	Ιωάννινα	29/5/2014	Καθ. Ι. Γεροθανάσης	Αντιστοίχιση Εθνικού Πλαισίου Προσόντων με το αντίστοιχο Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων
				Καθ. Κ. Μέμος	Αξιολόγηση Ιδρύματος και Εσωτερικού Συστήματος Διασφάλισης Ποιότητας
				Καθ. Β. Τσιάντος	Ολοκλήρωση του Α' Κύκλου Εξωτερικών Αξιολογήσεων των ΑΕΙ από την ΑΔΙΠ
6	Συνέδριο της ΜΟ.ΔΙ.Π. του ΤΕΙ Δυτικής Ελλάδας	Πάτρα	25 -26/9/ 2013	Καθ. Ε. Κουφουδάκης	Η μετά την Εξωτερική Αξιολόγηση διαδικασία βελτίωσης
7	Δημερίδα της ΜΟ.ΔΙ.Π. Αλεξάνδρειου ΤΕΙ Θεσσαλονίκης	Θεσσαλονίκη	7 -8/11/2013	Καθ. Μ. Λαζαρίδου	Διασφάλιση ποιότητας στα προγράμματα σπουδών
8	Ημερίδα της ΜΟ.ΔΙ.Π. Διεθνούς Πανεπιστημίου της Ελλάδος	Θεσσαλονίκη	21/2/2014	Καθ. Μ. Λαζαρίδου	Ακαδημαϊκή πιστοποίηση προγραμμάτων σπουδών
9	Ημερίδα της ΜΟ.ΔΙ.Π. Χαροκόπειου Πανεπιστημίου	Αθήνα	28/2/2014	Καθ. Π. Υψηλάντης	Πιστοποίηση Προγραμμάτων Σπουδών
10	Ημερίδα του Τ.Ε.Ι. Πειραιά	Αιγάλεω	28/2/2014	Καθ. Κλ. Οικονόμου	Πιστοποίηση των Προγραμμάτων Σπουδών των ΑΕΙ
11	Ημερίδα της ΜΟ.ΔΙ.Π. Τ.Ε.Ι. Αθήνας	Αιγάλεω	9/4/2014	Καθ. Π. Υψηλάντης	Πιστοποίηση Προγραμμάτων Σπουδών
				Καθ. Κλ. Οικονόμου	Χρηματοδότηση των Ιδρυμάτων Ανώτατης Εκπαίδευσης
12	Ημερίδα της ΜΟ.ΔΙ.Π. του Γεωπονικού Πανεπιστημίου Αθηνών	Αθήνα	9/4/2014	Καθ. Π. Υψηλάντης	Πιστοποίηση Προγραμμάτων Σπουδών
13	Ημερίδα της ΜΟ.ΔΙ.Π. του Τ.Ε.Ι. Κεντρικής Μακεδονίας	Σέρρες	30/4/2014	Καθ. Π. Υψηλάντης	Πιστοποίηση Προγραμμάτων Σπουδών
14	2η Ημερίδα Προβολής της ΜΟΔΙΠ του Ιονίου Πανεπιστημίου «Ερευνα και αξιολόγηση»	Κέρκυρα	12/6/2013	Δρ. Ν. Γεωργιάδης	Πληροφοριακά συστήματα για την αξιολόγηση και τη διασφάλιση της ποιότητας ΜΟΔΙΠ – ΑΔΙΠ
15	Ημερίδα του Πανεπιστημίου Μακεδονίας, με τη συμμετοχή του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, του Διεθνούς Πανεπιστημίου της Ελλάδος, του Αλεξάνδρειου ΤΕΙ Θεσσαλονίκης και του ΤΕΙ Κεντρικής Μακεδονίας	Θεσσαλονίκη	20/6/2014	Καθ. Μ. Λαζαρίδου	Αποτίμηση των αξιολογήσεων των Τμημάτων των Ελληνικών Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων
				Καθ. Κ. Μέμος	Αξιολόγηση Ιδρύματος και Εσωτερικού Συστήματος Διασφάλισης Ποιότητας
				Καθ. Π. Υψηλάντης	Πιστοποίηση Προγραμμάτων Σπουδών
16	TEMU2014 International Conference in Telecommunications & Multimedia	Ηράκλειο	28-30/7/2014	Καθ. Β. Τσιάντος	Ομιλία με θέμα: "Quality Assurance and Accreditation in Greek Higher Education: The Informatics and Telecommunication Studies Paradigm - Present and Future"

3.4 ΕΝΤΑΞΗ ΤΗΣ Α.ΔΙ.Π. ΣΤΗΝ Ε.Ν.Ο.Α.

Από το 2007 έως σήμερα η Α.ΔΙ.Π. αποτελεί συνεργαζόμενο μέλος (Affiliate Member) της European Network for Quality Assurance in Higher Education (Ε.Ν.Ο.Α.). Λειτουργικές αλλά και θεσμικές δυσχέρειες (αλλαγή νομοθεσίας, οικονομική κρίση), συνετέλεσαν στην μη έγκαιρη αίτηση της Αρχής, ώστε να ενταχθεί ως πλήρες μέλος της Ε.Ν.Ο.Α. Η Α.ΔΙ.Π. ολοκλήρωσε τον πρώτο κύκλο αξιολόγησης των ακαδημαϊκών μονάδων την χρονιά που μας πέρασε, και με την εμπειρία που απέκόμισε είναι πλέον έτοιμη να ανταποκριθεί στις νέες προκλήσεις που παρουσιάζονται, όπως αυτή της πιστοποίησης των προγραμμάτων σπουδών.

Στο πλαίσιο αυτό, η Α.ΔΙ.Π., επιθυμεί να αναβαθμιστεί σε πλήρες μέλος της Ε.Ν.Ο.Α. και ήδη εκπονείται η Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης της Αρχής, η οποία περιγράφει τη γενική κατάσταση της Ανώτατης Εκπαίδευσης στη χώρα μας και τη συμμόρφωση της λειτουργίας της Αρχής στις αρχές και τις κατευθυντήριες οδηγίες των Ευρωπαϊκών Προτύπων και Κατευθύνσεων (ESG).

Η Α.ΔΙ.Π. βρίσκεται στο στάδιο ολοκλήρωσης της συγγραφής της Έκθεσης Εσωτερικής της Αξιολόγησης η οποία πρόκειται να υποβληθεί στην Ε.Ν.Ο.Α. προσεχώς. Μετά από την υποβολή της Έκθεσης θα ακολουθήσει εξωτερική αξιολόγηση της Α.ΔΙ.Π. από επιτροπή εμπειρογνομόνων της Ε.Ν.Ο.Α. Για τη συγγραφή της Έκθεσης Εσωτερικής Αξιολόγησης τόσο τα Μέλη της Αρχής όσο και το προσωπικό συνεργάστηκαν εποικοδομητικά και μέσα από την εμπειρία του καθενός αποτυπώθηκε η συνολική εικόνα της Αρχής. Η αίτηση για την ένταξη της Α.ΔΙ.Π ως πλήρους μέλους της Ε.Ν.Ο.Α, αναμένεται να υποβληθεί το καλοκαίρι του 2014 και η αξιολόγησή της θα ολοκληρωθεί μέσα στο δ' τρίμηνο του 2014 από την επιτροπή αξιολόγησης της ΕΝΟΑ.

3.5 ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ Α.ΔΙ.Π. ΣΤΑ ΑΕΙ (ΜΗΤΡΩΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΤΩΝ)

Κατ' εφαρμογή μεταβατικής διάταξης του Ν. 4009/2011 (άρθρο 77, παρ. 3), η αρμόδια υπηρεσία της Α.ΔΙ.Π. συνέχισε έως και το Μάρτιο 2014 να ελέγχει για λογαριασμό ακαδημαϊκών Τμημάτων υποψηφίους εξωτερικούς εκλέκτορες της αλλοδαπής, προκειμένου αυτοί να μετάσχουν, σύμφωνα με τον ίδιο νόμο, στις επικείμενες εξελίξεις ή εκλογές μελών Δ.Ε.Π. ελληνικών ακαδημαϊκών Τμημάτων. Παράλληλα, η Α.ΔΙ.Π. συμπεριέλαβε τους εκλέκτορες στο Μητρώο Εμπειρογνομόνων, το οποίο τηρεί, ενημερώνει και εμπλουτίζει σε συνεχή βάση.